

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE

ÅRSSKRIFT
2009

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BENGT O. T. SJÖGREN

Bertel Hallberg och hans forskargärning 3

HASSE ANDERSEN

Claes-Göran Anderssons orkesterminnen 15

PETER JOHANSSON

Birger och Torsten Wassenius –två bröder från Vänersborg
i frihetstidens Sverige 29

BENGT CARLÉN

Vi går till parken 53

ANDERS STÖÖK

Från Vänersborgsjuniörernas hornmusikkår
till Missionskyrkans Musikkår..... 61

PETER JOHANSSON

Svensk emigranthistoria i sydvästra Afrika
-anmälan av ett forskningsprojekt..... 69

GUNNAR EKMAN

Folkrörelsearkivet 40 år 75

JOAKIM BERNLING

Arena Vänersborg 79

LARS SALONEN

Årskrönikan..... 81

BENGT CARLÉN

Minnesrunor..... 89

Medlemsförteckning 97

Styrelseberättelse 120

Årsbokslut..... 126

Gillet styrelse och funktionärer 127

Medlemsinformation..... 128

Annonser 130

Gillemästerskap i golf..... 139

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE

ÅRSSKRIFT 2009

Sjuttioåttonde årgången

Tryck: Mediatryck i Trollhättan 2009
Bokbinderi: Falköpings Bokbinderi

Bertel Hallberg och hans forskargärning av Bengt O.T.Sjögren

Under en av de första dagarna av min tjänstgöring på Landsarkivet i Göteborg kom budet att en av arkivets mest framstående forskare, borgmästaren i Linköping, Bertel Hallberg, hade avlidit den 8 januari 1953. Han omnämndes med aktning av mina äldre arbetskamrater. Senare under våren 1953 meddelade Östergötlands Enskilda Banks notariatavdelning i Linköping, som utsetts att utreda boet, att Hallberg till Landsarkivet testamenterat merparten av sina samlingar, baserade på ett livslångt intresse för hemstaden Vänersborg och dess omgivning. Sedan samlingarna förts till Vänersborgs Museum och där genomgått av landsantikvarien Nils Ivan Svensson, gjorde landsarkivarien Robert Swedlund ett besök i Vänersborg varvid uppdelning skedde mellan arkivet, museet och Vänersborgs Högre Allmänna läroverk. Robert Swedlund ordnade och förtecknade personligen samlingen som fick privatarkivnummer A 204 och benämnts Borgmästare Bertel Hallbergs samling, omfattande 13 volymnummer, som nu i ett drygt halvsekel varit forskningen till stor glädje och nytta.

Livsresan, släkt och familj

Bertel Ferdinand Hallberg var född den 14 oktober 1886 i det gamla Hallbergska huset Kyrkogatan 27 i Vänersborg. Föräldrarna var stadskassören Ferdinand Hallberg och hans maka Nicoline Danielsson. De hade sammanlagt 8 barn, varav dock två avled i späda ålder, varefter sex syskon upplevde vuxen ålder. Den äldste, Anders Hallberg, blev riksbanksrevisor i Göteborg och avled 1947. Alla bröderna blev lärjungar i Vänersborgs Högre Allmänna läroverk, där Bertel intogs 1896 och stannade kvar till sin studentexamen 1904.

Släkten Hallberg har inga gamla anor i Vänersborg. Bertels farfar, Anders Hallberg, född 1818 i Halmstad, inflyttade 1840 till Vänersborg

Bertel Hallbergs barndomshem, den Hallbergska gården på Kyrkogatan 27 i Vänersborg. Foto 1910-talet Vänersborgs museum.

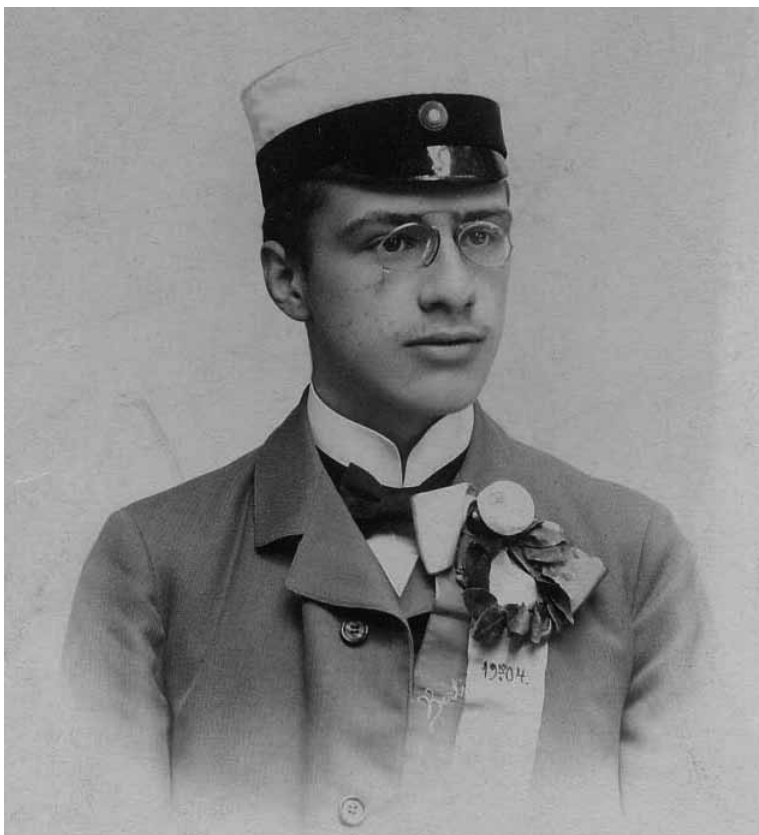
som skomakarmästare. Genom sitt gifte med Anna Christina Nyberg, som dog ett par månader efter Bertels födelse, blev Anders Hallberg ägare av familjefastigheten på Kyrkogatan. Den hade tidigare förvärvats av svärfadern, postiljonen Lars Nyberg, som själv var född i Vadsbo i norra Västergötland. Under de tre generationer som släkten existerade, hann den att producera en kronofogde, en major och en bankdirektör samt en stadskassör. I nästa generation framträder en riksbanksrevisor, en officer, en borgmästare, en drätselkontorist samt de båda systrarna Gunhild, folkskollärare och Elsa slöjdlärarinna i Stockholm. Men ingen av dessa fick några egna barn, och därmed fördes inget av det genetiska arvet vidare. Bertel Hallberg bildade själv aldrig familj, vilket måhända är förklaringen till att han i stället hann att producera så mycken forskning utöver en omfattande verksamhet i Linköping.

Man skulle kunna tro att den unge Bertel Hallberg skulle ha avlagt en lysande studentexamen vid sin hemstads läroverk. Men studentbetyget är oväntat slätstruket där AB i svensk uppsats jämte samma betyg i engelska och franska utgör undantagen. Om orsakerna till de låga betygen är svårt att i efterhand döma. Hallberg var endast 17 år gammal vid sin examen. Kanske var han trots allt då liksom sin bästa vän Birger

Sjöberg ointresserad av skolarbetet och läsämnen? Han skulle liksom den blivande skalden sedan ta en rejäl revansch och utvecklas till en skicklig stilist och betydande kulturpersonlighet.

Efter studentexamen blev det juridiska studier i Uppsala, avslutade med jur.kand.examen i mars 1909. Därom berättar Hallberg själv i sitt manus Domstolsminnen, vars västgöta-dal-del förtjänstfullt utgetts av Einar Weiss (VSGÅ 1978) och som ger full rättvisa åt Hallbergs rent litterära berättarkonst. Han kunde expressivt skildra människor och situationer och miljöer med humor, skärpa och ironi och försummade inte att skriftfästa många goda anekdoter. Hallberg inledde sin juristbana i Nordals, Sundals och Valbo domsaga som hade sitt kansli förlagt till Vänersborg och övergick sedan till Flundre, Väne och Bjärke domsaga, vars kansli fanns på villa Vänhem intill Vänersborgs lasarett medan tingsstället var i Trollhättan, ”då en by på ett par tusen invånare, där ingen människa, allraminst en häradshövding kunde vara bosatt. Dit reste man med tåg med byte i Öxnered”. Men redan 1912 flyttade Hallberg till Östergötland och Linköping, där han fortsatte att sitta ting hos häradshövding Bergh i Vifolka, Valkebo och Gullbergs häradsrätt. Och därmed skulle han förbli linköpingsbo för resten av sitt liv, drygt fyra decennier. Ganska snart blev han sommarvikarie vid Linköpings rådhusrätt, där han sedan fortsatt skulle göra karriär som tf rådmann, stadssekreterare och ombudsman, tf borgmästare och från 1938 ordinarie sådan fram till sin död i sitt 67:e år. Utöver detta tillkom uppdrag som krigsdomare vid de militära förbanden, taxeringsnämndsordförande, tillika ordförande i stadens byggnadsnämnd, Linköpings museum, Linköpings teater, Östergötlands Enskilda Bank samt Svenska chokladfabriks AB i Ljungsbro. Man kan tycka att allt detta borde ha tagit all tillgänglig tid från Bertel Hallberg, men det fanns även utrymme för sällskapsliv i SHT, umgänge och först och sist historisk forskning där hemstaden Vänersborg alltid var det främsta ämnet.

En av Bertel Hallbergs notarietkamrater i Linköping var sedermera direktören i Svenska Järnbruksförbundet, med dr Karl Wistrand som 1962 gav ut sina minnen ”Hört och upplevat”, där han berättar roande skildringar från denna för så många jurister efteråt ljusa tid. Han betonar där att Hallberg var hans närmaste kollega, ”oförgätlig i sitt lätt satiriska väsen, som skänkte en säregen glans åt varje sällskap, vari han deltog”. Sommartid hade man ett fast tillhåll på Rimforsa gästgivaregård och kunde göra motorbårsfärder på sjöarna i Kinda Härad.

Bertel Hallberg vid studentexamen 1904. Foto: K & A Vikner, Vönersborg, Vönersborgs Söners Gille.

Antagligen var detta upphovet till att Bertel Hallberg tidigt, vid slutet av första världskriget, skaffade sig sitt älskade sommarställe Högliden i Brokind inom Vårdsnäs socken. I sina anvisningar till boutredningen talar han varmt om sommarvillan, båten etc. Ännu 1970 fanns villa Högliden kvar i familjen, tillhörig Bertel Hallbergs oskiftade dödsbo.

Bertel Hallberg blev aldrig pensionär och kanske hade detta inte passat hans mycket verksamma natur, trots alla de kulturella intressen som upptog honom jämsides med domstolsarbetet. Den 8 april 1952 gör han sitt testamente, antagligen medveten om att tiden höll på att löpa ut. Han fördelar sina tillgångar mellan de tre kvarlevande syskonen i

Vänersborg, brodern Kurt och de båda systerarna Gunhild och Elsa. Han sörjer för sina båda husföreståndarinnor Gerda Eriksson och hennes efterträdare Ester Arvidsson. I sina anvisningar till testamentet skriver han ganska rörande om henne ”Ni skall vara mycket snälla vid henne, ty det har hon varit emot mig, som har trivts med henne synnerligen väl och mycket värderat henne”. Och han förordnar om villa Högliden, om motorbåten, nycklar och vart de går eller skall lämnas, om böcker, både det egna biblioteket och böcker under inbindning, lånade böcker mm. Hans eget bibliotek skall enligt förordnande säljas på Stockholms bokauktionskammare. Det bör dock beaktas att provisionen är 33% var till kommer fraktkostnad, ”men i Linköping är läskunnigheten dålig” och spekulantkretsen ringa. Merparten av hans samlade forskningar skall tillfalla Landsarkivet i Göteborg. Men en viss fördelning mellan Vänersborgs Museum och Landsarkivet önskas, vilket inledningsvis skildrats. Vänersborgs läroverk, där många manliga medlemmar av familjen Hallberg gått, fick lappsamlingen om studenter vid läroverket som sedan skulle komma till rektor Ernst Lundbergs och Nils Sandbergs nytta vid deras utgivning av skolans elevmatrikel 1821-1947.

Efter fyra månaders sjukdom där utgången var given, avled alltså Bertel Hallberg den 8 januari 1953 i Linköping. Hans stoft fördes till hemstaden, där han jordfästes i Vänersborgs krematorium den 15 januari 1953 av kyrkoherden em Henning Helén, tidigare komminister i Vassända-Naglum. Den solomusik som framfördes var helt vänersborgsrelaterad, ungdomsvännen Birger Sjöbergs ”Bleka dödens minut” och Erik Alvins ”Nattvardsmusik”. Endast familjens medlemmar fick närvara och i dödsannonsen utsågs särskilt att ”tid och plats för jordfästningen icke kommer att tillkännagivas”. I den Hallbergska familjegraven på Strandkyrkogården i Vänersborg vilar Ferdinand Hallberg, stiftare av Vänersborgs Söners Gille, med sin maka och deras barn, sist den 1984 avlidna dottern Gunhild. Men inga namn eller data talar för kyrkogårdsvandraren om vilka som vilar i graven.

Forskningsgärningen

Redan 1909, för jämnt 100 år sedan, debuterade Bertel Hallberg som kulturhistorisk författare. Ragnar Falk som förtecknat Hallbergs tryckta skrifter (VSGÅ 1957) anger en uppsats i Västgöta-Dals tidning 1909 26/2, benämnd ”Vänersborgs äldsta tidningar och deras redaktörer” som den sannolikt allra äldsta uppsatsen av hans hand. Men redan

samma år publicerar Hallberg i den ansedda Personhistorisk tidskrift en uppsats om "Kolmodins matrikel", som vittnar om att han under studieåren i Uppsala från 17-åringens släta studentbetyg nått en mognad som man vanligen inte kan vänta hos en 23-åring. Synnerligen insiktsfullt behandlar han forskningsproblem kring Västgöta nations i Uppsala äldre matriklar och värderar dem som källa för framtida personhistorisk forskning. Hans forskningsfynd skulle omsider komma till nytta för Bo V:son Lundqvist, när denne tjugo år senare inledde sin mycket värdefulla publicering av Västgöta nations studenter 1595-1830, ett livslångt arbete, som pågick även under de år Lundqvist var läroverksrektor i Vänersborg. Och det är märkligt att veta att det var Lundqvist som våren 1953 fick ta emot de delar av Bertel Hallbergs testamentsgåva som avhandlade Vänersborgs läroverks äldre elever.

Ragnar Falk redovisar sammanlagt 65 nummer i Hallbergs bibliografi. Men eftersom den ovannämnda uppsatsen i Personhistorisk tidskrift utelämnats, vågar man räkna med att Hallbergs tryckta skrifter kan uppgå till ett sjuttiotal. Redan från början är hans inriktning på Vänersborg helt klar. Stadens första decennier efter grundandet blev föremål för flera studier, men redan 1910 hade han i Västergötlands fornminnesförenings tidskrift publicerat sitt första bidrag till Brättes historia. Vänersborgs föregångare fortsatte att fängsla honom, och 1922 sammanfattade han sina rön i en separat skrift "Om Staden Brätte i Västergötland, dess uppkomst och undergång", tryckt i Linköping. Vänersborgs borgmästare var ett annat ämne som Hallberg gärna behandlade, liksom den Vänersborgs första kyrka. Redan 1925 gav han ut nästa separatvolym "Vänersborgs kyrkas död- och begravningsbok 1690-1697" med anmärkningar och kommentar. Olika yrkesutövare i hemstaden fick sina särskilda studier, guldsmeder, fältskärer, kopparslagarsläkten Dafgård, bokbindare. Ett annat specialintresse var icke oväntat rättshistoria, belysta både via biografierna över de olika borgmästarna och genom olika utgåvor av stadens domböcker i äldre tid. Hans 1934 i Linköping tryckta biografiska studie över Claudius Kloot, som han kallar en svensk rättslärare från 1600-talet, är ännu ett väsentligt bidrag. Denna studie är tillägnad Hallbergs företrädare som borgmästare i Linköping, Carl Henrik Ramsay, vars tjänst han övertog utgivningsåret som tf borgmästare innan han 1938 blev ordinarie innehavare av tjänsten. Om Ramsay berättar han i sina Domstolsminnen kostliga anekdoter, t ex om hur Ramsay instämde den dåvarande biskopen Personne inför rådhusrätten för bristande gatuhållning, vilket till sist slutade

med att den då unge notarien Hallberg fick order att ledsaga biskopen ut ur borgmästarens ämbetsrum.

Före tillkomsten av Vänersborgs Söners Gilles årsskrift publicerade Hallberg i regel sina forskningsresultat i den lokala dagspressen eller i egna tryckta volymer. Men från början av utgivningen av Gilles årsskrift var han en årlig och flitig bidragsgivare fram till sin död. De sista åtta åren var han dessutom Gilles förste ålderman, den befattning som fadern Ferdinand Hallberg hade innehaft från Gilles bildande.

Några östgötska bidrag finns även förtecknade i Falks bibliografi: om Gustaf Odencrantz, om professor Bernhard Risbergs släkt.

Testamentsgåvan

Sedan Hallbergs forskningsarkiv översänts till Vänersborgs Museum i mars 1953 skedde den 9 april samma år en fördelning mellan museet, läroverket och landsarkivet i Göteborg. Landsantikvariern Nils Ivan Svensson hade redovisat sammanlagt 55 poster varav förmodligen drygt hälften tillföll landsarkivet. Viktigast i denna del av samlingen är de sex kortlådor som innehåller ett kortregister över Vänersborgs innevanare från stadens grundläggning till modern tid. Det gör självfallet inte anspråk på att vara heltäckande men har bedömts så värdefullt att man låtit mikrofilma det i landsarkivet. Hallberg hade en prydlig, nästan mikroskopisk handstil, som ofta kräver förstöringsglas eller annan förstoring för att kunna läsas. En kortlåda innehåller kortregister över rådmän i Brätte och Vänersborg. Dessutom finns avskrifter av borgarematrklar, släktanteckningar, fastighetsforskning och några kartor.

Ur den del som tillföll Vänersborgs Museum har Landsarkivet låtit göra fotokopior av Hallbergs avskrifter av Vänersborgs rådhusrätts domböcker 1645-54 och 1671-74, renskrivna på maskin samt försedda med ort-, sak- och personregister, tillsammans 6 band. Från början var dessa band avsedda för Landsarkivet men detta ändrades sedan av honom till förmån för Vänersborgs Museum. Avskrifterna är gjorda efter de s.k. domboksrenovationer (avskrifter) som finns i Göta hovrätts arkiv, då originaldomböckerna gått förlorade i stadens brand.

Språk och stil

Bertel Hallberg hade en mycket väl utvecklad stilkänsla, förmodligen både medfödd och inspirerad av inte bara studierna utan även mycken läsning av både svensk och fransk skönlitteratur. Givetvis satte den tidens praktiska juridiska uppfostran sin prägel på honom, vilket han

berättade roande exempel på i sina Domstolsminnen, föredragna inför Linköpings juristklubb. Det dåtida lagspråket var från början normen, men en rad praktiska språkexempel visar att den äldre och rimligen ganska konservativa generationen domstolsjurister satte sin prägel på den unge notarien och rådmannen. Nyare formuleringar avslogs obarmhärtigt och kallades ”busspråk”.

Logik i böjningsformer är ett exempel. Man fick inte skriva ”en prövotid, räknat från”, utan det skulle heta räknad från. Och var det pluralis skulle det heta räknade. Ordet härad hade samma form i såväl singularis som pluralis. Om man skrev härader, betraktades detta som ”pigspråk”. Gamle häradshövding Strandmark på Vänhem i Vänersborg avskydde att av advokaterna bli tilltalad med ”ordförande” och svarade då: ”Ordförande, tror ni att ni är på bolagsstämma?” Från andra språk lånade uttryck var heller inte populära. När Torsten Tegnér för Idrottsbladet frågade den gamle borgmästaren Ramsay i Linköping, om han ville leva om sitt liv och vilken idrottsgren han i så fall skulle ”gå in för” svarade Ramsay på första frågan nej och i den andra ”jag går något lite inför med tårna, men annars går jag inte in för i något avseende”. Och så fick man lära sig att skilja på förre, före detta och förutvarande. Förre användes om personer som ej hade kungl. fullmakt, före detta om personer som hade sådan fullmakt och förutvarande om konungens trommän såsom landshövdingar, överstar m.fl. Gällde det vilka priser en affärsman betingat sig, kom repliken snabbt från borgmästare Ramsay: ”Snusar han?” Priser fick endast användas ifråga om snusning eller om priser tagna i krig!

Bertel Hallberg blev alltså lyhörd för svenska språkets valörer och måste väl även ha påverkats av den långa vänskapen med Birger Sjöberg. Veterligen använde han aldrig sin stilistiska förmåga till egen skönlitterär produktion. Men som berättare både muntligt och i skrift kunde han låta sin humor, sarkasm och formuleringsförmåga blomma. När han berättar om den tidens skrivbiträden flödar hans berättarförmåga, som t.ex om den gamle postmästaren som efter helinackordering på Långholmen arbetade åt en häradshövding i Linköping. Postmästaren beskrivs med stort vildvuxet skägg, röda rinnande ögon och en tidvis betydande onykterhet. På det sättet utgör Hallbergs domstolsminnen i efterhand en värdefull källa till den tidens domstolsväsende och har även uppmärksamrats av rättshistoriker.

*Efter Bertel Hallbergs död har den kände porträttmålaren Helmer MasOlle (1884-1969) målat honom 1954. Porträttet hänger idag i Linköpings tingsrätt.
Olja på duk, 94 x 82 cm*

Birger Sjöberg och Bertel Hallberg

Birger Sjöberg var född i slutet av 1885 på Kronogatan i Vänersborg, Hallberg knappt ett år senare. Det betydde att de hamnade i olika klasser i Vänersborgs läroverk, där Sjöberg inledde sin skoltid 1895 medan Hallberg kom in i skolan 1896. För Sjöbergs del blev det fyra ganska förödmjukande år i läroverket, som Bertel Hallberg skildrat på följande sätt:

”Han var en mer än underlig skolelev. Han var fullkomligt ointresserad och lade sig icke med något som helst allvar vinn om att lära sig något. Han tillbragte lektionerna med att se ut genom fönstret eller med att iakttaga lärare och kamrater med deras egenheter, som han hade en mycket skarp blick för. På rasterna berättade han hur egendomligt grennarna och löven rört sig på träden...”

Birger Sjöberg skulle aldrig, som sin bästa vän Bertel, bli student i Vänersborg. Familjen Sjöberg hade vid sekelskiftet flyttat till Kyrkogatan bara ett par hus ifrån det Hallbergska. Men när pojarna var åtskilda började brevväxlingen, och redan innan Hallberg lämnat läroverket skriver Sjöberg:

”Du Bertel som nu läser och skall bli en duglig man för boken och som dessutom är kvickt anlagd och har ett gott huvud i allt vad sådana här improvisationer heter, för dig är det inte svårt att skriva allvarligt, men för mig som inte har bokkunskaper varken i det ena eller det andra ämnet och som därtill inte har huvud, d.v.s. moraliskt, är det svårt utå tusan”.

Men fast vännerna gick skilda vägar höll vänskapen livet ut. I Sjöbergssamlingen i Göteborgs universitetsbibliotek finns sammanlagt 38 brev från Bertel Hallberg till Sjöberg, medan denne varit än flitigare och efterlämnat 47 brev till vännen Bertel. Sjöberg fick uppleva sitt stora genombrott som diktare men han dog ändå våren 1929 efter ett som han själv ansåg misslyckat liv. Den som bidrog mest till hans berömmelse var den tidens litteräre smakdomare, professor Fredrik Böök. Han reste ner till Helsingborg när Sjöberg begravdes på den vackra och högtbelägna Donationskyrkogården där. Vid graven stod Bertel Hallberg och hälsade den döde vännen från deras barndoms stad. Den tidiga majdagen bjöd på solsken och fågelsång som Böök berättar i ett brev till sin hustru. Epilogen skedde i januari 1953 i Vänersborgs krematorium, då Bertel Hallberg jordfästes till tonerna av Sjöbergs ”Ja, du kommer till slut, bleka dödens minut”.

För Birger Sjöberg var misslyckandet i läroverket en stämpel som aldrig gick ur. Hade Bertel Hallbergs släta studentbetyg en motsvarande bakgrund?

Vår egen korta tid

Ännu efter ett drygt halvsekel är det svårt att göra ett rätt bokslut över Bertel Hallbergs liv. Hans rika begåvning och de uttryck den tog sig inom vitt skilda sfärer går knappast att samla i en formel. Det är givetvis ovetenskapligt att fråga sig hur hans liv skulle ha gestaltat sig om han valt lärdomsbanan och som historiker på heltid kunnat producera större och än mera avgörande arbeten. Mot bakgrunden av en lång och väl genomförd ämbetsmannakarriär inom domstolsväsendet måste man än mera beundra allt vad Bertel Hallberg hann med ifråga om forskning och publicering beträffande Vänersborg och dess omgivningar. Allt kan ses som en livslång kärlek till hemstaden och allt vad den betytt för honom.

När Bertel Hallberg i två omgångar 1949-50 berättade sina domstolsminnen inför Linköpings juristklubb, avslutade han med den retoriska frågan om någon år 2000 kommer att tala om domstolens ledamöter? Han svarar själv vemodigt med citatet: "Snart i mörkret slockna vi som flyktigt tända bloss".

Än djupare har skalden Gunnar Mascoll Silfverstolpe tolkat samma tankar i sin kantat till Uppsala universitets 450-årsjubileum 1927. De orden som avslutar Bertel Hallbergs domstolsminnen får även vara vårt avsked från denne rikt begåvade man:

"Det förflutna följer med oss, och mot dagarna som randas bära vi de gångna seklen och vår egen korta tid.
Var vi vandra, var vi verka, skola våra lungor andas
döda viljors heta strävan, döda hjärtans tappra strid".

Källor och litteratur:

Otryckta källor:

Landsarkivet i Göteborg:
Privatarkiv A 204 Borgmästare Bertel Hallbergs samling
Landsarkivets ämbetsarkiv: dossier A 204

Tryckta källor:

Falk, Ragnar: *Borgmästare Bertel Hallbergs skrifter*. VSGÅ 1957.
Hallberg, Bertel: *Domstolsminnen från Linköping*. Linköping 1981.
Hjorth, Gunnar: *Bertel Hallberg in memoriam*. VSGÅ 1954.
Nordin, Svante: *Fredrik Böök, en levnadsteckning*. Borås 1994.
Peterson, August: *Vänersborg i Birger Sjöbergs diktning*. VSGÅ 1940.
Ranius, Allan: *Handskriftssamlingen vid Linköpings stiftsbibliotek. 2*. Linköping 1998.
Tunving, Lars Helge & Wizelius, Ingemar: *Birger Sjöberg, en bildbibliografi*. 1985.
Weiss, Einar: *Ur Bertel Hallbergs notarieminnen*. VSGÅ 1978.
Wistrand, Karl: *Hört och upplevat*. Stockholm 1962.

Bengt.O.T. Sjögren f. 1932, student i Vänersborg 1952, arkivarie emeritus v Landsarkivet i Göteborg.

Claes-Göran Anderssons orkesterminnen berättade för Hasse Andersen

Min far kom 1931 från Grinstad till Vänersborg och arbetade under många år som tapetsör i Hagborgs Möbelaffär, innan han 1953 startade egen rörelse, Gunnars Tapetserarverkstad. Hans tapetsörlokal låg inne på gården vid Vallgatan 25. Efter att ha slutat folkskolan 1951 började jag på Tele. En arbetskamrat från Dals Lerdal hade ett gammalt trumset som jag fick överta 1953. Samtidigt som min pappa startade eget slutade jag på Tele och började som tapetsörlärling hos honom. Att det blev trummor berodde på att jag tyckte om rytmen. Öva på trummor i

Det lilla storbandet "The Terrier's Fox" Claes-Göran Andersson på trummor och Sven Johansson på dragspel.

en lägenhet var ju inte att tänka på. Som tur var fanns min pappas tapetsörlokal. Trumsetet stod i lokalen täckt av ett skynke. När arbetsdagen var till ända började jag öva. Lokalens läge gjorde att ingen stördes av trummorna. Sven Åkerfelt, som spelade trummor precis som sin far och bror, visade mig en del. Han uppmanade mig att lyssna mycket på andra trumslagare för att på den vägen lära mig.

År 1953 debuterade jag som trumslagare i en orkester. En kamrat till mig, Sven Johansson, som spelade dragspel och jag bildade en duo. Vi kallade oss "The Terrier's Fox" och lanserade oss som ett litet storband, ett ettrigt litet storband. Vår debut ägde rum i Brasmerud. Jag hade fått låna en trehjulig paketykel med flaket fram där jag lastade mina trummor. Sven tog dragspelet på sin cykel och så bar det iväg mot Brasmerud.

Efter, som vi uppfattade det, den tumultartade succén som dansorkester, lastades cyklarna och så bar det av i natten mot Vänersborg igen. Gaget för oss båda bestod av var sin slips med motivet "lättklädd flicka lutad mot en kokospalm". Gaget var skattefritt. Ett antagligen preskriberat skattebrott vid det här laget.

"Birdland" Vänersborgs eget jazzpalats

Gunnars Tapetserarverkstad ”döptes” om till Birdland av oss jazzfantaster. Namnet tog vi från jazzklubben Birdland i New York, uppkallad efter den legendariske altsaxofonisten Charlie Parker.

Ralfs Trio bildades. Trion bestod av Ralf Olsson piano, Stig Andersson saxofon och jag själv på trummor. Vi långtidshyrde ett piano till Birdland av Carolussons Musik, sedermera Gillbergs Musik och samlingsplats för alla jazzälskare, på Sundsgatan. Vi inredde Birdland genom att tillverka en liten scen. Affischerna på väggarna stod Lundins Radio för. Det var den tidens sponsring. När vi övade kom ”jazzdiggarna” och lyssnade. En trogen lyssnare var gillebrodern Gunnar Skoogh som

Birdlands eget husband "Ralph's Trio" Ralph Ohlsson på piano, Stig Andersson på saxofon och Claes-Göran Andersson på trummor.

"The Musical Boys" Norra Björkes svängigaste band, Sten Söderkvist på klarinett, Claes-Göran Andersson på trummor, Harry Johansson på bas och Curt Johansson på dragspel.

bodde granne med Birdland. En gång hoppade Gunnar in som basist vid en skuttspelning i Trollhättan. Repertoaren var starkt jazzinfluerad och föll ungdomsföreningar i smaken. Genom föreningarna fick vi spelningar när de hade sina fester. Jag tyckte att de hade mycket god smak. Vi gjorde stor succé i Åmål och Mellerud.

Stig Anderssons saxofon av märket Selmer, saxofonernas Rolls Royce, ägs och spelas numera på av Hector Bingert. För några år sedan när

Hector var i området frågade Stig honom vad han trodde att en Selmer kunde vara värd, precis som i Antikrundan. Hector blev eld och lågor och ville genast köpa den. Efter en kort diskussion samtyckte Stig till försäljning.

Mitt första jobb i en "ren" dansorkester var i "Musical Boys" från Norra Björke. Saxofonisten Sten Söderkvist kontaktade mig och undrade om jag ville vara med i orkestern som bestod av Kurt Johansson från Norra Björke på dragspel, Sten Söderkvist saxofon, Henry Johansson bas och jag på trummor. Henry jobbade hos K J Kolonialvarulager på Vassbotten, som levererade varor till handlarna. Henry var ägare till en grå Volvo PV36 "Carioca" 1935.

(Med ett nypris på 8.500 kr var Cariocan en dyr bil och Volvo lyckades inte sälja de sista vagnarna, i en serie om 500 stycken, förrän 1938.)

Henry hade köpt den begagnad. Ratten i Cariocan såg ut som en stor fläskkorv. Vi mobbade Henry och sa att han var den ende i Sverige som styrde med en fläskkorv. När vi skulle åka till spelningarna lastades basen och trummorna på taket och så bar det iväg. Vår repertoar bestod mest av standardlåtar.

Efter en tid blev jag tillfrågad av Kurt Svanström, som jag kände från den tid jag jobbade på Tele, om jag ville vara med i Tore Perssons orkester. Orkestern som bestod av sex man med Tore på saxofon, Kurt Svanström altsaxofon, Leif "Bopparn" Andersson trumpet, Lars-Olof Persson piano, Frank Lewin bas och jag själv på trummor. Tore, pappa till Tillbjörn, var en seriös och duktig musiker. Han köpte något som kallades för B-arrangemang. De var färdigskrivna och färdigtryckta

Volvo PV36 Carioca

och underlättade om man inte hade någon i orkestern som kunde skriva arrangemang. Vi anlätades mest i Vänersborg på Folkets Park eller på Folkets Hus. Hade vi spelningar utanför kommunen t.ex i Lilla Edet så beställde vi en dubbeltaxi från Bryggum som körde oss till spelplatsen och som kom och hämtade oss efter spelningen.

I mitten på 1950-talet fanns det flera orkestrar i Vänersborg. En mycket uppskattad orkester var Ingvar Vikgren orkester. Repertoaren bestod av populära låtar. Besättningen, en trio, bestod av gitarr, bas, klarinett och saxofon, där blåsaren dubblerade. Frank Apell, känd från Bay City Stompers, var den mest framträdande. Frank är även känd av bandyentusiaster. I början av 2000-talet stod han för underhållningen vid de matcher IFK spelade.

Frank Apells "Bay City Stompers", med Apell själv, som vanligt, på klarinett.

År 1955 beslöt Frank Lewin och jag att starta en egen orkester. Vi bestämde oss för en pianolös kvintett, eftersom de pianon som fanns i folkparker och på festplatser ofta var ostämnda och i dåligt skick.

(Bengt Hallberg berättade i en radiointervju, att han vid ett tillfälle, när han skulle spela dansmusik med sin orkester, frågade parkföreståndaren hur pianot var så svarade denne att det var lite lågt. Han menade att det var för lågt stämt. När han kom tillbaks efter att ha varit och fikat fick han se att de höjt pianot genom att baxa upp det på fyra tegelstenar!) Vår kvintett bestod av Leif "Bopparn" Andersson trumpet, Hugo Hallberg klarinett och saxofon, Bengt Sörbom trombon, Frank Lewin bas och jag själv på trummor.

Var pianot på spelplatsen i gott skick hade vi Hugo som även var en duktig pianist. Hugo som var duktig på att skriva stod för en del arrangemang. Eftersom vi inte köpte några B-arrangemang, tack vare Hugo, så blev utgifterna inte så stora och vi kunde kvittera ut den astronomiska summan av 60 kr per person och kväll.

Hugo kom senare att arbeta som lärare vid musikskolan i Vänersborg. Musikskolans mest kände jazzelev är Torbjörn Gulz som efter sin exa-

Frank Lewins välklädda och välfriserade kvintett. Från vänster: Leif "Bopparn" Andersson, Claes-Göran Andersson, Frank Lewin, Bengt Sörbom och Hugo Hallberg.

men från Chalmers i Göteborg började på Musikaliska Akademien i Stockholm. Torbjörn är en av Sveriges duktigaste jazzpianister och ingår sedan flera år i Jonas Kullhammars kvartett. Det har även givits ut flera jazzskivor i Torbjörns namn. Alla har fått strålande recensioner. Musikskolan bildade en jazzorkester, som fick namnet Akir, där Torbjörn spelade saxofon och Hugo piano.

Vi ville helst spela jazz, men danspubliken ville ha de senaste populärmelodierna t.ex. "Den ena röd den andra vit", "Vildandens sång", "Högt uppe på berget" och "Mjölharens Irene". Populärmelodin genomleddes och sedan kunde vi spela fyra, fem jazzlåtar innan publiken krävde en ny populärlåt, sedan ytterligare fyra, fem jazzlåtar, och så höll det på.

På 50-talet var det gott om dansorkestrar. Det verkade som hela Sverige dansade flera gånger i veckan. Det fanns mer än 250 folkparker, ungefär 700 folketshusföreningar, en massa festplatser och bygdegårdar. Alla hade det gemensamt att ordna dans.

Folkparkerna stod till stor del för kulturen i små och medelstora städer.

Frank Lewins "Eminent Five Quartet". Frank Lewin på dragspel, Claes-Göran Andersson på trummor, Rolf Gillberg på trumpet och Göran Lewin på bas.

Det gavs operetter, teaterföreställningar, revyer och artistframträdanden. Varje vecka hade folkparkerna en artist eller orkester som uppträdde. De mest kända och populära operetterna och musikalerna under 50-talet i folkparkerna var "Annie Get Your Gun", "Oklahoma", "Vita Hästen", "Läderlappen", "Tiggarestudenten" och "Fågelhandlaren".

Det fina med folkparkerna var att de inte enbart vände sig till ungdomarna när det gällde dans. Även den mogna delen av befolkningen fick sitt behov tillgodosett. Här på Dalaborgsparken fanns Polketten där det spelades "gammaldans" eller mogendans som man säger idag. För den "mogna" musiken svarade "Pentens Kapell". Kapellet bestod av fiol och dragspel och var mycket uppskattat av mogenheten. Penten var synskadad och eskorterades till och från Dalaborgsparken av sin fru.

År 1956 blev vi engagerade för hela säsongen på Dalaborgsparken. Vi började på Valborg och spelade två, tre gånger i veckan tills parken stängde på hösten i samband med oktobermarknaden. När det var artistframträdande spelade vi före och efter uppträdandet. Vid teaterföreställningar och musikalerna spelade vi i pauserna. Vid dessa tillfällen var gaget inte lika högt eftersom, sade parkledningen, vi inte spelade lika mycket som under en vanlig danskväll. Att vi satt och väntade en hel kväll tog man ingen notis om. Själv hade jag ibland spelningar mitt i veckan på Vänerskolan, eller på Dövs skolan som vi sade. Baltzar Apell violonist, pappa till Frank, spelade fiol, en dragspelare och jag spelade för eleverna som skulle lära sig dansa wienervals. Då gällde det att hårt markera takten så att eleverna kunde känna vibrationerna i golvet.

Trollhättan hade många dansorkestrar. De mest kända orkestrarna var Lill-Magnus, Eides och Johnny Öhrbergs. De lockade över flera av våra vänersborgsmusiker. Leif "Bopparn" försvann till Lill-Magnus och Hugo Hallberg till Johnny Öhrbergs. Frank Lewins kvintett blev till en kvartett. Franks bror Göran blev basist, Frank själv dragspelare, Rolf Gillberg tog över "Bopparns" plats och jag själv spelade trummor.

År 1957 skulle Johnny Öhrberg i Trollhättan bilda en ny orkester. Säg vad man vill om trollhättebor men sinne för kvalitet finns i massor. Johnny Öhrbergs sextett bestod av trollhättebon Johnny på trumpet samt fem vänerborgare! Vänersborgarna var Jan Andersson bas, Jan "Limpa" Larsson på trombon, Hugo Hallberg klarinett och saxofon, Rolf Gillberg bastrumpet och jag själv på trummor. Repertoaren var

Johnny Öbergs "Vänersborgsorkester". Från vänster: Jan Andersson, Jan Larsson, Claes-Göran Andersson, Hugo Hallberg, Rolf Gillberg samt Johnny Öhrberg med trumpet.

starkt jazzinfluerad och det svängde rejält. Vi var mycket populära och hade massor av spelningar. Gaget ökade i takt med populariteten men Johnny hade filosofin att om gaget ökade kunde vi engagera ytterligare musiker.

Så av våra förhoppningar i orkestern om att få högre ersättning blev intet. Efter ett par år så var Johnny Öhrbergs sextett en oktett plus vokalist. Jag sa att vi förmodligen skulle vara ett storband inom den närmsta framtiden.

På 60-talet märkte man att tiderna förändrades vad gällde danspublikens smak. Efterfrågan på jazzinfluerade dansorkestrar minskade för att ersättas av band med rockinslag. Mycket elgitarr och många decibel. Folkparkerna intogs undan för undan av "nya tidens" dansband. Orkestrarna vars repertoar till största delen bestod av jazzinfluerade standardmelodier flyttade in på dansrestaurangerna med en repertoar kraftigt utökad med schlagermelodier. Man kan säga att det var vid denna tid som vår tids så populära dansmusik uppstod.

Åren 1965-1972 var jag musiker på heltid i Töta Henrikssons orkester från Lidköping. I den orkestern ingick under en viss tid ytterligare en vänersborgare, Ivan Eliasson, tenorsaxofon. Vi reste mycket och länge. Det blev många mil i bil uppe i Norrland. Det var ganska ansträngande att tillbringa så mycket tid att resa till och från spelningarna.

Efter sju år var jag tillbaka i Vänersborg och började i Rolph-Lennarts orkester. Rolph spelade dragspel, Eide Carlsson tenorsaxofon. Eide hade under 50- och 60-talet en mycket populär orkester i Trollhättan. Bas spelade Per Johansen. Vi spelade en del i Dalsland och vid flera tillfällen var vi månadsorkester på Hotell Dahlia. Det innebar spelningar två kvällar i veckan. Jag spelade tre år i orkestern.

På 70-talet var allt så "demokratiskt". Orkestrarna var ofta bröder och systrar. Banden hette Bröderna Almgrens, Bröderna Svenssons, Bröderna Brothers, Brudarna Brides o.s.v. Vi ville inte vara sämre så vi kallade oss Brorsans i den orkestern som jag spelade med i åren 1976-1992. Mitt längsta engagemang i en orkester. Vi var en kvartett som spelade "gamla fina standards". Tommy Lindström spelade "liggande

Rolph-Lennarts glada orkester. från vänster: Rolph-Lennart Andreasson, Eidar Carlsson, Claes-Göran Andersson och Per Johansen.

dragspel” precis som jazzlegenden Art van Damme. Det såg ut som en synt. Morgan Svantesson spelade tenorsaxofon och Bosse Thunberg bas.

Vi hade många spelningar på föreningsfester och vår standardrepertoar var mycket populär. Det var mogendans som gällde eller styrdans som det heter numera när de dansande håller i varandra. En av gästerna, på en fest som anordnats av Segelsällskapet i Vänersborg i undervåningen på Koppargrillen var f.d Miss Universums, Margareta Arwids-sons syster, som tillfälligt var hemma från USA. Hon kom fram och sa glädjestrålände:”Å, Claes-Göran vad roligt att höra Dig spela igen. Du spelar precis samma låtar som för 20 år sedan” Dagen därefter började vi öva in en ny repertoar.

Brorsans glada brödraskap. Sittande från vänster: Bosse Thunberg och Tommy Lindström. Stående från vänster: Claes-Göran Andersson och Morgan Svantesson

Många undrar över hur dansorkestrarna kunde ha så smaklösa scenkläder jämfört med 50-talets ganska eleganta byxor och kavaj. Det hela får skyllas taxeringsmyndigheterna, som utfärdade reglerna så att om kläderna skulle vara avdragsgilla skulle de väcka sådant uppseende, att man inte kunde ha dem för privat bruk.

Nu för tiden får jag ofta frågan, vad gäller dansmusik, om den inte var bättre förr. Jag brukar svara:” Jag vill inte säga att det var bättre förr, men det är mycket sämre nu”.

*Hasse Andersen, född 1940.
Vänersborgare sedan 1971.*

Birger och Torsten Wassenius – två bröder från Vänersborg i frihetstidens Sverige

av Peter Johansson

Det är inte utan fog man kan påstå att den epok som brukar kallas frihetstiden, en tid mellan två kungliga envälden, kan betraktas som den period då mycket av det moderna Sverige föddes. När den krackelerade svenska stormakten slutligen faller med sin konung den mörka novembernatten 1718 vid Fredrikstens fästning ömsar tiden skinn. Ständerväldet med samhällsnyttan som evangelium kommer att råda under ett halvt sekel - en samhällsnytta som kommer att resultera i en anslående uppslagsrikedom där många av det föregående århundradets vetenskapliga upptäckter skulle utvecklas och prövas. Vetenskapliga akademier grundas och den svenska naturvetenskapen kommer att nå världsrykte – ett rykte som skulle ge landet lagrar att vila på under lång tid framöver. Med en gynnad vetenskap skönjer man också en tilltagande sekularisering av samhället – ett samhälle där nu också medelklassen på ett helt annat sätt än tidigare träder in på scenen. Borgerskap och ämbetsmän får ett allt större inflytande i detta nya Sverige där lycka och framgång här på jorden blev ett mål som konkurrerade med kyrkans löfte om belöning eller straffdom i evigheten.

När bröderna Wassenius historia tar sin början var det dock ännu svensk stormaktstid och skulle så vara ytterligare ett par, tre decennier. Det var de nära nog ständiga krigens och den tunga barockens tid och när som helst kunde fiendens styrkor dra in och skövla stad och landsbygd. Kungen hette Karl XI och hade just räddat de nyligen erövrade danska och norska landskapen från att återtagas av den danske monarkens styrkor. Vänersborg hade dock fått betala hårt för segern. År 1676, under den så kallade Gyldenlövefejen, hade hela staden intagits av fienden

och därefter bränts i grund. Även landsbygden hade härjats och de mest makabra berättelser om de danska härjningarna skulle i generationer leva kvar i folks minne.

På gården Mankärr i Vassända socken, cirka 6 kilometer väster om Vänersborg, levde vid denna tid ryttaren Jonas Börjesson (1648-1737) och dennes hustru Märta Torstensdotter. Jonas var karolin av den gamla stammen och gården hade enligt uppgift tilldelats Jonas Börjesson av kung Karl XI som belöning för trogen tjänst under det Skånska kriget mot Danmark på 1670-talet. Jonas, som även kom att tjäna under Karl XII:s befäl, nämns efter gården i vissa handlingar som Jonas Manquer (Jonas på Mankärr) – om man inte skall se den franska betydelsen av ”manquer” vilket betyder ”miss” eller ”bom” som väl är ett föga smickrande namn på en soldat. Här på den enkla ryttargården föddes i slutet av 1600-talet de två bröderna, Birger och Torsten Jonasson, två bröder som med det senare antagna namnet Wassenius skulle göra sig ett rykte i 1700-talets Sverige. Inom naturvetenskapen, samhällsvetenskapen och teologin skulle de göra sina namn kända för såväl den lärda världen som allmogens bredare lager.

Den släkt Birger och Torsten föddes i hade djupa rötter i Vänersborgstrakten. Farfadern Börje var av allt att döma en av de så kallade Edsbönder vilka körde stångjärnsllass mellan Vänersborg och Åkersström. Det skall inte hållas för osannolikt att denne Börje också levde på gården Mankärr då det i Väne härads dombok för år 1654 omtalas just en ”*Börge*” på Mankärr. I samma dombok sex år senare omtalas hur Mankärr med flera kringliggande gårdar blivit ”*av vårt svenska krigsfolk alldeles utgästade och endblottade*”. Farbrodern, Segol Börjesson, var en välkänd handlare i Vänersborg där han satt bland stadens äldste. Mest känd blev han kanske då han i samband med den danska ockupationen under Gyldenlövefejden 1676 tvingades vakta den av fiendestyrkorna rövade boskapen. Under flera år därefter kom han att tvingas bära det försmädliga öknamnet ”*Ko-Segol*”. Även på moderns sida hade släkten verkat i trakten i generationer. Morfars far var Sveno Jonae (d. 1661) vilken var kyrkoherde i Vänersborgs moderstad Brätte såväl som i den år 1644 grundade staden Vänersborg.

Släktnamnet Wassenius, ibland skrivet Vassenius, är hämtat från hemsocknen Vassända. Den förste i familjen som antog detta namn var Birgers och Torstens morfars bror Johan Wassenius (1620-1692)

vilken gjorde karriär som assessor vid hovrätten i Åbo och som 1688 adlades med namnet Lagermark, varvid han för andra gången bytte efternamn.

Birger Wassenus - astronomen

Birger Wassenius, som föddes på Mankärr 26 september 1687, erhöll sina första bokliga studier i Vänersborgs skola där han på grund av familjens medellöshet kvarhölls över tiden. Att skolan i födelsestaden hade stora brister vittnar ett flertal uppgifter om. Tidvis sågs undervisningen så undermålig att föräldrar inte fann det mödan värt att sända barnen dit. Om man får tro något av beskrivningarna av skolan och dess lärarkår från det sena 1600-talet förstår man att det nog helt och hållet berodde på elevens egen förmåga om man skulle komma vidare till någon högre grad av utbildning. Vid tiden då Birger började skolan, på 1690-talet, hade Vänersborg fått sitt första riktiga skolhus, som då låg i det nordöstra hörnet av nuvarande Plantaget. Tidigare hade undervisningen bedrivits i provisoriska lokaler, ofta i något rum som uthyrts i ett privathem. Den nya skolbyggnaden var naturligtvis synnerligen enkel, försedd med torvtak och bestående av en våning med vind. Förutom skolsal inrymde byggnaden bostad för rektor samt gård med fähus. Vad gäller utrustning för undervisningen saknades detta i stort sett helt och hållet. Ett syneprotokoll från 1715 omtalar, förutom bänkar, kateder, två bord och en ljuskrona, endast två räknetaflor.

När det gällde skolmästaren, även kallad rektor, och övriga lärare eller ”kollegor” så kom dessa under i stort sett hela 16-1700-talen att hämtas ur det andligaståndet. Den bild som bevarats av dessa lärares insatser på det pedagogiska planet är väl inte att beteckna som direkt imponerande. Nu skall man naturligtvis ha i åtanke att det ofta är negativ kritik som fastnar i folks minne och olika former av anmälningar eller klagomål som blivit kvar i det historiska källmaterialet. För att bara nämna några pedagoger kan man ta rektor Andreas Gothander som drog på sig föräldrarnas klagomål då han *”illa behandlade barnen”*. Vi har Nicolas Barck som man ogillade för att han efter predikan gick på staden iförd värja och uppsatt hår – kanske något av en ”sprätt”? Så har vi Erik Tengman, som var lärare till Birger Wassenius. Tengman betraktades som *”alldeles okunnig”* samtidigt som han långa tider uteblev från undervisningen då han var i konflikt med stadens rådman. Vid elevernas examen 1701

gick det dock bättre än väntat varför man kunde notera att Tengman *"ej varit så oflitig, som man skyllat honom för"*.

Först i februari 1703 skrevs Wassenius in i trivialskolan i Skara där han efter fyra år flyttades till gymnasiet. Han skall tidigt ha visat stor talang i sina studier och det enda hindret som kan ha legat i vägen för en akademisk karriär var föräldrarnas fattigdom, där de strävade som enkla bönder på Mankärr. Förmodligen var det hans styvkusin, före detta rektorn vid trivialskolan i Skara Jacob Wennergren (1655-1727), som tillsköt medel så att Birger Wassenius kunde fullfölja sina studier. När Birger dessutom visade färdighet i att undervisa yngre elever stöddes han även av biskopen med såväl böcker som kontanta medel.

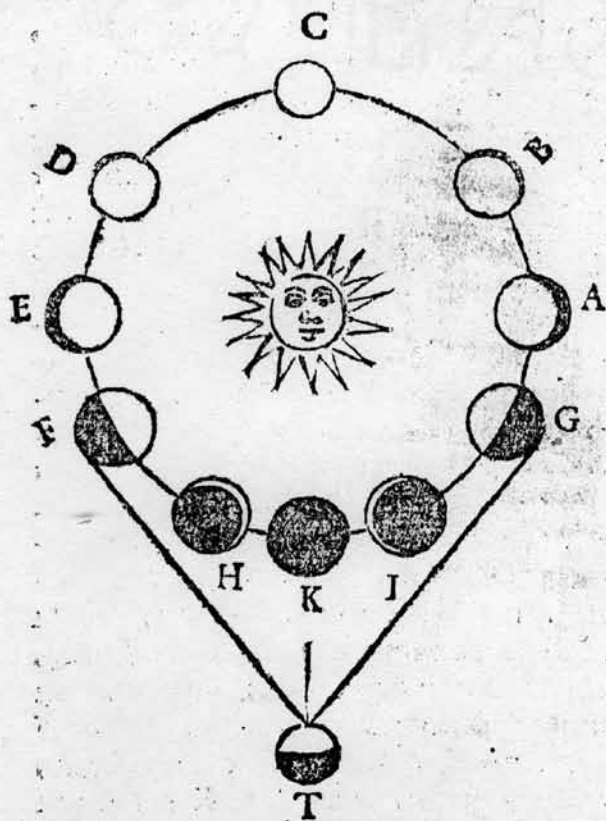
Efter nio års studier i Skara flyttades Birger Wassenius sommaren 1712 till Uppsala Universitet där matematik och fysik blev hans huvudämnen. Vid sidan av sina studier kom han även här att tjäna som privatlärare, dels för studentkamrater samt för en faderlös kusin i Roslagen. Redan året efter ankomsten till Uppsala kom Birger Wassenius i kontakt med astronomiprofessor Petrus Elvius (1660-1718) och fick genom denne återuppväckt ett intresse som fångslat honom redan under barndomen – astronomi. Eftersom man vid denna tid inte undervisade i astronomi vid landets gymnasier hade intresset fått vila under åren i Skara. Hur Birgers intresse hade väckts är okänt men sina första studier gjorde han säkert på egen hand under stjärnklara nätter hemma på Mankärr.

Med stöd av Elvius, vilken visserligen saknade större astronomisk observationserfarenhet, kom Wassenius att allt mer fördjupa sig i de matematiska och astronomiska studierna. Universitetet led emellertid stor brist på instrument, därav Elvius brist på just observationserfarenhet. Under fritiden tillverkade därför Wassenius för egen hand en himmelsglob, urverk av trä och av älghorn, en kvadrant samt barometrar. Med hjälp av barometrarna började Wassenius göra dagliga observationer av väderleken, något han fortfor med under återstoden av sitt liv. Just barometrarna vann en sådan popularitet att de gav Wassenius en inte obetydlig inkomst då han tillverkade dem i stort antal för försäljning.

Efter att 1716 till fakulteten ha inlämnat rapport över uträkningar för månformörkelser publicerade Wassenius året därpå en så kallad exercitie- eller övningsdisputation – *"De planeta Venere"*, om planeten Venus gång under solen. Disputationen dedicerades till Christopher

36

Longomontanus lib. ii. theoret. c. 18. &
Keplerus in Opt. pag. 261.

Thej. XVI.

Arcum visionis, seu profunditatem
sub horizonte, requisitam, ut noster
sit, non obstante fulgore solis, a nobis
visi-

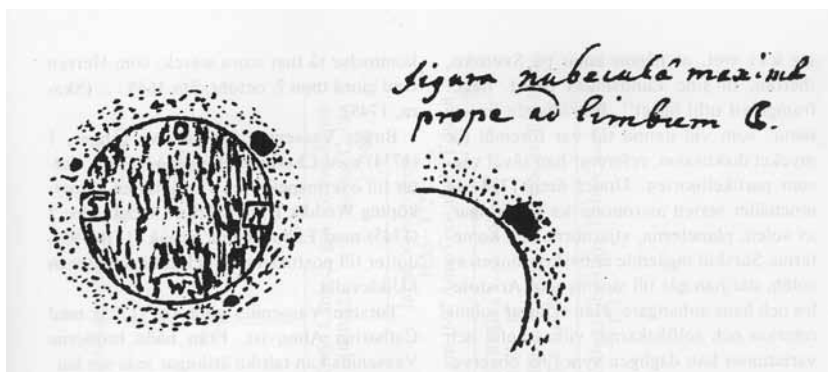
Träsnitt ur Birger Wassenius "De planeta Venere" – exercitiedisputationen
i Uppsala år 1716 rörande planeten Venus gång under solen.

Polhem och Emanuel Swedenborg men tillägnades fadern och Wassenius skriver: *"Minom Högtätrade Käre Fader Jonas Manquer Til sonlig tacksamhets åminne/ för all den faderliga försorg och omvårdnad/ han uti sin stora fattigdom för mig i min barndom haft hafver. Thes lydigste Son"*. Genom disputationen blev Wassenius kunskaper inom astronomin kända i en vidare krets och han kom snart att anlitas som en av landets få auktoriteter på området. Tack vare kontakter förmedlade av akademibibliotekarien, sedermera ärkebiskopen, Erik Benzelius d.y. (1675-1743) kom Wassenius med sitt nyvunna rykte att anlitas som privatlärare i matematik och geometri hos adelsfamiljerna Bonde och Lillie. Benzelius lät nu också Wassenius få låna den astronomiska tuben, som vanligtvis förvarades på universitetsbiblioteket, samt en omfattande brevbok med skrivelser rörande de aktuella vetenskaperna.

Gradual- eller doktorsavhandlingen, *"De Caussis Tempestatum"* (om vindarnas orsaker), presenterade Wassenius 1722 och i avhandlingens slut finns en särskild gratulationsskrivelse på hebreiska, författad av Birgers nyligen prästvigde bror Torsten. Samma år utnämndes Birger Wassenius till magister samt invaldes i den nybildade Vetenskapssocieteten i Uppsala. Nu beställde han nya glas från England för att kunna tillverka sig en egen tub i syfte att mer fritt fortsätta sina astronomiska observationer. När tuben stod klar var den ett imponerande instrument som mätte närmare sex meter. Vad gäller försörjningen tryggades den nu för fyra år framåt då Wassenius erhöll det så kallade Piperska stipendiet, samtidigt som han fortsatte att tjäna som privatlärare.

Wassenius hade uppfattat att han hade universitetskanslerns löfte om en tjänst vid akademien. När detta inte infriades och när intäkterna från stipendiet upphörde, år 1726, flyttade Birger Wassenius hem till föräldrarna på Mankärr. Det syns märkligt och närmast oförklarligt att han inte gjorde karriär vid universitetet där han med tanke på meriterna kunde ha gått en lysande framtid till mötes. Väntan i föräldrahemmet skulle emellertid inte bli lång utan redan året därpå kallades han av biskop Jacob Benzelius (1683-1747) – Erik Benzelius bror - till Göteborg där han gavs en lektorstjänst vid gymnasiet. År 1731 befordrades han till rektor. Eleverna vid gymnasiet fick i Wassenius en framstående lärare vilken, utom sina tidigare nämnda ämnen, nu också undervisade i lantmäteri. De astronomiska observationerna kom han huvudsakligen att utföra från Otterhälleberget eller från Lilla Otterhällan.

Den största upptäckten under sin vetenskapliga karriär kom Wassenius att göra i samband med den totala solförmörkelsen 2 maj 1733. Från Vetenskapssocieteten i Uppsala utgick påbud till landets kyrkoherdar och matematiklektorer att särskilt observera förmörkelsen. Oavsett uppmaningen eller ej var det en självklarhet för Wassenius att vara beredd denna dag. Tillsammans med några kollegor studerade Wassenius förmörkelsen från övre rummet på Skansen Kronan då han observerade ett fenomen – de så kallade solproteburanserna. Han sände rapport om iakttagelsen till vetenskapssocieteterna i Uppsala och London. I det senare fallet publicerades upptäckten i *Philosophical Transactions* 1735. Tyvärr skulle hans upptäckt inte få berättigad uppmärksamhet förrän drygt hundra år senare då samma fenomen noterades vid solförmörkelsen i juli 1842. Kort efter sin observation skrev Wassenius själv om den märkliga tilldragelsen i Skansen Kronan; ”*Jag hade thet nöijet, at vid Götheborg uti Castellet Cronan, med en 21 fot lång tub, temeligen vel se bemälda Atmosphaeram [månens] på alla håll, sedan solen vardt aldeles betäckt; och blef varse uti henne några liusare fleckar, såsom moln eller blossom; och i synnerhet på then Sudvestra sidon, litet ut från Månens rette omkrets, en större, än the andra, sammansatt likasom af 3 på sned sammanlagda rödachtiga molntappar. Jag lemnade enom androm, som var mykit Skarpsynt, till tuben tillträde: Men som han icke strax fick Månan uti sightet, skyndade jag mig, och fan lika som tilförena, och än tydeligare, både Atmosphaeram och berörda fleckar, utan att befahra något orichtigt af ögat eller glasen. Tenkte altså se efter Mercurius..... Men i thet samma jag efter honom sökte, sköt Solennes stråle, såsom en*

Birger Wassenius egenhändig teckning av solförmörkelsen 2 maj 1733 där han i en detalj visar solens proteburanser – ett fenomen som Wassenius då trodde utgick från månen och icke, som senare forskning skulle visa, från solen.

MAJUS.

D. i Solen vp Fl. 3, 51. Ned Fl. 8, 9.
Dagen 16 t. 18. Matt. 7 t. 42.

1 b	2 Söndag	☿	Philip. Jac Solennes	12
2 c	Atanasius	☿	6:25. E. stora Sör	13
3 d	Christi Himelf	☿	mörkelse then 2, mot	14
4 e	Montea	☿	afton, påminner Sig	15
5 f	Bothardus	☿	♂ ♀ ♀. at Then	16
* När Hugswalaren Kommer Joh. 15:26.				
6 G	6 E. v. Väst.	☿	Högste styrer	17
7 a	Stanislaus	☿	hela werldena, och	18
8 b	Atatus	☿	låter både Sol	19
9 c	Timotheus	☿	4:37. E. och Måna	20
10 d	Epimachus	☿	Ol II 5:10. G. gå så	21
11 e	Marcellus	☿	rett nu, i sina lopp,	22
12 f	Pancratius	☿	som Fordomdags.	23
* Then mig elskar. Ioh. 14:23.				
13 G	Pingst Dag	☿	Almanachen lof,	24
14 a	2 d. Pingst.	☿	war wel	25
15 b	3 d. Pingst.	☿	♀ i II. falla	26
16 c	4 d. Pingst.	☿	frostnätter	27
17 d	Torpes	☿	8:12. E. ibland;	28

Almanackan för Skaras horisont visande uppslaget för maj månad 1733 där den totala solförmörkelsen 2 maj förutspås. Birger Wassenius skriver: "Solennes stora Förmörkelse then 2, mot afton, påminner Thig att Then Högste Styrer hela werldena, och låter både Sol och Måna gå så rett nu, i sina lopp, som Fordomdags".

Raquete eller blyt, mig i ögat, att jag måste ther med afstå, och vara nögd med thet jag med förundran hade åskådat.” Av Wassenius beskrivning att döma så tycks han ha uppfattat proteburanserna som utgående icke från solen utan från månen.

I de almanackor Birger Wassenius vid denna tid skrev för Skara horisont, varom mera nedan, förutspådde han för året 1733 på sekunden den kommande solförmörkelsen. I almanackan fanns även en särskild artikel om förmörkelsen där han också framhöll att de som trodde en förmörkelse av detta slag skulle förebåda olyckor och annat elände inte var annat än okunniga. För att ytterligare uppmärksamma denna sällsamma händelse dristade sig Wassenius till att nedteckna följande poetiska rader:

*”När rika Solens sken för fattig Måna brister,
Hon blifver svart som beck och all sin fägring mister:
Ty lär, min vän, en ting utaf den gamla Måna,
At man ej yfvas bör af thet man måste låna.”*

Vid tiden för den stora upptäckten började Wassenius ställning vid gymnasiet i Göteborg att svikta. Av okända anledningar uppstod samarbetsproblem med kollegor och han fick allt svårare att behålla sin auktoritet. Vid sidan av den ordinarie undervisningen erbjöd Birger Wassenius privatlektioner till vilka eleverna inte anslöt i den utsträckning han hoppats. Han valde därför, efter några års hopplös kamp, att lämna den akademiska världen och slog sig från 1742 ned på föräldragården Mankärr vilken han inlöst efter faderns död 1737. Det formella avskedet från gymnasiet kom emellertid först 1751 då Wassenius avgick med bibehållande av halv lön, en form av avgångsvederlag eller ”fallskärm” om man så vill. Hans önskan om avsked med professors titel kunde emellertid inte beviljas.

Utöver de astronomiska studierna kom Wassenius att ta sig an problemet kring ”vattenminskningen” i haven. Att det rörde sig om en sedan isavsmältningen fortgående landhöjning var då ännu inte klarlagt och debatten fördes om det var så att landet höjdes eller om vattnet sjönk undan. Wassenius kom att intressera sig för problemet redan 1714 under en vistelse i Roslagen. Tillsammans med vännen, sedermera astronomiprofessor, Anders Celsius (1701-1744) kom han att utföra ett flertal vattenmätningar och brevväxla i frågan. Wassenius mätningar kom

också att utsträcka sig till Västkusten samt till Vänern där han gjorde en serie mätningar av vattnets stigande och fallande i sjön. Resultaten från 60 år av mätningar i Vänern kom att publiceras i Vetenskaps societetens i Uppsala handlingar liksom i Svenska Mercurius år 1758. Han hade nu inte gjort dessa mätningar ensam under alla år utan haft stöd av vänner i trakten. En som med största sannolikhet bidragit här var brodern Torsten. Tron att vattnet i haven sjönk diskuterades, som nämnts, flitigt under denna tid och användes bland annat i historieskrivningen för att visa på landets utbredning i äldre tider. Ett kraftfullt motstånd till teorin kom bland annat att riktas från delar av prästerskapet vilka menade att den stred mot bibelns lära.

Det av Wassenius arbeten som kom att få störst spridning bland allmänheten var tveklöst hans almanackor. Under inte mindre än 25 år gav han ut sina almanackor, 1724 - 1727 till Vänersborgs horisont och 1728 - 1748 till Skaras horisont. Det är inte omöjligt att Wassenius här samverkade med sin kollega Anders Celsius som också han utgav almanackor med början 1728. Inspirationen kan ha kommit från den tidigare läraren Petrus Elvius som också han var almanacksutgivare. Genom almanackorna, som kostade "*två styver*", kunde Wassenius sprida sitt arbete till verkligt breda folklager. Om upplagornas storlek finns inte annat känt än att 8 000 exemplar tryckets enbart för export till Norge. Förutom själva kalenderdelen innehöll Wassenius almanackor uppgifter om årets marknadsdagar, omräkningstabeller för mynt samt ett antal olika uppsatser. Genom dessa uppsatser, vilka behandlade ämnena meteorologi, astronomi och agronomi kom hans tankar och arbeten att nå en bredare läsekrets än någonsin tidigare.

Som brukligt var vid denna tid var även väderförsägelser införda i kalenderdelen. När det gällde väderförsägelserna kom den gamla spådomskonsten att vara synnerligen seglivad och fram till 1869 trycktes dessa försägelser i landets almanackor. Vad man egentligen gjorde var att anlita den så kallade metoniska måncykeln där man rutinmässigt förde in den väderlek som varit 19 år tidigare. Att få denna typ av långtidsprognoser var uppenbarligen populärt hos läsarna även om tillförlitligheten knappast kunde stå på en sådan nivå att de ägde praktiskt värde. Förmodligen såg Wassenius själv dessa brister liksom senare även Vetenskapsakademien som mot bättre vetande på grund av läsarnas efterfrågan fortsatte att trycka väderförsägelserna sedan de fått privilegium på utgivningen av almanackor år 1747. I sin första

Birger Wassenius almanacka från Vänersborgs horisont år 1727. Detta var den sista från hemstadens horisont. Året därpå skulle almanackan utkomma från horisonten i stiftsstad Skara.

almanacka till Vänersborgs horisont 1724 varnade Birger Wassenius för de äldre väderspådomar som grundade sig på oriktiga astrologiska beräkningar. Orsaken var, enligt Wassenius, istället att söka i solens och jordens relation till varandra. Årstidsväxlingarna var här ganska lätta att förklara men svårare blev det att finna svar på varför det också var årliga variationer i vädret. Under alla år publicerades dock väderförutsägelser i Wassenius almanackor. Huruvida dessa slog in eller inte gick ganska omärkt förbi undantagandes ett stort rabalder då han till en viss dag i maj förutspått våldsamt åskstorm på grund av planeterna Jupiters och Mars ställning. Prognosen hade skapat stor oro bland västgötabönderna och frågan togs till och med upp till kritisk diskussion på Vetenskapsakademien. Det var också Akademien som 1748 satte stopp för Wassenius almanackor genom nämnda privilegium.

Även om Wassenius redan i början av 1740-talet drog sig tillbaka till föräldragården Mankärr kom han att så gott som dagligen fortsätta sina observationer och experiment vid sidan av lantbrukssysslorna. Som tidigare nämnts rörde det sig bland annat om vattenmätningar och väderobservationer. Även om de "långtidsprognoser" som trycktes i almanackorna knappast kunde ses som tillförlitliga skall Wassenius ha imponerat på allmogen i hemtrakten med sina kortare prognoser byggda på barometeravläsningar. Det skall till och med ha gått så långt att han av vissa sågs som något av en väderprofet eller trollkarl. Det kanske mest anmärkningsvärda när det gäller det forskningsarbete som bedrevs på hemorten var nog ändå hans uppförande av ett observatorium på Mankärr. En stark muntlig tradition i bygden vill förlägga platsen för observatoriet till en liten åkerholme ett kort stycke väster om manbyggnaden på Mankärr. Inget är känt om konstruktionen på detta observatorium men en anteckning i Wassenius bouppteckning ger en fingervisning. Bland inventarierna finns noterat, förutom ett flertal "*matematiska instrumenter*" i mässing, "*nödiga glas till en 24 fots lång tub*" – alltså en stjärnkikare av närmare sju meters längd. Om det rör sig om den tidigare nämnda sexmeterstuben som byggts om eller om bouppteckningsmannen skrivit fel är osagt.

Birger Wassenius beskrivs till sin karaktär som enkel, klar och grundlig i sitt arbete, varmt religiös samt "*snygg och ärbär, utan att bry sig om modet som han föraktade*". Humöret var jämnt, inte sällan muntert, undantagandes tider då han drabbades av en melankoli vilken han försökte avhjälpa genom religiösa studier. Under goda stunder skall han

ha varit *"angenäm i umgänge, glad och skämtsam"*. Wassenius flitiga läsning av bibeln och annan religiös litteratur var en självklar del i hans naturforskning – ty den som studerade skapelsen måste ju även känna Skaparen.

Han var liten till växten och gick med en något framåtlutad gång. Till hälsan tycks han ha varit klen under stor del av livet då han led av matthet, yrsel, ringar för ögonen och andra krämpor. Att han detta till trots uppnådde en förhållandevis hög ålder ansågs bero på en sträng och reglerad diet samt ett flitigt motionerande med långa promenader. Dessa promenader företogs inte sällan i sällskap med någon som han kunde diskutera sina arbeten med. Förutom de fysiska krämporna skall han ha lidit av en så svår mörkrädsla att han ofta under studieåren valde att ha någon kamrat eller lärjunge att dela rum med.

Birger Wassenius var gift två gånger. Sitt första äktenskap ingick han 1734 med Charlotta Borg, dotter till en överinspektör vid sjötullen i Norrköping. Makarna fick tillsammans fyra barn. Efter första hustruns död gifte Birger Wassenius om sig med Ebba Regina Spaak (1710-1795), dotter till postmästaren och tullnären i Uddevalla. Äktenskapet var barnlöst.

Efter ett långt dagsverke i naturvetenskapens tjänst avled Birger Wassenius av *"ålderdom"* den 11 januari 1771 på sitt kära Mankärr i sitt 84:e levnadsår.

Torsten Wassenius - den gode herden

Birger Wassenius yngre bror Torsten föddes på gården Mankärr 1692. Tillsammans med brodern antog Torsten familjenamnet Wassenius efter hemsocknen Vassända. Trots att han kom från ett förhållandevis enkelt hem med begränsade ekonomiska resurser ombesörjde föräldrarna, ryttaren Jonas Börjesson och Märta Torstensdotter, att även Torsten, liksom tidigare Birger, fick en akademisk utbildning.

Om Torsten Wassenius första studieår är inget känt. Troligen genomgicks Vänersborgs skola varpå förmodligen följde gymnasiestudier i Skara. Säkert är i varje fall att han studerade i Uppsala 1716 och blev prästvigd fyra år senare. Samma år, 1720, tjänstgjorde han som predikant på Öjared i Floda hos landshövdingen och generalmajoren Georg Reinhold Patkull (1656-1723).

Tiden på Öjared blev inte lång då Torsten Wassenius redan 1721 erhöi en komministertjänst i sin födelsesocken Vassända. Av allt att döma fick tillsättningen ske i hast då företrädaren Kilian Sundersbergius avsattes efter mångåriga och svåra strider med sina överordnade. Villkoret för Wassenius tjänst skall ha varit att han skulle ta Sundersbergius dotter Brita till hustru. Dock skulle han inte behöva bo i samma hus som Sundersbergius, vilket man får förmoda borde ha varit en nödvändig eftergift med tanke på den presumtive svärfaderns temperament.

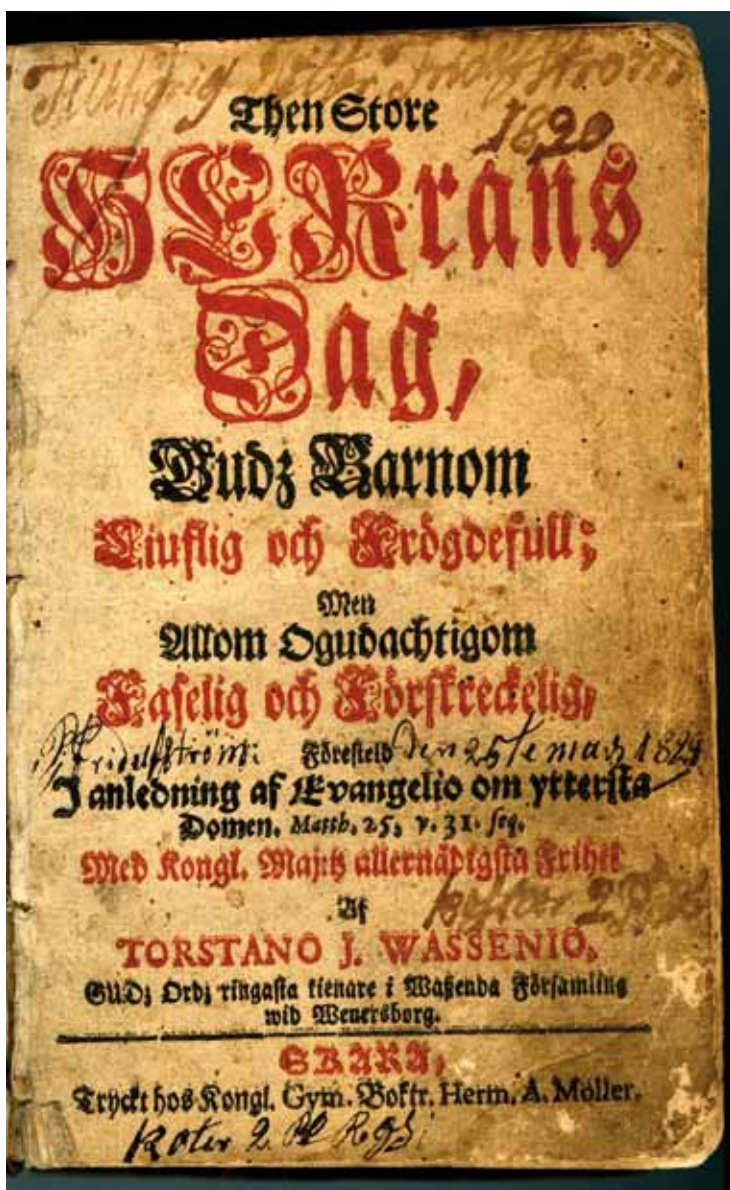
Torsten Wassenius tillträdde sin tjänst och fick bosätta sig på Svenäckers gård i Naglums socken vilken var "capellanboställe" för Vassända pastorat - enligt uppgift ett av de bästa hemmanen i området. Hur det nu än var med löftet om att äkta företrädarens dotter så kom detta aldrig att infrias. Under fyra år förblev Wassenius ungtills till den 1 december 1725 gifte sig med Catharina Almqvist.

Att man valt rätt herde för Vassända då Torsten Wassenius tillsattes lär de flesta nog kunna vara överens om. Efter turbulent årtionde med Sundersbergius fick nu församlingen en osedvanligt plikttrogen, nitisk och lärd herde. Under de 43 år Wassenius tjänstgjorde skall han endast ha uteblivit från gudstjänsten vid tre söndagar då han förhindrades av kraftiga snöfall. Han skall ha författat 2 400 predikningar, genomläst bibeln 52 gånger samt rest inte mindre än 6 400 mil inom pastoratet.

Torsten Wassenius var en mycket engagerad teolog vilket märks av ett flertal publicerade skrifter. Det första arbetet som utkom var *"Den Store Herrans Dag, För Guds barn Ljuflig och Frögdefull; Men För alla Ogudagtiga Faselig och Förskräcklig"* vilket trycktes i Skara 1733 och sedan utgavs i flera upplagor långt in på 1800-talet. Boken grundade sig på ett flertal predikningar som Torsten Wassenius hållit och där temat varit "Den yttersta Dömdagen". Självt hade han först inte föreställt sig materialet i bokform men stärktes i tanken efter stöd från flera vänner och då inte minst brodern Birger. I mars 1732 granskades manuskriptet av biskop Jacob Benzeliuss vilken kunde intyga att Wassenius ord skulle komma att bli *"alla gudfruktiga till mycken tröst, och alla hårdnackade syndare till allvarsam påminnelse om en försiktig vandel"*.

Sju år senare, hösten 1740, utkom i Skara Torsten Wassenius andra teologiska arbete, *"Sianitiskt Dunderslag eller Thet andra Budet i Herrans lag Som på Sinai berg, under förskräckligt donder, grufvelig*

Titelbladet till originalutgåvan av Torsten Wassenius "Den Store Herrans Dag" år 1733 – en flitigt läst och brukad skrift vilken skulle komma ut i ett flertal upplagor, långt in på 1800-talet.

ljungeld och skarpt basunaljud, med besynnerlig hotelse utgafs Allom säkrom Syndarom til trogen varning ifrån svordom och Guds namns missbruk velment förtelt". Skriften går till strid mot det förfall Torsten Wassenius såg i sina medmänniskors språkbruk där de allt oftare nyttjade sin tunga till att åkalla Satan eller missbruka Guds namn i stället för att prisa Herren. Wassenius menade att folk knappt hann ur sängen på morgonen innan Satan åkallades och Herrens namn smädades. Särskilt illa var det då folk kom samman på arbeten, krogar eller vid marknader. Även vid utgivandet av denna skrift tycks det vara brodern Birger som sporrar och stödjer Torsten Wassenius. Birger skriver nu förordet där han manar till köp och läsning av boken för att vända syndare till den rätta vägen. Om så skedde skulle det i sig vara ersättning för författarens möda samt för de kostnader Birger och bokhandlare Georg Lange i Skara haft för att publicera materialet. Av allt att döma tycks alltså Birger själv ha gått in med pekuniärt stöd för att möjliggöra publiceringen av broderns skrift.

Bland Torsten Wassenius predikningar är det två som gått till trycket. Genom Vassända församling gick den livligt frekventerade Edsvägen. Längs denna väg, mellan lastageplatsen Korseberg vid Vassbottenviken till Åkersström nedan Trollhättefallen, fraktades under 1500-1700-talen stora mängder gods. Främst rörde det sig om skeppslaster med järn och skogsprodukter som här med hästforor fick föras landvägen förbi vattenfallen vid Rånnum och Trollhättan. Transporterna längs Edsvägen satte ofta både manskap och hästar på prov varför det inte var sällan som körkarlarna, de så kallade Edsbönderna, nyttjade allehanda svordomar och kraftuttryck. Det var inte för inte vägen i folkmun kallades "Gnyet". Att på detta sätt åkalla Satan och till och med arbeta på söndagen i stället för att besöka kyrkan såg Torsten Wassenius som en av de värsta av synder varför han författade en *"Predikan öfver 2:dra budet mot Edsböndernas gräsliga svärjande"*. Samma tema finner vi ju även i *"Sianitiskt Dunderslag"*.

Hundraårsminnet av det stora jordafallet vid Åkersström, en av de största naturkatastroferna i landets historia där 85 personer förolyckades, är ämne för Wassenius andra tryckta predikan. Predikan, som hölls 7 oktober 1748, på dagen hundra år efter katastrofen ger en bild av olyckans omfattning samtidigt som den beprisar detta Guds verk och straff. Wassenius nämner att hans egen farfar, järnköraren Börje, var ögonvittne till händelsen. I en skrivelse från Birger Wassenius till

borgmästare Jonas Wollin i Mariestad omtalas att bröderna Wassenius far Jonas Börjesson Manquer dessutom skulle ha fötts just den aktuella dagen och timmen för jordafallet. I Birgers skrivelse skymtar tankar om att det inte skall vara osagt att jordafallet kan ha varit ett Herrens straff för de många svordomar som uttalats vid lastageplatsen Åkersström. Torsten Wassenius ser det som en plikt för efterföljande generationer att minnas detta Herrens verk för att påminnas om Guds kraft. Enligt flera vittnesmål skulle det strax innan jordskredet ha hörts en kraftig smäll, som av åska. Torsten Wassenius såg detta som ett tecken på att *"den allsvåldige Guden här med gav sin lösen att nu var tiden kommen att hans vredes straff skulle utbrista. Nu var hans båge spänd. Nu hade han lagt det dödliga skott uppå. Nu voro hans pilar tillredde att förderfva"*.

Förutom de teologiska skrifterna har Torsten Wassenius också efterlämnat arbeten av ett mer världsligt slag, arbeten som tyder på ett stort intresse för bygden, befolkningen och dess historia. Under en lång följd av år, från 1720, noterade Wassenius märkvärdiga händelser som tilldrog sig i Vassända församling. Vad som fäste prästmännens uppmärksamhet var inte sällan människor som levat till ovanligt hög ålder såsom exempelvis Anders Andersson som en gång gått i Brätte skola och avled vid 97 års ålder 1724 eller klockaren Osmund Nilsson som blev 90 år och som vid 89 års ålder hade stått brudgum. Olika naturfenomen såsom kraftiga åskväder, översvämningar, ras och jordbävningar noterades liksom missväxt eller särskilt goda skördeår. Vassända kyrkas ålder sökte utrönas där tjocka murar och fynd av en järnåldersgrav i koret togs som intäkt för platsens långa historia. Besynnerliga vrängda gäddskinn som 1734 påträffats i en katsa vid Lockered fångade också Wassenius intresse och han ville inte döma om det var en bekräftelse på sägnen att *"Satan sina Påskekärringar med ormar och gäddor trakterar"*. Wassenius lyfte även fram fysiska egenheter hos församlingsborna som den ledbrutne gossen Nils Nilsson på Hede vars armar och ben var så förvridna att benpiporna stack ut eller om fru Margaretha Styltenhjelm på Rudet som i december 1739 avled i barnsäng och dagen efter sin död framfödde ett dödfött flickebarn. Utdrag av den uppmärksamme Wassenius anteckningar om de märkvärdiga händelserna kom att publiceras i Kungliga Vetenskapsakademiens handlingar hösten 1765.

Med sin mångåriga och noggrant förda befolkningsstatistik för Vassända församling under 40 år, perioden 1721-1761, får Wassenius ses som en pionjär. Som församlingspräst ålåg det Wassenius att föra

kyrkböcker över födda, döda och vigda i församlingen. Så långt skilde sig Wassenius inte från några andra präster. Hans pionjärsats låg i att med kyrkböckerna som underlag upprätta en befolkningsstatistik där man med ett flerårigt perspektiv kunde studera förändringar i antalet födda, vigda och döda.

När Wassenius varit församlingspräst i 25 år, 1746, sände han ett befolkningsstatistiskt underlag till biskopen i Skara, Daniel Juslenius (1676-1752). Utan Wassenius vetskap sände senare biskopen materialet till *"högre ort"* varefter det publicerades i Kungliga Vetenskapsakademiens handlingar 1747. Wassenius förhoppning var att kunna upprepa sin insats 25 år senare och därmed presentera en 50-årig befolkningsstatistik. Dock kände han *"krafterna taga af"* varför han nöjde sig med ytterligare 15 år och han kunde därmed publicera en statistik för 40 år i akademiens handlingar hösten 1762.

I statistiken presenterades uppgifter om födda fördelade på kön, dödfödda, tvillingfödslar och födda utom äktenskapet. Bland annat noterade Wassenius i det senare fallet att antalet utomäktenskapliga födslar nära tredubblats sedan pliktpallen avskaffades. Som reservation tillägger han; *"Dock är visst, at en del af de här födda blifvit aflade i andra Församlingar"*. I övrigt visar statistiken antalet döda fördelade på femårsperioder med de avlidna grupperade efter kön, ålder och civilstånd. Därtill finns uppgifter om dödsorsaker där de vanligaste uppges vara *"Barne-sjukdomar"*, *"ålderdom och bräcklighet"*, *"Bröstsjuka och Lung-sot"* samt *"Hetsig feber eller Brännesjuka"*. Bland de mer ovanliga orsakerna till att församlingsborna lämnat jordelivet uppger Wassenius *"Slagne till döds af en qvarn"*, *"sjelfspilling"*, *"Lidit döds-straff"* eller *"en Hustru, som af en Tupps eller Hanes huggande i högra knäet bereddes til at komma härifrån"*. Att barnadödligheten var hög framkommer av det faktum att av de 2 194 personer som föddes under de 40 åren så avled 963 före tio års ålder medan 310 nådde 70 år eller däröver.

Wassenius kunde konstatera att han var herde över en ovanligt folkrik församling med drygt 2 100 själar. Det höga antalet förklarade han med den goda näring man hade av den så kallade Edskörseln med järn och skogsprodukter mellan Vassända och Åkersström. Det nyanlagda Kållerö järnbruk i Väne Ryr var även det en viktig utkomst med över 200 anställda.

1762. Oct. Nov. Dec. 315

FÖDDA BARN.

Åren.	Månken.	Qvinckor.	Summa.	Okta.	Par T. villing.	Dödfödde.
1721-25	124	134	258	3	5	15
1726-30	165	155	320	2	4	16
1731-35	174	159	333	2	8	13
1736-40	159	166	325	2	4	13
1741-45	156	165	321	3	3	15
1746-50	170	171	341	5	7	28
1751-55	200	184	384	8	4	18
1756-60	183	185	368	12	4	5
Halfv. 61	25	17	42	4	0	3
Summa	1356	1336	2692	41	39	126

HJONELAG.

Åren.	Vigda.	Uplöfthenom döden.
1721-1725	65	47
1726-1730	77	56
1731-1735	80	81
1736-1740	93	89
1741-1745	99	89
1746-1750	66	65
1751-1755	87	72
1756-1760	87	102
Halfv. 1761	10	11
Summa.	664	612

U 4

DÖ-

Del av Torsten Wassenius tabellverk öfver befolkningen i Vassända socken under 40 år; publicerad i Kungliga Vetenskapsakademiens handlingar hösten 1762.

Befolkningsstatistiken över Vassända skall ses som en del i föregångsarbetet till ett riksomfattande tabellverk. Vid sidan av Wassenius material insändes statistiska uppgifter från en handfull församlingar till Vetenskapsakademien. Orsaken torde vara den vädjan om befolkningsstatistiska uppgifter som akademiens sekreterare Pehr Elvius publicerade i akademiens handlingar 1744 – ett initiativ som först kommit från Birger Wassenius gynnare biskop Erik Benzelius. Först 1756 inrättas Statistiska tabellkommissionen, senare Statistiska Centralbyrån, som skulle samordna uppgifter från hela landet. Sverige är härmed unikt då man kan uppvisa befolkningsstatistik som går längre tillbaka än i något annat land. Grundförutsättningen till att detta möjliggjordes låg i 1686 års lag rörande prästerskapets skyldighet om kyrkobokföring.

Som den nitiske herde Torsten Wassenius var föll han på sin post. På morgonen den 5 oktober 1764 avled han, 72 år gammal, i sin vagn på väg till kyrkan. Han hade då tjänat sin församling i 43 år.

Torsten och Birger Wassenius hade förmånen att under en lång följd av år bo och verka i varandras närhet. Som framgått av ovanstående delade de båda bröderna intresse för varandras verksamhetsfält. Torsten skall troget ha följt Birgers arbete där han bistod med väderobservationer, barometeravläsningar och vattenmätningar i Vänern. Att han ägde egen barometer framkommer också av bouppteckningen där en sådan, tillsammans med en termometer, finns upptagen bland prästgårdens inventarium. Den varmt religiöse Birger fick skriva förord till Torstens teologiska verk *”Sianitiskt Dunderslag”* och stödde och uppmuntrade broderns bokutgivning. När bröderna Wassenius ville finna en förklaring på och utröna mysterierna i den värld och det universum som omgav dem gjorde de det utifrån olika angreppspunkter – teologin och naturvetenskapen. Det tycks dock inte ha rått någon konflikt mellan dem i dessa frågor utan tvärt om tycktes de ha hyst stor respekt för varandra. Även om man gick mot ett mer sekulariserat samhälle under 1700-talet var såväl Torsten som Birger överens om att det var Skaparens verk man studerade. Hur långt människan än kom med de naturvetenskapliga forskningsrönen skulle allt ändå inte kunna förklaras förrän tiden var inne för Den Store Herrans dag.

I dag vilar de båda bröderna Wassenius i omärkta gravar invid ruinen av Vassända kyrka.

Källor

Litteratur

Bengtsson, Hans, *Birger Wassenius Göteborgs förste astronom.*

Ingår i: Astronomisk årsbok 1996. Johanneshov 1995.

Biographiskt lexicon öfver namnkunnige svenska män. Uppsala 1852.

Hag, Torgny, *Birger Vassenius från Vassända.* Ingår i: Västgötalitteratur

Tidskrift utgiven av Föreningen för Västgötalitteratur Nr 1-2 1972.

Lindroth, Sten, *Svensk lärdomshistoria. Frihetstiden.* Södertälje 1989

Nordenmark, Nils, *Astronomiens historia i Sverige intill år 1800.*

Ingår i: Lychnos-Bibliotek. Studier och källskrifter utgivna av
Lärdomshistoriska Samfundet 17:2 Uppsala 1959.

Nordenmark, Nils, *Olof Hiortner. Observator Regius 1696-1750.*

Ingår i: Kungliga Vetenskapsakademiens årsbok för år 1942.
Stockholm 1942.

Röding, Rudolf, *Lektor Birger Wassenius. Några drag ur 1700-talets
odlingshistoria.*

Ingår i : Minnen från Västergötland. Uppsala 1900.

Warholm, J.W., *Skara Stifts Herdaminne.* Mariestad 1871.

Wassenius, Birger, *Almanackor för Vänersborgs horisont 1724-1727.*

Skara.

Wassenius, Birger, *Almanackor för Skara horisont 1728-1748.* Skara.

Wassenius, Birger, *Dissertatio Mathematica De Planeta Venere....*

Uppsala 1717.

Wassenius, Birger, *Dissertatio Physica De Caussis Tempestatum....*

Uppsala 1722.

Wassenius, Torsten, *Den Store Herrans Dag....* Skara 1733.

Wassenius, Torsten, *Guds Werck Beprisad af barnabarn och Lemnad Efter-Werlden till Hogkommelse då Thet stora Werck, som Herren Gud gjord then 7 Oktobr. Åhr 1648 i grentzen af Wassenda Församling wid Åkersström....* Skara 1748.

Wassenius, Torsten, *Förteckning På Födda barn, Vigda Brude-Par och Döda människor, uti Wassenda Församling vid Venersborg på de 40 sistledna åren.* Ingår i: Kongliga Vetenskapsacademiens Handlingar för år 1762. Stockholm 1762.

Wassenius, Torsten, *Sianitiskt Dunderslag....* Göteborg 1740.

Wassenius, Torsten, *Utdrag om några märkvärdiga händelser, som sig tilldragit i Wassenda Församling sedan 1720.* Ingår i: Kongliga Vetenskapsacademiens Handlingar för år 1765. Stockholm 1765.

Arkiv

Bouppteckning för Torsten Wassenius 28 januari 1765. Landsarkivet i Göteborg.

Bouppteckning för Birger Wassenius 4 april 1771. Landsarkivet i Göteborg.

Kyrkoböcker för Naglums församling. Landsarkivet i Göteborg.

Kyrkoböcker för Vassända församling. Landsarkivet i Göteborg.

Dombok för Väne härad 1654 och 1660. Från renskrift gjord av Tord Andåsen, Trollhättan.

Muntlig information

Uppgifter om lokalen för Birger Wassenius observatorium på Mankärr hämtad från intervju med Ingvar Petersson, Vänersborg.

*Peter Johansson, född i Vänersborg 1963.
Chef för Kulturlagret-Vänersborgs museum.*

Vi går till parken

av Bengt Carlén

I gott sällskap med falukorven, polkagrisen, smörgåsbordet och andra ursvenska företeelser intar den svenska folkparken en unik ställning i världen - den är helt enkelt en institution som bara förekommer i Sverige. Parken för vänersborgarna, det är Dalaborgsparken.

Undantaget som bekräftar regeln hittar vi i de svensktalande bygderna i Finland där det på några platser faktiskt också finns folkparker. Men för övrigt letar vi förgäves efter andra undantag när vi reser ut i världen.

Den äldsta folkparken i Sverige, parken i Malmö, firade 1990 sin 100-årsdag. Det dröjde till 1926 innan Vänersborg fick sin Folkets Park även om själva parkplatsen använts för liknande ändamål under längre tid. Redan 1904 fanns där en liten festplats som kallades för Karlsberg. Marken tillhörde makarna Carl Fredrik och Carolina Kindbom som båda hyste sympatier för den framväxande arbetarrörelsen. År 1910 testamenterade de därför markområdet till Vänersborgs arbetarekommun med tanken att området skulle kunna användas för olika sammankomster och 1926 bildades den andelsförening som allt sedan dess drivit parken. Stora ägare är LO och socialdemokratiska partiet men även många privatpersoner äger andelar i parken.

En park för folket

Ursprungligen fanns det två anledningar till att folkparkerna etablerades. Den ena var helt enkelt behovet av en plats att samlas på för mötesverksamhet, Första maj-firande osv, den andra var att skapa ett alternativ till den s.k. finkulturen. En park för folket, de breda massorna, skulle utgöra ett alternativ till teatrar, konserter och andra lokaler som det inte kändes naturligt för arbetarklassen att söka sig till. Det skulle dock inte dröja så värst lång tid innan folkparkerna stod för det kanske största kulturutbudet i konkurrens med ”finkulturens boningar”. Teater,

revyer, operetter, ja t.o.m. opera har förekommit på Dalaborgsparkens program under åren. Teaterutbudet började dock fläckas ut under 50-talet och varför det blev så berättade Eric Andersson, känd vänersborgare och ett med parken under många år, vid en intervju några år innan han gick bort.

- Det var helt enkelt så att skådespelarna började få det bättre och t.o.m. fick betald semester. Därigenom blev det allt svårare att få hit teatersällskap under sommaren då alla ville vara lediga men tidigare, då det kunde vara ekonomiskt knapert för skådespelarna, tog de vara på alla tillfällen de fick att försörja sig. Det förekom också att de sålde pennor och andra småsaker som ett sätt att dryga ut de magra inkomsterna, mindes Eric.

Ideellt arbete

Eric Andersson, infödd vänersborgare och föreningsmänniska ut i fingerspetsarna, var nestorn bland alla de ”folkparksgubbar” som under parkens drygt 75-åriga historia kommit och gått. Einar Lindhé skall heller inte förglömmas med 25 år som ordförande under åren 1931-1956. I mer än 40 år la Eric ner oräkneliga timmar på sin kära park för det förhåller sig nämligen så sedan urminnes tider att allt eget arbete är ideellt och oavlönat. Under tider när verksamheten givit plus har också vinsterna investerats i förbättringar och nya satsningar, det utgör också en av grundtankarna bakom Folkets Park-institutionen. Eric pekade ut 40- och 50-talet som perioder då parkteatern ofta var fylld till bristningsgränsen. Fullt hus innebar uppemot 1200 personer; 646 sittande och sådär 500 stående.

Einar Lindhé, ordförande 1931-56.

Parkens teatersalong var mer än fullsatt när numera bortgångne Gillebrodern Lars Werner, Elwe-foto, tog denna bild en kväll på 40-talet.

På Eldfesten 1951 var Inga-May Högsell och Erik Boström de största namnen.

De flesta var trevliga

Otaliga var artisterna som Eric kom i kontakt med. De allra flesta sympatiska bekansheter medan enstaka förmågor inte riktigt klarade av att tackla framgångarna på rätt sätt. Bland namn som fladdrar förbi finns naturligtvis Snoddas, ett underhållningsfenomen och naturbarn från det tidiga 50. Sven-Ingvars finns också med i minneskavalkaden. Eric mindes dem från de tidiga åren - de startade 1956 - då de fick in både sig själva och utrustningen i en Volvo Duett. Senare behövdes betydligt större fordon.

Det fanns också tider då det arrangerades boxning i parken; inte regelrätta matcher utan mera av uppvisning. Ingemar Johansson tog en gång med sig tungviktaren Gunnar Nilsson från Göteborg och boxades några ronder. Senare, när Ingemar blivit världsmästare, var det aktuellt att engagera honom på nytt men då hade hans ersättningsanspråk vuxit betydligt och Eric och de andra "folkparksgubbarna" fick tacka nej till "Ingo". Floyd Patterson, Ingemars överman 1960 och 1961, har också gästade parken.

-- Men när han fick höra att han fick avstå från en del av gaget till bl.a. nöjesskatt surnade han till och vägrade gå ut på scenen. Han tyckte att vi kunde stå för de utgifterna men det gjorde vi inte. Till slut lugnade han ner sig och gick ut och boxades, säger Eric som för övrigt minns Floyd som en sympatisk person.

BOXNINGAR

å
Vänersborgs Folkets Park
Torsdagen den 31 maj kl. 20.00

Ingemar
Johansson
Olle
BENGTSSON
Skoftebyn - Sv. midlare

'Silver' Gunnar
Nilsson
Stig Johansson
Lidköping

TYNGDLYFTNING
av Vänersborgs Tyngdlyftarklubb

DANSMUSIK av
Lill-Magnus Trollhättan

Att observera för Damer:
Å Damernas entrébillett (Pris 1:00 kr.) utlöses
Ett Presentkort å 100 kr.

Sedvanliga närvarandeavgifter.
Entré: 2:00 kr., utlöses 1:00.
Skatte- & Byggnads 10 kr. m. m. utlöses
30 maj kl. 8.00. Tid. 10.00.
Vänersborgs Boxningsklubb.

*Det fanns en tid när
parken var en given plats
för boxning.*

Pristagarna i Ungdomsparaden 1944. Fr.v. Inge Lindberg, Kerstin Ström, Gunnel Tidstrand-Nygren samt Hjalmar Thunberg och Inga-May Högzell som sjöng duett. Ateljé Mira stod för fotograferingen.

Lokal talangskola

Alla som uppträtt i parken har inte nått kändisskap på riksnivå men har ändå betytt mycket för det lokala nöjeslivet. På 40-talet drog "Ungdomsparaden" under ledning av Egon och Kay Freij stor publik. År 1944 hette pristagarna Kerstin Ström, Gunnel Tidstrand-Nygren, Inga-May Högzell/Hjalmar Thunberg och Inge Lindberg. Gunnel Tidstrand-Nygren gick sedan till operan i Stockholm, Inga-May Högzell, senare Holmlund, fortsatte bland annat tillsammans med Vargön-bördige Erik Boström att sjunga runt om i västsverige.

"Fivemens" var namnet på en lokal musikgrupp som var aktiv under åren 1946-52. Genombrottet kom på "De okändas revy" i Göteborg, minns pensionerade bankdirektören Karl-Erik Andersson som till slut tvingades välja Sparbanken före musiken.

- Själv sjöng jag och agerade conferecier, minns Karl-Erik. Övriga i orkestern var bröderna John (sång) och Evert Johansson (sång och gitarr), Kjell Olsson (gitarr) och Elov Grandin (dragspel). Evert Johansson kallade sig senare Evert Kroons och spelade in ett flertal grammofonskivor.

Alla gick till parken

Karl-Erik Andersson berättar att en lördagkväll i parken med lokala förmågor som "Fivemens" lätt drog 1000 personer.

- Det var så på den tiden. Hade man inget annat för sig så gick man givetvis till parken. Det fanns ju inte så mycket annat i nöjesväg som konkurrerade.

Repertoaren, den bestod av svängig cowboy-musik, låtar som Povel Ramels "Johanssons Boggie-Woggie-vals", ja över huvud taget musik som det svängde om. Pojkarna bokades framför allt genom Folkparkernas artistförmedling men även genom Vilhelm Malmström som väl först och främst är ihågkommen som juvelerare i Vänersborg.

Parkstyrelsen 1976. Fr.v. Assar Lissborg, Ingvar Olsson, Eric Andersson, Carl Kristianssen och Ingemar Oscarsson.

Gösta Wennberg är det många som minns; först i grupper som Young Swingers Allehanda och "Fyra glada kurrar", senare genom Vänerborgsparaden; en mönstring av lokala förmågor och emellanåt en språngbräda för unga talanger. Vänerborgsparaden arrangerades tillsammans med ELA, Gösta Wennberg var konferencier och publiken var den enväldige domaren i de olika åldersklasserna.

Mer dansmusik

Under 60- och 70-talet förändrades utbudet i riktning mot mer dansmusik och mindre uppträdanden. Torsdagar och lördagar innebar bra besökssiffror.

- Ibland roade jag mig med att gå ut på parkeringen och se efter var bilarna kom ifrån. Eftersom länsbokstäverna fortfarande var i bruk var det lätt att se att det fanns gott om värmlänningar, skaraborgare och bohuslänningar bland besökarna, mindes Eric Andersson som av inte bara en utan ett flertal artister fick höra att Dalaborgsparken är Sveriges vackraste folkpark.

Bengt Carlén är född 1947 och bosatt i Vänersborg sedan 1950. Efter studentexamen 1969 anställdes han vid länsstyrelsen. Hans intresse för motorfordon och journalistik fick honom att 1992 lämna länsstyrelsen och i stället satsa på en karriär som frilansskribent. Förutom kontinuerlig medverkan i ett flertal inhemska och utländska motortidningar har han även gett ut ett antal böcker; bl. a. boken om Vänersborgs Lastbils-central som gavs ut till centralens 50-årsjubileum 1994. Ledamot i Gillets årsskriftsnämnd.

Från Vänersborgsjuniorernas hornmusikkår till Missionskyrkans Musikkår.

av Anders Stöök

Vänersborg har ambitionen att bli Sveriges mesta och gärna bästa musik-kommun och 2009 har utsetts till kommunens musikkår. Olika ensembler visas i den fina almanackan som alla Vänersborgshushåll begåvats med i år. För oktober månad finns Missionskyrkans Musikkår anno 2008 fotograferad på kyrktrappan en solig höstdag.

Jag har blivit ombedd att skriva en artikel för Gillets årsbok om någon verksamhet i Missionskyrkan och har valt att skriva om musikkåren, som jag tillhört sedan 1958, då jag kom till stan från Vadsbo härad i norra Skaraborg. Jag är, efter mer än 50 år i kåren, den nu aktive som varit med längst och jag är alltså den mest ”urblåste”.

Mycket finns i våra arkiv om musikkåren genom åren från starten 1942 och jag ska saxa ut en del som jag tycker är värt att notera. Först vill jag ta fram en liten dikt som jag skrev i samband med musikkårens 50 års jubileum och som belyser hur orkestern kom till.

Mässing och trä eller varför kom inte Ester.

Året var nittonhundraförtiotvå
Hadar, Fränne, Widell och Hilmer hitta på
Här ska startas en blåsorkester
Kom nu Åke, Karl-Erik och Ester
Kom och blås i bucklig lur
Här ska spelas – mest i dur

Hör dessa ord beskriver fakta
Det dröjde ej länge förrän orkestern så sakta
Smög sig in på världsalltets scen
Det rycker i mungipor spritter i ben
Folk vet inte först om dom ska skratta eller gråta
Dock – övning ger färdighet. HÖR så ska det låta

Orkestern strör flitigt toner i staden
Den kommer i parad ena efter andra raden
Klarinetter, flöjter, basar och saxar
Trumpeter och horn det är ingen som kraxar
Ett instrument tycks man ej kunna bestämma
Hur lång det ska vara – kan man fingrarna klämma

Och åren marscherar så snabbt genom tiden
Orkestern nu sliter på femte uniformssviden
Än finns det luft det finns arbete på tegen
Blås – blås ut i din lur töj ut långt på stegen
Låt toner få ljuda i kyrka skog och mark
Må de ljuda till sist i himlens Skräcklepark

Diktens titel mässing och trä syftar på att instrumenten i en blåsorkester är av mässing eller trä som klarinetter oftast är tillverkade av. Diktens Åke och Karl-Erik kom till start dock inte Ester (som var en fantasifigur vars namn behövdes för rimmets skull).

Initiativtagare till orkestern var legendariske Hadar Karlsson som påhejades av arkitekten Samuel Fränne. Man fick med sig kyrkans pastor Evald Widell och ordföranden Hilmer Larsson. Ungdomsverksamheten i kyrkan var mycket stor på den här tiden och det gällde att få fram vettig sysselsättning. Missionskyrkan styrelse tog beslutet den 1 februari 1942 om att orkestern skulle bildas.

De första instrumenten som köptes in var en begagnad sextett för 300 kronor. Den köptes av en Oskar Johansson som bodde på Blåsut. Man sökte efter flera instrument hos musikfirmor, enskilda och hos skrothandlare. Många, framförallt grabbar, var villiga att bli med i orkestern. Samuel Fränne la upp riktlinjerna och jag citerar hans instruktion.

”Beträffande själva undervisningen är det nödvändigt att eleverna få lära

Från vänster Åke Sunnerdahl, Hadar Karlsson och Karl-Erik Hellåker.

sig de första grundarna under kompetenta lärares ledning. Sedan de första grundarna äro ordentligt intrumfade kan pojkarna lätt arbeta vidare på egen hand. Lärarfrågan synes kunna ordnas på följande sätt.

Musikfanjunkare Hermansson har lovat att lördagar kl. 18-20 med början den 28 februari öva pojkarna de närmaste två månaderna för ett arvode om 5 kronor per övning, vilket är synnerligen förmånligt. Herr Axel Åkerfeldt har lovat att gratis öva trumslagare. Åkerfeldt har sina båda pojkar med i V.P. (dåtidens scouter) och han är synnerligen intresserad av både V.P. och musikkåren. Herr Birger Johansson, Skofabriken har lovat att gratis öva klarinettisterna så fort vi lyckats skaffa instrument". Slut på citatet som är något förkortat. Man kan konstatera att det var ordning och reda på den tiden.

Sjuttiofem dagar efter beslutet om musikkårens bildande skedde första spelning den 15 april 1942 och man spelade då i Missionskyrkan. Repertoaren var Integer Vite och marschen Kom Kamrater. Den 26 november spelade orkestern i Vänersborgs Församlingshem. Men det noterades efter spelningen att när man försökte spela Vardagsvisan gick det inte så bra. Så här finns skrivet: "basarnas felaktiga solo-

indelningstoner och hela kårens sökande efter lämpliga toner i de inövade skalorna formade det hela till ett fiasko. Musikkårens dirigent perfektionisten Fränne försvann ut genom bakvägen”.

Från den tidiga tiden kan nämnas om en resa som musikkåren gjorde till Värmland. Innan avresan var många av blåsarna på scoutläger på Sjövik utanför Alingsås. Fränne var bekymrad att lägerlivet skulle påverka den förestående resan och han skrev till Hans Johansson: ”Din uppgift på Sjövik blir att hålla pojkarna i stillhet så de har krafter kvar när resan börjar. Kommer pojkarna trötta till Värmland så gör vi dunderfiasko. Musikanterna ska avhålla sig tröttande idrott under Sjöviksdagarna.” Hårda bud och en svår uppgift för Hans. Resan till Värmland gick bra.

En uppmärksammas spelning under orkesterns första år var medverkan i populära radioprogrammet Frukostklubben. Det var direktsändning från radiohuset på Kungsgatan 8 i Stockholm. Programledaren Sigge Furst

*Musikkapten Erik Johansson.
Musikkårens dirigent i 35 år.*

Musikkåren vid 20-års jubileet.

lyste på: "Vänersborgs missionskyrkas juniororkester, 32 pigga och nytra gossar höjer tubor och trumpeter och spelar en födelsedagsmarsch. Har den äran alla." Efter musiken så sa Sigge F. "Studion är för liten, vi får flytta till stadshuset." Besöket i Frukostklubben var år 1946.

Åke Sunnerdahl och Karl-Erik Hellåker som nämns i den inledande dikten och som var med från starten spelade i orkestern under många år. Tidigt kom Paul Henriksson och Hans Johansson med i bilden. Mycket duktiga musiker som spred fina toner under många decennier. Många av stans unga har genom åren passerat revy i musikkåren. En del har blivit yrkesmusiker och någon hamnade i Stockholm som operasångare. Tyvärr har väl de flesta lagt sitt instrument på hyllan.

Det är tradition, att musikkåren spelar vid stans Valborgsmässofirande. Den traditionen för orkesterns del började redan 1943.

Det är lätt när man ska skriva historik om Missionskyrkans Musikkår, att man fastnar i den första tiden som för vår del är väl dokumenterad. Men nu skall jag göra ett språng fram i tiden.

Musikkårens dirigent från tidigt 1960-tal och 35 år framåt var musikkapten Erik Johansson. Han bodde i Uddevalla och en gång i veckan körde han till Vänersborg för att öva musikkåren. Ytterligare resor gjorde han vid varje uppspelning. Vi räknade ut vid något tillfälle att han med sin gamla bil kört en sträcka motsvarande flera varv runt jorden för att kunna vara vår dirigent. Erik hade varit militärmusiker och med fast hand höll han ordning på musikanterna. Erik var mycket social och hans övningskvällar fylldes med roliga musikanekdoter. Men han kunde också ryta till och visa missnöje och det var inte populärt om nån kom för sent till övningarna. En del musikanter skyllde på broöppning eller punktering och det blev till ett stående uttryck genom åren, när det dök upp nån eftersläntare ”det har varit broöppning”. Erik förstod sig på blåsmusik och han var duktig på att locka fram bra musikaliska resultat. I många år under Eriks tid var orkestern väl bemannad och då medverkade 30-35 duktiga blåsare. I många år övade vi på fredagskvällarna.

Musikkåren har genom åren gjort flera resor till olika länder. Den första lite längre resan gjordes 1984, då orkestern spelade i Tyskland och Danmark. År 1987 företogs en resa till Holland. Vi hade varit i kontakt med en kyrka som ordnat med logi för oss. Dom hade nog trott, att vi var helt unga och ett mycket enkelt logi hade ordnats i en barack, där det fanns två salar. Vi hade otur med vädret för det var kallt trots att vi var i maj månad. Det fanns ingen värme i baracken och när det började regna en natt så visade det sig att taket var långt ifrån tätt. Det ”morrades” med all rätt i leden, men i övrigt blev turnén lyckad och våra värdar var fantastiska. Minnena från Hollandsresan lever verkligen. En tur till Österrike var också fantastisk. Det kan nämnas att när vi i en liten by som heter Gaishorn på en bygata utanför en ladugård spelade en spansk pasodoble, så blev en tjur i ladugården alldeles till sig och den råmade mäktigt. Tyvärr dock inte i takt.

Musikkåren har minskat i numerär, men fortfarande kan vi göra hyggligt ifrån oss. Nuvarande dirigent är Mattias Lanhage. Ofta samarbetar vi med andra musikkårer. Det är vår förhoppning, att vi än en tid kan sprida toner till vår närhet och föralldel även långt bort. När det här skrivs förbereds en resa till Jylland.

Finns det någon gammal musikant som vill plocka ned sitt instrument från hyllan så är ni mycket välkomna till musikkåren.

*Anders Stöök, född 1937.
Verksam som polisman i Vänersborg 1960-1996.
Medlem i Missionskyrkans musikkår sedan 1958.*

Svensk emigranthistoria i sydvästra Afrika -anmälan av ett forskningsprojekt av Peter Johansson

Ovanstående fotografi är unikt. Bilden är tagen julen 1894 i ett fältläger vid Kunenefloden, på gränsen mellan Angola och Namibia. I förgrunden ser vi elva vita män och i bakgrunden, vid den provisoriska rishyddan och den tunga oxvagnen några svarta tjänare och oxdrivare. Det är varmt vid Kunene denna julhelg, termometern når förmodligen 40-gradersstreck. Det har inte regnat på månader och fruktade gräsbränder drar fram över slättlandet. För några av männen på bilden är allt detta nytt, exotiskt och kanske också framstår som farofyllt eller skrämmande. Bara ett par månader tidigare satte de sin fot på den afrikanska kontinenten för första gången. För andra är detta vardag och de har rest i trakterna i snart 30 år.

Fotografiet från det inre av sydvästra Afrika är ett dokument över en i det närmaste okänd svensk emigranthistoria – en emigration som inte drog västerut till Nordamerika utan rakt söder ut till då, för många, närmast okända delar av Afrika. Vad som i detta sammanhang är särskilt intressant är att vänersborgare på ett avgörande sätt kom att inte endast lämna bidrag till utan även initiera denna unika svenska närvaro i det område som i dag huvudsakligen utgörs av Namibia.

Från 1850-talet och ett 70-tal år framåt lämnade över en miljon svenskar sitt fädernesland som emigranter, några för kortare tid medan andra aldrig kom att återvända. Ett av de emigranttätaste områdena i Sverige var södra Dalsland varifrån stora skaror människor lämnade sina hem för att söka lyckan i Nordamerika. Under samma tid sökte sig en betydligt mindre skara emigranter till södra Afrika. De var alla yngre män och till antalet var de försvinnande få i jämförelse med dem som valde Amerika. Dock kom de svenskar som sökte sig till sydvästra Afrika att i hög grad påverka sitt nya land såväl socialt som ekonomiskt. Det är ingen överdrift att säga att stora delar av samhällsstrukturen i 1800-talets Namibia kom att i grunden påverkas av ett drygt 70-tal svenska emigranter av vilka ett drygt 10-tal kom från Vänersborg.

Förutsättningarna för den svenska emigrationen till sydvästra Afrika skapades genom två kända, väldokumenterade och omskrivna vänersborgare – upptäcktsresanden och zoologen Charles John Andersson och zoologen och handelsmannen Axel W Eriksson. Redan 1850 når Andersson Afrika och 15 år senare lämnar Eriksson Vänersborg med samma destination. I centrala Namibia, på en plats kallad Omaruru, bygger Eriksson upp ett handelsbolag med ett revir som sträcker sig från centrala Angola i norr till Sydafrika i söder. Intäkterna kommer från elfenben, strutsfjäder och boskap vilket huvudsakligen betalas med vapen och ammunition.

Axel W Erikssons handelsbolag kom att utgöra något av en magnet för ett antal unga svenskar vilka ville söka äventyr och ekonomisk vinning långt från de traditionella utkomster som hemlandet erbjöd. Gemensamt för de flesta av dessa unga män var att de kom från mestadels enkla förhållanden där de kanske såg sin framtid som allt för utstakad. Kanske ville männen från småstaden Vänersborg något mer än att arbeta på tändsticksfabriken, skofabriken eller vid någon av stadens mindre verkstäder – en längtan efter frihet, såväl socialt som ekonomiskt. Om

en av dem berättas att han kom hem till Vänersborg välbestäld och med börsen fylld av sydafrikanska guldmynt. Vid ett besök på stadshotellet kom han i dispyt och kände sig nog allt för ”inordnad” i hemstadens mönster varpå han slog ett par guldmynt i bordet och klargjorde att han nu var ”en fri afrikan”.

De svenska emigranternas handel och storviltjakt kom, som nämnts, att i grunden påverka samhällena i det område som i dag utgörs av Namibia. En stor vapenimport, intensiv jakt och uppfödning av enorma boskapshjordar satte sina spår på såväl natur som samhällsstruktur. För Namibia är kunskapen om denna tidsperiod synnerligen viktig för att få en förståelse för landets vidare utveckling från koloni till självständig nation. Stora delar av kunskapen om denna historia finns i Sverige – i Kungliga Vetenskapsakademiens arkiv, vid Naturhistoriska Riksmuseet samt vid Vänersborgs museum. Där finns brev, dagböcker, kartor och hemsända samlingar av såväl naturalier som etnografiskt material. Även i Namibia och Sydafrika finns rika arkiv att ösa ur men även en ännu levande muntlig berättartradition och arkeologiska lämningar av handelsstationer med mera.

För att samla kunskap ur detta geografiskt spridda källmaterial har Kungliga Vetenskapsakademien, Vänersborgs museum och Namibia Scientific Society inlett ett samarbete där medel söks för ett större forskningsprojekt kring den svenska emigrationen till sydvästra Afrika. Projektet syftar även till att belysa den omfattande svenska sjöfarten på södra Afrika och skapa kunskap kring de många svenska fartyg vilka förlist längs Namibias kust, den fruktade Skelettkusten. År 2008 erhöll projektet stöd från Sida i syfte att genomföra en förstudie. Inom ramen för detta visades utställningen ”Vem upptäckte Afrika?” på Vänersborgs museum och i november genomförde representanter för de deltagande institutionerna ett seminarium med rundresa i Namibia. I augusti 2009 hölls ett uppföljande möte i Vänersborg. Om erforderliga medel beviljas kommer forskningsprojektet att genomföras under 2010-2011 med arkivstudier i Sverige samt arkiv och fältstudier i Namibia, Angola och Sydafrika.

Vilka är då männen på den unika bilden, de män som utgör kärnan till stora delar av det önskade forskningsprojektet?

Från vänster ser vi, med armen i sidan: *Oscar Nyberg* (1875-1947) – son

till en handlare i Vänersborg. Han följde Axel Eriksson till Namibia 1894 och efter hemkomsten till Sverige 1905 blev Nyberg handlare i Göta. Sittande till höger om Nyberg: *Reinhold Eriksson* (1859-?) – slaktarson från Vänersborg och yngste bror till Axel Eriksson. Han kom första gången till Afrika på 1870-talet och anställdes där av brodern. Avled troligen i Angola i slutet av 1920-talet.

Sittande vid bordets vänstra sida: *Axel Eriksson* (1846-1901) – slaktarson från Vänersborg som reste till Afrika 1865 och grundade en omfattande handelsrörelse där ett stort antal svenskar anställdes. Avled i norra Namibia.

Sittande vid bordets högra sida: *Edward Bergh* (1853-1934) – handlarson från Malmö som reste till Afrika i början av 1870-talet där han vistades under två perioder. Återvände 1902 till Malmö där han senare avled.

Stående bakom Axel Eriksson: *Efraim Eriksson* – medföljde Axel Eriksson till Afrika 1894 där han anställdes i handelsbolaget. Hans bakgrund och vidare öden är okända.

Till höger om Efraim: *Fritjof Svanström* (1859-?) – underofficersson från Vänersborg. Han lämnade hemstaden som sjöman på 1880-talet och kom till södra Afrika. Avhördes sista gången från Angola 1908.

Till höger om Fritjof: *Bob Mansel* – brittisk sjökapten som idkade handel i Angola och Namibia.

Till höger om Bob: *William Chapman* (1858-1932) – handelsmannason från Sydafrika som under flera årtionden drev handel i bland annat Namibia, Angola och Botswana.

Till höger om Chapman: *Eberhard Rosenblad* (1861-1946) – officersson från Kristianstad. Han reste med Axel Eriksson till Afrika 1894 och anställdes i handelsbolaget. Rosenblad återvände till Sverige 1898.

Till höger om Rosenblad: *Dick Mansel* – yngre bror till Bob Mansel. Framför oxvagnen: Troligen *Derek Black* – handelsman i Angola, Namibia och Botswana, av brittiskt ursprung.

Källor

Blomstrand, Christer, *Two early maps of southern Africa – A discovery in Sweden*. Windhoek 2008.

Johansson, Peter, *Handelsfursten av Damaraland – Axel Eriksson, en svensk pionjär i södra Afrika*, Kristianstad 2001.

Winqvist, Alan H, *Scandinavians and South Africa – Their impact on the Cultural, Social and Economic development in pre-1902 South Africa*. Cape Town 1978.

*Peter Johansson, född i Vänersborg 1963.
Chef för Kulturlagret-Vänersborgs museum.*

Folkrörelsearkivet 40 år

av Gunnar Ekman

Den 10 april 1967 samlades på initiativ av Tore Husberg från Alingsås och kommunalrådet Karl Eriksson representanter för olika föreningar i Vänersborg för att undersöka möjligheterna att bilda ett folkrörelsearkiv i staden. För att arbeta vidare med projektet utsågs en kommitté bestående av Willy Johansson från ABF, Sven Eriksson FCO, S Gunnar Peterson SAP, Göran Eriksson för idrottsrörelsen, Ewert Ludvigsson för nykterhetsrörelsen samt Per Johansson för frikyrkorörelsen. Ytterligare ett möte ägde rum under 1967 där docent Åke Wedin från Arbetarerörelsens arkiv i Stockholm medverkade.

Kommittéarbetet fortskred under 1967-1968. Det utmynnade i en skrivelse till stadsfullmäktige, i vilken man föreslog att organisationerna skulle utse ombud till ett representantskap, som sedan skulle utse styrelse. För att stärka sambandet mellan staden och arkivet föreslogs fullmäktige att utse tre styrelseledamöter, två suppleanter, en revisor och en revisorssuppleant, allt enligt det stadgeförslag som bifogades. De tillfälliga lokalerna i Stadsbibliotekets magasin föreslog man att ersätta med en lokal i äldreboendet Lindgårdens källare intill kommunens nya arkivlokaler. Konstituerande årsmöte ägde rum i Vänersborgs Stadsbibliotek den 23 januari 1969 då 34 ombud utsedda av föreningar i Vänersborg var närvarande. Förslag till stadgar antogs och styrelse utsågs:

Ordförande: Herbert Larsson, kassör: John Johansson, ledamöter: Ewert Ludvigsson och Willy Johansson. Till suppleanter valdes: Birgitta Wennberg och Marianne Stedfeldt medan Gustav Johansson och Axel Larsson valdes till revisorer med Aldo Mårtensson som revisorssuppleant. Valberedningen kom att bestå av: Willy Johansson, Svea Blomén och Einar Westerling. Ledamöterna vilka utsågs av stadsfullmäktige var: Bengt Jennische, Georg Roslin och Sten Rentzhog. Till suppleanter

Folkrörelsearkivets arkivlokal i Lindgårdens källare. Foto 1989.

utsågs Vera Norén och Oscar Ryberg medan Roland Ekblad utsågs till revisor med Mauritz Björnberg som revisorssuppleant.

Under det första året anmälde sig 21 föreningar som medlemmar och överlämnade sina arkiv. Fram till 1974 utökades medlemsantalet till 70 stycken. Verksamhetens utveckling återspeglas också på det ekonomiska planet. År 1969 var omsättningen 17 300 kronor för att fem år senare ha stigit till 64 800.

John Johansson var arkivföreståndare 1969-1975. År 1971 hade han flyttat in Lindgårdens källare, där kontoret till en början var placerat. Emellertid underkändes arbetsplatsen och genom kommunens medverkan erhöll man 1977 en ny expedition på Östergatan 20. Rune Eriksson anställdes som ny föreståndare 1977 och avgick fem år senare, år 1982, då han efterträddes av Britta Aronsson. Kontoret flyttade 1980 till Edsgatan 3. Den 1 november 1985 anställdes Bertil Bergqvist och i juni året därpå flyttade kontoret till Östergatan 23.

År 1988 fanns det i Folkrörelsearkivet 251 inlämnade arkiv, varav 92 var från nedlagda föreningar. Arkivföreståndaren Bertil Bergqvist avgick med pension 1990 och han kom att efterträdas av Sune Johansson. Under 1992 flyttade arkivexpeditionen till Södergatan 14 B där man även hyrde ut två kontorsrum till det nystartade Älvsborgs Läns Föreningsarkiv, fram till 2008.

Under de senaste 20 åren har verksamheten stabiliserats och avsevärt utökats. Inte minst genom det stora antalet personer vilka under kortare eller längre perioder haft beredskapsarbeten, ALU-platser, arbetspraktik eller aktivitetsgaranti på arkivet har många föreningar fått sina handlingar ordnade.

Under sin tid som arkivföreståndare, 1991- 2008, har Sune Johansson utbildat 115 personer – vissa år 17-20 – samt fördelat och kontrollerat deras arbete. Föreståndarskapet har inte sällan även inneburit kurativa insatser. Sune Johansson avgick med pension 1 november 2008 men kvarstår under en tid med deltidsuppdrag. Vid årsskiftet 2008-2009 omfattade Folkrörelsearkivet handlingar från 130 aktiva (betalande) föreningar och 296 nedlagda, alltså sammanlagt 426 föreningar.

Arkivlokalen i Lindgårdens källare nyttjas tills vidare medan kontoret på Södergatan flyttat upp på Lindgårdens vind. Föreningsarkivets framtid är oviss.

Följande personer har innehaft ordförandeposten i Folkrörelsernas arkiv i Vänersborg 1969-2008:

Herbert Larson 1969-1982

Carl-Martin Biörkkvist 1983-1984

Stig Gyllensvan 1985

Stina Carlsson 1986-1990

Ivan Nymark 1991-1994

Ernst Peterson 1995-2008

Gunnar Ekman, född i Hedemora 1928. Fil.mag. i Uppsala 1955. Läroverksadjunkt. Efter rektorstjänster i Arboga och Fagersta rektor vid Gymnasieskolan i Vänersborg 1978-1984, skolinspektör vid Länsskolnämnden i Älvsborgs län 1985-1991 och därefter länsexpert i utbildningsfrågor vid Länsstyrelsen i Älvsborgs län till sin pensionering 1993.

Arena Vänersborg

*Arena Vänersborg invigdes den 24-25 september 2009. Arenan tar 3 300 åskådare. Arena Vänersborg är tänkt att användas för olika typer av evenemang.
Foto: Karl Bernling.*

Foto: Karl Bernling.

ÅRSKRÖNIKA 2008

Elis Ullman måste ha njutit i fulla drag där han satt i sin himmel och lyssnade på Siri Leonardz makalösa orgelspel. Tänk att lämna efter sig en minnesfond som skänker glädje så väl åt stipendiater som åt den månghövdade publik som samlats till Gillets stipendiekonsert i kyrkan. Trumpetaren Mattias Isakssons smäktande toner kändes även de uppmuntrande åt alla lyriska gillebröderna att slå slag i saken och låta fallskärmar och övrig kvarlåtenskap gå till en fond för Gillet att förvalta. Se på Joel och Sonja Hanssons lysande exempel. De har i år testamenterat 1,5 milj. att använda till ”aktiviteter för befrämjande av avkoppling och rekreation för pensionärer i Vänersborgs kommun”.

Kanske ännu finare än pengar är att lämna kunskap och tidsdokument till eftervärlden. Gillebrodern och historikern Peter Johanssons spännande bok om äventyraren Axel Eriksson har i år översatts till engelska. Peter var själv i Namibia i samband med releasen och kunde konstatera att det snart inte finns en enda bantustam som inte har en T-skjorta med en bohjort på, eller för den delen, en personlig relation till någon fritidspolitiker från Lilla Paris.

CW. Carlssons tryckeri, ett av stadens äldsta företag, har gjort konkurs. Gillebrodern Linds skötebarn ”Vänersborgaren” trycktes där. För att rädda Vänersborgaren tog Lind in denna tidning i sin nya födkrok Mid Marketing och ska nu ge ut den populära publikationen 10 gånger per år. Det som gör Vänersborgaren särskilt spännande är den, för nyhetsmedier så märkliga idén, att endast göra reportage om positiva företeelser! Krönikören som bläddrar igenom mer än 300 exemplar av lokaltidningen TT/ELA varje år, inför krönikeskrivandet, kan inte förstå att det finns så många positiva nyheter, att det kan fylla mer än möjligen ett par vänersborgare per år. Under 2008 har detta varit särskilt uppenbart.

Världsekonomin föll som genom en fallucka när investmentbankerna på Wall Street i New York brakade samman i mitten av oktober. Volvo varslar tusentals arbetare och Vargöns pappersbruk med 350 anställda läggs

ner. I skrivande stund kan man inte se hur illa detta ska sluta. Vargöns stolthet Ronnums Herrgård, Hotell och Restaurang, är i konkurs. Som om detta inte vore tillräckligt elände så läggs även Medicinhistoriska museet ner och mina tonårs livsnerv och outtömliga kunskapskälla, Huvudnässkolan ska rivas!!

Om vi ska lägga Vänersborgarens positiva synsätt på den för vänersborgarna i allmänhet och gillebröderna i synnerhet värsta händelse under året så får vi börja med att säga att Fridastatyn är tillbaka på sin plats på Skräcklan. Vi var många som satte morgonkaffet i vrångstrupen när vi nåddes av nyheten att Fridastatyn var försvunnen. Gillebroder Göran Hagborg som nåddes av detta chockbesked när han stod i duschen, hann inte ens torka sig innan denne, vanligtvis sparsamme, på gränsen till snålhet, präglade kassafogde, ringt ålderman Ahlin och föreslagit att 50 000 kronor bör anslås till hittelön. När sedan ett anonymt tips, utan krav på hittelön, lämnades till polisen några veckor senare och TT/ELA på förstasidan kunde visa bild på en polismans kärleksfulla omfamning av den kyliga bronsflickan, var kassafogden Hagborg lyckligast av oss alla.

ICA-handlarna som paketerade om köttfärs och satte nytt bäst före datum på de gamla förpackningarna utgjorde årets livsmedelsskandal och gav upphov till följande ordväxling på krogen:

- ”Ser Du att kassörskorna på ICA har firmafest i baren?”
- ”Hur ser du det?”
- ”Gammalt kött i ny förpackning!”

Ja oftast lever vi farligare än vi har en aning om. Kör man fyrhjuling, exempelvis, så kör man ihjäl sig 19 gånger oftare än i vanlig bil. Mår man dåligt av att statsapparaten håller ett vakande öga på oss medborgare, så innebär FRA-lagen säkert både magsår och huvudvärk. Försvarets Radio Anstalt som det heter har nu rätt att granska all din elektroniska trafik via telefon, dator, mejl, sms, chatt osv. Om det är för att lura FRA är oklart men Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg startar ett telefonisamarbete som knyter ihop kommunernas telefonväxlar och sänker kostnaden med några miljoner. Som extra krydda i denna telefoniaffär gick tjejerna i Vänersborgs kommunväxel och vann SM-silver i kundservice och fullmäktiges ledamöter klädde sig i illgröna T-tröjor med det nya växelnumret 72 10 00 som införs 7:e november.

2008 är det år som Vänersborg tar ett tydligare steg ut i världen. Om det började med äventyraren Axel Eriksson i Namibia, så fortsätter det nu med folkhälsosamordnaren Anders Fridén som till tidningen säger sig vara nyfiken på hur människor lever på andra platser. Med denna utgångspunkt ska Fridén skapa ett internationellt nätverk med Lilla Paris som centrum. Fan tro't sa Rellingen.

"Hållbar utveckling" är ett viktigt område. Som ett led i detta blir Vänersborg en Fairtrade City. Inte att förväxla med "Slow Town", som vi var för två år sedan. Nej nu blir Vänersborg den första rättvisemärkta kommunen i Västra Götaland utsedd av föreningen för rättvisemärkt. Vänersborg har också blivit en "uthållig kommun". Vid en ceremoni hos Energimyndigheten skrev gillebroder L-G Ljunggren under avsiktsförklaringen om att förbättra kunskapen om miljö och energifrågor i kommunen. Som ett led i detta planeras en satsning på solenergi i nätverket soluppgång tillsammans med Trollhättan och Lilla Edet. Som om det inte vore nog pågår projektet "Vatten och Samhälle" där Vänersborg ska bli bäst på vatten genom "tvärvattenskapliga" utbildningar.

Genom Kostum som är ett samarbete mellan Vägverket och olika kommuner ska kommunens samtliga fordon förses med alkolås inom några år, vilket kan ge en del besparingar på bränslesidan. Under arbetet med projektet "Lokal samling för trafiksäkerhet" föregår Vänersborg med gott exempel genom att fördubbla antalet tjänstecyklar från 10 till 20 stycken. Säger vad man vill, men visst har man idéer på kommunkontoret, även om några tankespor känns som att man just är "ute och cyklar".

Kanske är det just tjänstecyklarna som gör att politikerna i kommunen är samhällets friskaste yrkesgrupp med 2,4 sjukdagar per år jämfört med exempelvis garvarnas 20,3. Nu kan man annars få fysisk aktivitet på recept av doktorn om man själv inte fattat vinken av hur bra det är att röra på sig. Om det blir några doktorer kvar i stan förstås, som kan skriva recept. På Torpa vårdcentral slutar nämligen nästan alla doktorer vid årsskiftet. Då får man göra som personalen på skatteverket. De hyr in en musiklärare och sjunger körsång som friskvårdprojekt.

Följer man med i lokalpressen kan man ändå ta del av det senaste inom den medicinska vetenskapen. Den 25:e oktober stod att läsa i TT/ELA att svavelvätet som bildas i tarmen och ger upphov till den där förrådiska

illaluktande pruttgasen, s k flatulens, är viktig för att hålla blodtrycket på en bra nivå. I samma tidning beskrevs hur ett utedass i Grästorps väckte hela byn när det exploderade en söndagsmorgon somras. Om smällen förorsakats av den där blodtryckssänkande Flatulensen framgick dock inte av artikeln. I grannkommunen Trollhättan har man nyligen installerat en tjugisig fransk, grön bekvämlighetsinrättning som ser ut som en raket, vilket verkar vara en form som mer är anpassad till en sådan energikälla som man förstår att flatulensen innebär.

Att idrotten kan röra upp känslor det vet vi, men att gillebroder Larsson skulle bli så upprörd över gillebroder Walltins tveksamhet till Larssons skötebarn Arenan, att han försökte övertyga Walltin rent handgripligt, är väl att gå lite för långt. Efter ånger, ursäkt och mycket trycksvärta svalnade känslorna och fokus flyttades från folkomröstning om arenans vara eller icke vara till den spektakulära monteringen av arenans första, 29 meter höga takstolar, vilket var ett äventyrligt skådespel, som direktsändes på kommunens hemsida.

Närheten till brandstationen var sannolikt räddningen när isstadions ståplatsläktare brann ner. Hade brandmännen inte hejdat elden i tid, så hade även ishallen brunnit ner. Förvildade tonåringar hade tänt eld på denna vackra träkonstruktion som färdigställts av elever vid byggprogrammet. Värden för miljoner och iordningställd sportutrustning för vinterns säsong gick upp i rök. Sorgen detta lämnade åt vänersborgarna kretsade mest kring hur det egentligen står till med det uppväxande släktet.

Smältverket går så bra att man drar igång en ny ugn samtidigt som man säljer hela rasket till Turkiet. Trögare går det för Topp-frys. ”Peas to the world” var mottot för Karl-Axel Topp när han 1969 startade produktionen av frysta ärtor i Brålanda. Förra året la man ner produktionen helt, men nu har livsmedelsentreprenörerna Inge Bäckström och Leif Bengtsson startat upp ekologisk ärtproduktion igen i lokalerna. I samband med att lokalerna bytte ägare gjorde Vänersborgs kommun en av årets mer uppmärksammade affärer. Man köpte fabriken i februari för 17 miljoner och sålde den vidare till en trollhättebo för 8 miljoner. När denne trollhättebo sedan sålde fabriken vidare för 40 miljoner till Bäckström och Bengtsson, så var det en och annan vänersborgare som knöt näven i fickan. Ja ärtan har ju den likheten med bollen att den är rund.

Aqua Blå drog 10 000 besökare och älgens dag på Hunneberg slog

rekord. Sången i Plantaget har blivit en härlig tradition som borde kunna locka till sig våra sångarstjärnor Agnes Carlsson och Wiktor Nilsson. Agnes är het nu med en ny skiva och ledde framgångsrikt sin kör i TV 4:s lyckade satsning körslaget, där t o m Gillet hade representanter. Wiktor var mesta bakgrund i Eurovisionschlagern. Hon deltog i tre inslag och lyckades med konststycket att doa fram Charlotte Perelli till seger i den svenska uttagningen.

Tor Wibom-stipendiet till årets idrottsledare gick till HK-Brättes Anneli Lavén-Lindh. Superstolt och tjugig sken hon på kapp med stipendieutdelare S Anders Larsson i lokaltidningen. Denne gillebroder har vi sett mycket av i år, men detta var nog årets bredaste leende.

2008 går till historien som ett av de sämsta i svensk olympisk historia. Stefan Holm hamnade utanför pallen och Susanna Kallur föll i häckfinalen. Cyklisterna överraskade i stället med två fina silvermedaljer till Emma Johansson och Gustav Larsson. Mest uppmärksamhet bland svenskarna fick dock Ara Abrahamian som blev bortdömd på ett tveksamt sätt och lämnade sin bronsmedalj på brottarmattan i protest. Här i Vänersborg gjorde IFK en medioker säsong, men P13 vann Götalandsmästerskapen och P16 var en poäng från SM-final, och VF's P-16 lag kämpade sig upp i pojkallsvenskan i fotboll. Bra gjort grabbar! Hanna Larsson har utsetts till Sveriges bästa cykeljunior och rugbyklubben blev svenska juniormästare. Onsjös Neil Goodisson spelade hem riksmästerskapen i golf för H45 och Adam Andreasson vann långkubbarvasan i O-ringen. Ännu fortare gick det dock för bröderna Magnus och Mikael Linddahl från Vargön som med en Camaro -67 vann dragracing EM i klass FIA Pro Mod. Kanske är det därför samhällsbyggnadsnämnden känts sig föranlåten att höja hastighetsgränsen från 30 till 40 på Nordkroksvägen.

Efter 57 år som segelmakare och 21 år som folkpensionär lägger gillebroder Göte Malm äntligen ner kapelldukarna och överlåter till Maria Bäckström-Falk att trampa symaskinen i den för alla seglare så bekanta hörnan vid Fisketorget. Företaget är 128 år, så det är en tung tradition att föra vidare. Gillet önskar Maria lycka till och lyckönskar samtidigt den hälften så gamla Osthallen till sin nya ägare Terese Jakobsson och hennes nya värv bland löpe och or.

Från den ena dagen till den andra vet man knappt vilka bilmärken det finns kvar i världen nu när den industrin faller ihop som ett korthus. Så

om Jaguar försvinner som bilmärke kan det väl ändå vara trevligt att veta att en 30-årig Vänersborgsflicka, Linda Andersson, varit med att designa den senaste modellen av detta legendariska vrålåk. En annan kommuninnevånare som utmärkt sig under året är Anneli Holmgren som tog en hedervärd silvermedalj i hamburger –SM. Det var visst avocadoröran som juryn föll för. Vad juryn såg hos Mathias Thunberg när de utsåg honom till "Årets glasögonbärare" framgick dock inte av reportaget i ELA. Men visst är det roligt att våra klarlysande mediastjärnor Bo Knutsson och Emma Hamberg får lite sällskap i riksmidierna, även om det rör sig om irrbloss på den novembermörka stjärnhimlen.

Trots att Vänersborg fått mer sex i skolan, som det stod i en TT/ELA artikel som informerade om ökad undervisning i ämnet, och trots att vi delar ut kondomer till ungdomar för 30 000 kr per år, så fick vi larmrapport om kärleksbrist i Vänersborg. Det är antalet besök till familjerådgivningen man gör statistik på. Vi hamnade på en femte plats i landet efter bl a Gällivare och Arjeplog. Då får vi trösta oss med att vi är bäst i världen på torkar. Inte sådana vi har på Östragård, utan sådana som torkar lack och gummidäck. Hedson Technologies på Holmängen har den ödmjuka beskrivningen av sin verksamhet.

Sex vindkraftverk blir det på Vänersnäs, om det inte stör havsörnarna förstås. Jo, örnarna får slåss för sina revir som Don Quijote gjorde mot väderkvarnarna på sin tid.

Ännu svårare motståndare fick emellertid den hänsynslöse 31-åring som sparkade en äldre herre vid en vägtunneln på Östra vägen. En grävmaskinist i närheten såg händelsen och jagade ifatt brottslingen med grävmaskinen i högsta fart. Fångade upp honom, sannolikt i skopan, och överlämnade sedermera gärningsmannen till polisen. En annan hetlevrad Vänersborgare som spottade en polisman i ansiktet fick betala 9 100 kr i böter. Ett kännbart straff kan man tycka, men lindrigt för brottet att skända en betydelsefull samhällstjänare. Ett sådant brott kan bestraffas hur hårt som helst. Det fick den olycklige tjänstemannen på Sparbanken i Vänersborg erfara då han någon gång i början av förra seklet vid ett av kammarherre N.N's besök på banken titulerade kammarherren för kamrer. Kammarherren blev så uppbragt att han omgående tillskrev bankstyrelsen i ärendet. Kammarherren ifrågasatte bankens titulationsregler och föreslog att å det skarpaste tillrättavisa

tjänstemannen för dennes tilltag. Bankens jovialiske ordförande Edvin Andersson, en man med hjärtat på rätta stället, som de flesta hade, som bodde på "Kärleken", skrev omgående följande brev tillbaka: "Bäste kammarherre N.N. Det är med bestörtning jag tagit del av Eder skrivelse. Jag har, utan tidsspillan, personligen gjort en utredning i ärendet och vederbörande tjänsteman har förhörts och tillstått sin delaktighet i denna hemska missgärning. Omedelbart i anslutning till erkännandet förde vi ut honom på gården och sköt honom."

Vänersborg, Allhelgonaafon 2008
Lars Salonen

Under tiden juli 2008 – juni 2009 har 21 Gillebröder fullbordat sin vandring på jorden och för alltid lämnat oss. Vi lyser frid över våra bortgångna Gillebröders minne.

Socialdirektören Arne Magnusson var född den 6 juli 1913 och avled den 25 februari 2007.

Första arbetet för Arne Magnusson var C W Carlssons Tryckeri där han arbetade som typograf. Samtidigt engagerade han sig politiskt och satt i både stadsfullmäktige och drätselkammaren. Efter studier på Socialpolitiska Institutet kom han att arbeta i Stockholms och Göteborgs kommunalförvaltningar.

Arne Magnusson var en driven skribent. Bl.a. författade han i unga år en jubileumsskrift till Vänersborgs Typografklubbs 50-årsjubileum 1943 och på ålderns höst arbetade han med en bok om fördjupad demokrati; ett verk som han fick ett förlag att anta. Boken lämnade dock tryckeriet först veckan efter hans bortgång.

På senare år var Arne Magnusson bosatt i Tyskland men följde med stort intresse utvecklingen i födelsestaden Vänersborg.

Inträdde i Gillet år 1949.

Sjukhusdirektören Sven-Olof Friberg var född den 30 september 1916 och avled den 3 januari 2008.

Efter handelsutbildning kom Sven-Olof Friberg att ägna sig åt sjukhusadministration på ett flertal platser i landet och var vid sin pensionering sjukhusdirektör vid Sätters Sjukhus i Dalarna.

I sin ungdom ägnade han sig bl.a. åt löpning och brukade stolt berätta att han tävlat mot ingen mindre än Arne Andersson. Sven-Olof Friberg var också en intresserad filatelist.

Inträdde i Gillet år 1971.

Tapetsören Anders Boslén var född den 17 februari 1936 och avled den 23 februari 2008.

Vid 15 års ålder började han som lärling inom tapetsöryrket och erhöll senare gesällbrev. Större delen av sitt yrkesverksamma liv arbetade han inom sjukhusvärlden med de arbetsuppgifter som det traditionellt ankommer på en tapetsör att utföra.

Ett stort intresse för Anders Boslén var veteranbilar och då i synnerhet engelska sportbilar. Fritiden tillbringades gärna vid sommarstugan i Timmervik.

Inträdde i Gillet år 2006.

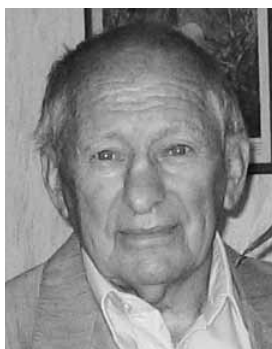
Direktören Richard Persson var född den 20 juli 1937 och avled den 20 april 2008.

Efter en kortare tjänstgöring vid Kockums i Malmö kom Richard Persson 1962 till dåvarande Släpvnagskopplingar i Vänersborg där han fram till 1968 arbetade som konstruktionschef. Han återkom efter några år till företaget, idag VBG Group, som han som vd ledde fram till sin pensionering varpå han blev styrelsens ordförande.

Richard Persson satt även som ledamot resp. ordförande i en rad företags styrelser och för sina insatser för Vänersborgs kommun tilldelades han 2002 utmärkelsen "Edsmärta".

Golf var ett av Richard Perssons många intressen, långväga resor ett annat.

Inträdde i Gillet år 2002.

Brandmannen Olof (Olle) Svensson var född den 17 augusti 1920 och avled den 26 maj 2008.

Harlitz Gjuteri på Holmängen var första arbetsplatsen för Olle Svensson men redan då fick han sina första kontakter med brandväsendet genom medlemskap i borgarbrandkåren. Steget över till att bli heltidsbrandman blev därför efter en tid naturligt.

Som brandman föll det sig också naturligt att han deltog i brandkårens olika korpidrottslag och han engagerade sig också i Brandkårens Idrottsförening. På Olle Svenssons meritlista får inte heller förglömmas att han varit ordförande i Grönegångs- och Kokhuspojknas Kamratförening.

Olle Svensson hade också en poetisk ådra och författade gärna sångtexter och dylikt till högtidsdagar och andra sammankomster. Men för den verkliga avkopplingen var det sommarstugan på Ekudden vid Vänerkusten som stod högst på listan.

Inträdde i Gillet år 1980.

Transportchefen Jan Niklasson var född den 17 september 1964 och avled den 15 augusti 2008.

Jan Niklasson var en händig person som la ner mycket tid på att renovera det egna huset. Med ett stort idrottsintresse engagerade han sig i Vänersborgs Tennisklubb samt som ungdomstränare för IFK Bandy. Musik och golf var andra stora intressen.

Inträdde i Gillet år 1983.

Direktören Bertil Erlandsson var född den 22 januari 1923 och avled den 29 augusti 2008.

Bertil Erlandsson kom att verka inom VVS-branschen under hela sitt yrkesverksamma liv och fick de första insikterna i näringen som lärling i familjeföretaget Erlandssons Rörfirma i Vänersborg. Men han ville se världen utanför hemstaden och drog därför snart norrut och fick anställning i bl.a. Haparanda och Umeå. I Skellefteå arbetade han upp en grossiströrelse inom el och VVS som kom att utvecklas till en av de större i landet.

I den mån arbetet medgav fördrev han fritiden med att fiska och vistas i den egna stugan utanför Skellefteå.

Bertil Erlandsson hade också ett stort idrottsintresse och på den informella meritlistan satte han nog högst att han vuxit upp i Kokhuset.

Inträdde i Gillet år 1988.

Professorn Bengt R Jonsson var född den 19 mars 1930 och avled den 7 september 2008.

Bengt R Jonsson var en av Sveriges främsta visforskare. Han tillträdde som chef för Svenskt Visarkiv 1954 och kvarstod på posten fram till sin pensionering. Förutom visforskning dokumenterade och forskade han även kring den svenska jazzen.

Inträdde i Gillet år 1954.

Ingenjören Sigvard Bodén var född den 24 juli 1923 och avled den 24 september 2008.

Efter utbildning till ingenjör slog han sig ner i Stockholm och var där fram till sin pensionering verksam vid Försvarets Materielverk.

Sigvard Bodén var en "svensk klassiker", dvs han genomförde under samma år de fyra långloppstävlingar som ingår i Klassikern. Därutöver genomförde han bl.a. ett flertal maratontävlingar. Somrarna tillringade han med förkärlek på Gotland.

Inträdde i Gillet år 1955.

Affärsområdeschefen Reidar Josefsson var född den 27 juli 1941 och avled den 30 september 2008.

Reidar Josefsson hade under sin yrkesverksamma tid en rad chefsbefattningar, bl.a. inom Samhall, men det var förmodligen inom politiken som han satte de största avtrycken. Ordförande och ledamot inom en rad nämnder och beslutande organ och historisk som den siste landstingsfullmäktigeordföranden inom Älvsborgs län.

Hans stora intresse var hav och sjö och all ledig tid tillbringades med förkärlek på den bohuslänska kusten. Följaktligen var segling ett annat intresse och som ordförande ledde han en tid Vänersborgs Segelsällskap. En annan förening vars styrelse han engagerade sig i var IFK Vänersborg. Hans intresse för naturen förde honom också till ordförandeposten för stiftelsen bakom Kungajaktmuséet.

Inträdde i Gillet år 2005.

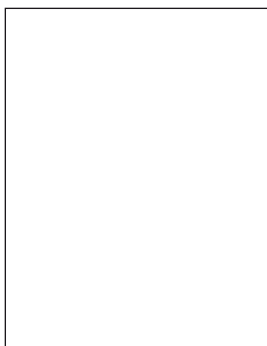

Annonschefen Rune Mollberg var född den 21 maj 1925 och avled den 25 november 2008.

Efter 25 år bakom disken på Nya Beklädnadsaffären kom han i början av 60-talet till Elfsborgs Läns Annonsblad (TTELA) där han avancerade till annonschef.

Rune Mollbergs stora intressen var konst och sport och i unga år var han en duktig löpare.

Inträdde i Gillet år 1954.

(Bild saknas)

Överläkaren Axel Olzon var född den 29 oktober 1919 och avled den 24 februari 2009.

Axel Olzon växte upp på Restads Sjukhus där fadern var överläkare. Efter medicinska studier och tjänstgöring på olika platser i landet tillträdde han 1950 en tjänst vid Restads Sjukhus. Cirkeln var sluten och efter några år hade Axel Olsson uppnått samma position som fadern haft.

Axel Olzon var medlem i flera ordnar och deltog flitigt i deras verksamheter. Han var också en intresserad amatörfotograf, tyckte om att röra på sig och spelade tennis långt upp i hög ålder.

Inträdde i Gillet år 1974.

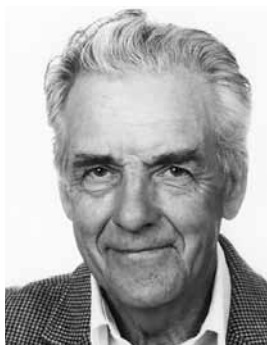

Reservdelschefen Folke Åberg var född den 6 oktober 1920 och avled den 27 februari 2009.

Efter några kortare anställningar vid Kirudds Konfektion och Korp & Söner kom Folke Åberg i början av 40-talet till Granström & Söner som då var en mekanisk verkstad. När de efter kriget började sälja såväl person- som lastbilar blev han reservdelschef på personbilssidan och upprätthöll den tjänsten fram till pensioneringen.

Fritiden tillbringades gärna vid stugan uppe vid Gällenas.

Inträdde i Gillet år 1955.

Agronomen Arne Hallqvist var född den 29 augusti 1917 och avled den 29 mars 2009.

Med ett stort intresse för lantbruk kom Arne Hallqvist att ägna sitt liv åt både praktiskt och teoretiskt arbete inom näringen; som brukare av St. Torpa gård i Vänersborgs utkanter resp. som lärare. Han tjänstgjorde på både Nuntorps och Fristads lantmannaskolor innan han 1957 tillträdde en tjänst som adjunkt i biologi vid läroverket i Vänersborg, en tjänst som han innehade fram till pensioneringen.

Arne Hallqvist var ordförande för Vänersborgsortens Djurskyddsförening på 60- och 70-talet och satt samtidigt i styrelsen för Sveriges Djurskyddsföreningars Riksförbund. Ett annat intresse var jakt.

Inträdde i Gillet år 1967.

Mästerlöparen Arne Andersson var född den 27 oktober 1917 och avled den 1 april 2009.

Arne Andersson var till professionen folkskollärare och fortbildade sig med tiden till yrkesvalslärare men det är som den odödliga mästerlöparen han har skrivit in sig i den svenska idrottshistorien. Så stor och legendarisk var Arne Andersson att ett försök att konkret försöka rada upp hans framgångar ter sig fullständigt obehövt. Någon har träffande beskrivit honom som "den klassiske idrottskillen", dvs han hade lika goda förutsättningar att bli stor i alla de idrotter han prövade på; bandy, simning, cykling m.m.

Arne Andersson hade livet igenom ett mycket stort idrottsintresse och följde såväl friidrott som lagidrott på alla plan; internationellt och nationellt men även ner till lägsta serienivå och då i synnerhet beträffande fotboll. Han hade också ett stort hästintresse och födde upp, tränade och tävlade med travhästar.

Inträdde i Gillet år 1943.

Posttjänstemannen Lennart Lindh var född den 18 december 1930 och avled den 5 april 2009.

Efter avslutad skolgång anställdes han vid Posten i Vänersborg och var där verksam fram till pensioneringen. Lennart Lindh hade ett stort intresse för historia och i synnerhet Vänersborgs historia. Han reste gärna till de svenska fjällen såväl sommar som vinter och som gammal LIRA-spelare deltog han i veteranträffarna så länge krafterna tillät.

Inträdde i Gillet år 1957.

Ingenjören Leif Sjöberg var född den 27 augusti 1922 och avled den 13 april 2009.

Under sin yrkesverksamma tid deltog han som arbetsledare i uppförandet av bostäder, affärshus, hotell osv inte bara på olika håll i Sverige utan var även verksam i Tyskland, Saudi-Arabien och Vietnam, i det sistnämnda fallet deltog han med eget företag i biståndsprojektet Bai Bang.

Leif Sjöberg var konstnärligt lagd och förkovrade sig med studier i ämnet i Gerlesborg och Skottorp.

Inträdde i Gillet år 1979.

Bokbinderimästaren Karl-Erik Björndahl var född den 5 juni 1926 och avled den 26 maj 2009.

Efter avslutad skolgång utbildade han sig till bokbindare i sin fars, Erik Björndahl, bokbinderi, vilket han senare övertog.

Karl-Erik Björndahl var en utpräglad föreningsmänniska med engagemang i bl.a. Vänersborgs Fotoklubb och Naturskyddsföreningen i Vänersborg. Sedan uppväxtåren var bandy ett annat starkt intresse och han hade själv spelat. Kontakten med bandykamraterna upprätthölls fram till hans bortgång i samvaron med LIRA-veteranerna.

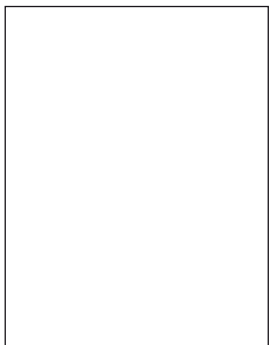
Inträdde i Gillet år 1960.

Fanjunkaren Karl-Eric Bjarnell var född den 27 december 1918 och avled den 17 juni 2009.

Parallellt med sin militära tjänst var Karl-Eric Bjarnell lantbrukare på Hagens gård i Ramnered. Hans kunskaper om jordbruk kom även till användning då han som s.k. fritidsombud granskade rörelsedeklarationer. Ett starkt fritidsintresse var jakt.

Inträdde i Gillet år 1983.

(Bild saknas)

Driftverkmästaren Sven Evert Svensson var född den 17 oktober 1942 och avled den 18 juni 2009.

Efter genomgången folkskola utbildade han sig till elektriker på Vattenfalls lärlingsskola.

Han kom sedan att bli Vattenfall trogen under hela sitt yrkesverksamma liv på olika tjänstgöringsorter i södra Sverige.

Sven Evert Svensson spenderade mycket av sin lediga tid med familjen men var därutöver mycket intresserad av teknik i allmänhet och flyg i synnerhet.

Inträdde i Gillet år 1992.

Ingenjören Jan Westerlund var född den 6 maj 1944 och avled den 29 juni 2009.

Efter ingenjörsexamen var han verksam vid Volvo Aero i Trollhättan. Bland många intressen kan nämnas filateli samt Odd Fellow och dess sammankomster.

Inträdde i Gillet år 2001.

Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,
somliga tidigt kallade,
andra då solen gått ner.

Skuggorna breda sig över dem,
vilan är djup och lång.
Nattliga vinden söver dem,
susar sin vaggande sång.

(Anita Halldén)

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES MEDLEMMAR

Hedersledamöter:
Wahlin Carl-Viking, Larsson Stig, Björnberg Mauritz

	Födelse- år	Inträdes- år
AARSRUD, CHRISTIAN, Fil. dr. Brålanda.....	1938	06
AARSRUD, WILHELM, Dir. Vänersborg.....	1942	06
ABOASALEH, TONY, Vänersborg.....	1969	06
ABRAHAMSSON, GUNNAR, Vänersborg.....	1942	05
* ADOR, HANS, Personaldirektör, Växjö.....	1935	75
AHLBERG, ANDERS, Servicetekniker, Vänersborg.....	1966	80
AHLBERG, MORGAN, Skara.....	1971	05
AHLBERG, SVEN-ARNE, Örebro.....	1942	07
AHLIN, ANDERS, V. Frölunda, ständig medlem.....	1965	78
* AHLIN, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg ständig medlem, Förste Älderman, Innehavare av Gillets medalj (2008).....	1944	58
AHLIN, ULF, Kungälv, ständig medlem.....	1968	78
AHNSTEDT, LENNART, Vänersborg.....	1945	01
ALBINSSON, ANDERS, Servicetekniker.....	1968	99
ALDÉN, BENNY, Vänersborg.....	1942	06
* ALEXANDERSSON, HANS, Biolog, Vänersborg.....	1948	75
ALFREDSSON HÅKAN, Vänersborg.....	1951	95
* ALFREDSSON, LARS, Adm. chef, Vänersborg, Ledamot beredningsnämnden,.....	1956	76
ALMHAGE, EJE, Köpman, Vänersborg.....	1945	94
ALMQVIST, DICK, Polisinspektör, Hunnebostrand.....	1947	88
ALMQVIST, PETER, Hälso- och skyddschef, Vänersborg.....	1950	00
* AMGÅRD, KARL-ERIC, Kommunalarbetare, Vänersborg.....	1940	74
ANDERSEN, HASSE, Speciallärare, Vänersborg.....	1940	92
ANDERSSON, ANTON, Tapetsör, Vänersborg.....	1971	04
* ANDERSSON, ARNE, Verkstadschef, Vänersborg.....	1923	80
ANDERSSON, BENGT, Vänersborg.....	1944	04
ANDERSSON, BERNE, Vänersborg.....	1944	97
* ANDERSSON, BO, Ingenjör, Varnhem.....	1940	74
ANDERSSON, BO, Vaktmästare, Vänersborg.....	1957	88
ANDERSSON, BO, Vänersborg.....	1946	08
* ANDERSSON, CARL-OTTO, Vänersborg.....	1923	83
* ANDERSSON, CENNY, Ingenjör, Frändefors.....	1963	83
* ANDERSSON, CHRISTER, Fil.mag. Vänersborg.....	1945	55
ANDERSSON, CLAES GÖRAN, Tapetsör.....	1937	99
ANDERSSON, CONNY, Sjukhuschef, Vargön.....	1947	05
ANDERSSON, DICK, Vänersborg.....	1944	05

www.vanersborgssonersgille.se

* ANDERSSON, GLENN, Elektriker, Trollhättan	1946	84
ANDERSSON, HANS, Vänersborg	1965	04
ANDERSSON, HÅKAN, Sjukvårdare, Trollhättan.....	1949	85
ANDERSSON, HÅKAN, Mellerud.....	1950	98
ANDERSSON, JAN, Leg. veterinär, Vänersborg	1951	89
* ANDERSSON, JENS, Vänersborg	1912	83
* ANDERSSON, JOHN, Maskinchef, Vänersborg	1953	74
* ANDERSSON, KARL-ERIK, Bankdirektör, Vänersborg.....	1925	82
* ANDERSSON, KENT, Bilförsäljare, Vänersborg.....	1944	81
ANDERSSON, KENT, Verkstadsmontör, Vänersborg	1942	90
ANDERSSON, KRISTIAN, Vänersborg	1972	97
* ANDERSSON, KURT, Typograf, Vänersborg.....	1940	80
ANDERSSON, LARS-OLOF, Överläkare, Bjästa.....	1945	01
* ANDERSSON, LENNART, Vänersborg	1926	80
ANDERSSON, OVE, Vänersborg	1945	04
* ANDERSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg.....	1928	76
ANDERSSON, RICARD, Ingenjör, Vänersborg	1926	94
ANDERSSON, ROLF, Apotekare, Upplands Väsby	1936	94
ANDERSSON, STIG, Vänersborg	1938	94
** ANDERSSON, STIG, Socialvårdsschef, Vänersborg	1918	45
ANDERSSON, STIG, Sjukvårdare, Vänersborg	1936	87
ANDERSSON, STIG LENNART, Vänersborg.....	1932	88
ANDERSSON, SVEN, Målare, Vänersborg.....	1949	00
ANDERSSON, SVEN, Målare, Vänersborg.....	1931	05
* ANDERSSON, SVEN GUNNAR, Redaktör, Åkersberga	1928	83
* ANDERSSON, TOMMY, Köpman, Vänersborg	1950	75
* ANDERSSON, TOMMY, Ingenjör, Vänersborg	1950	83
ANDERSSON, ÅKE, Arvika	1941	07
ANDREASSON, JÖRGEN, Musiklärare, Vänersborg.....	1957	05
ANDRÉEN, FREDRIK, Vänersborg	1971	99
* ANDRÉEN, HÅKAN, Frändefors	1942	82
ANDRÉEN, ROBERT, Lysekil	1976	99
ANKARTOFT, BENGT, Verktygstekniker, Vargön	1942	90
ANKARTOFT, JAN, Maskinmätare, Uddevalla	1942	90
ANKARTOFT, PATRIK, Ingenjör, Vargön	1964	90
ANKARTOFT, STURE, Överingenjör, Vänersborg	1936	90
APPEL, ERNST, Vänersborg.....	1937	04
ARFVIDSSON, SUNE, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1942	98
ARVEBLAD, SVEN OLOF, Ingenjör, Vargön.....	1946	08
ARVEKLEV, LAGE, Vänersborg	1950	98
ARVEKLEV, LEIF, Vänersborg	1952	96
* ARVIDSON, BENGT, Skötare, Vänersborg.....	1949	75
* ARWIDSSON, UNO, Expeditionsassistent, Vänersborg.....	1927	60
ASP, PETER, Informations chef, Vänersborg.....	1968	05
* BACK, INGVAR, Rörmontör, Vänersborg	1932	73
* BACK, JAN, Vänersborg	1934	63
BACK, KURT, Pensionär, Vänersborg.....	1931	93
* BACK, ROGER, Fotograf, Vänersborg	1956	83

BARTHOLMES, MICHAEL, Ingenjör, Vänersborg.....	1957	89
* BENGTTSSON, ROLF, Faktor, Vänersborg	1934	76
BENGTTSSON, ROLF, Överläkare, Vänersborg.....	1939	03
BENTON, GUNNAR, Marknadsanalytiker, Hisings backa	1936	97
BERG, CHRISTIAN, Uddevalla	1968	68
BERG, LARS, Vänersborg	1945	00
BERG, LARS, Administrativchef, Vänersborg.....	1967	02
BERG, LENNART, Mellerud	1950	94
BERGENFELDT, HANS, Vänersborg	1935	05
BERGENHEIM, KLAS, Bildal	1970	96
BERGER, ANDRÉAS, Malmö, ständig medlem	1974	76
* BERGER, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg, ständig medlem.....	1943	55
BERGER, MAGNUS, Lund, ständig medlem	1967	76
BERGER, MAX, Vänersborg, ständig medlem.....	1970	76
BERGER, NIKLAS, Vänersborg, ständig medlem	1973	98
* BERGER, ORVAR, Tandläkare, Vänersborg	1937	72
BERGSTEN, TOM, Vänersborg, ...	1952	08
** BERGMAN, KARL-ERIK, Ingenjör, Nol.....	1930	48
BERGSTRÖM, ERLING, Vänersborg	1933	96
* BERGSTRÖM, JOHAN, Vänersborg.....	1950	80
* BERGSTRÖM, RAGNAR, Vänersborg	1942	80
BERNER, CARL, Vänersborg.....	1970	05
BERNLING, JOAKIM, Advokat, Vänersborg, Ersättare i styrelsen.....	1960	99
BERNLING, KARL, Postiljon, Vänersborg.....	1957	97
BERNLING, OLLE, Advokat, Vänersborg	1922	89
BERNTSON, STURE, Värnamo	1944	08
* BILLENGREN, LARS, Köpman, Mellerud.....	1938	75
BJARNELL, YAN-ERIK, Vänersborg.....	1955	07
BJELKHOLM, STEFAN, Vänersborg.....	1954	05
* BJÄRUDD, MATS, Halmstad.....	1945	80
BJÖRK, JAN, Direktör, Vänersborg	1949	04
* BJÖRKENSTOCK, JAN-OLOF, Munsö, Västervik.....	1948	82
BJÖREDAHL, ANDERS, Upplands Väsby.....	1943	08
BJÖREDAHL, LARS, Revisionsdirektör, Vänersborg.....	1945	88
BJÖRKLUND, JAN ÅKE, Stockholm	1938	00
BJÖRNBERG, BERTIL, Vänersborg	1924	05
BJÖRNBERG,CHRISTER, Göteborg.....	1952	05
BJÖRNBERG, KENT, Lidingö	1946	05
BJÖRNBERG, MARTIN, Pol.Mag. Mölndal.....	1968	94
** BJÖRNBERG, MAURITZ, Kamr., Vänersborg		
Innehavare av gilletts medalj (2002), Hedersledamot.....	1927	54
** BJÖRNBERG, SVEN, Polisman, Vänersborg.....	1929	54
* BJÖRNBERG, THOMAS, Civilingenjör, Vargön	1953	77
BJÖRNDAL, GUNNAR, Vara.....	1939	97
BJÖRNSSON, BJÖRN, Adjunkt, Vänersborg.....	1952	05
* BLIXT, BENGT, Maskinmästare, Uddevalla.....	1929	80
BLIXT, PETER, Begravningsentreprenör, Vänersborg	1965	95
BLOM, TOMAS, Vänersborg	1964	98

BLOMBERG, LENNART, Vänersborg	1942	08
BLOMGREN, BENGT, Vänersborg	1946	04
BLOMGREN, ERIK, Oslo, Norge	1973	83
* BLOMGREN, LARS, Kommunalråd, Vänersborg	1941	77
* BLOMGREN, MATS, Vänersborg	1960	77
BLOMQVIST, STEN, Vargön	1939	94
BOBERG, GUSTAV, Vänersborg	1982	87
BOBERG, LARS, Advokat, Vänersborg	1946	92
BOBERG, MARKUS, Enskede	1972	87
BODÉN, HÅKAN, Vänersborg	1948	08
BOHLIN PONTUS, Civ. ing., Sollentuna	1968	95
BOMAN, FREDRIK, Civilingenjör, Torslanda	1973	00
BOMAN, GÖRAN, Försäljningschef, Vänersborg, ersättare i styrelsen	1948	94
BOMAN, MERRIL, PR Manager, Göteborg	1953	90
BONDESON, CHRISTER, Hovås	1941	02
BORG, LARS, Vänersborg	1941	08
BORGEMYR, JAN, Vänersborg	1946	04
BORGLIDEN, INGE, Vänersborg	1936	94
BORNSTRÖM, STIG, Vänersborg	1940	04
BRATTWALL, JAN, Landstingsdirektör, Vänersborg	1942	91
BRUUN, STEN, Skogsmästare, Frändefors	1930	05
BRYNGELSSON, STIG, Verkstadsmontör, Vänersborg	1927	91
BRÄNNLUND, FRANK, Vänersborg	1953	02
BÜGLER ULF, Vänersborg	1957	04
BYSTRÖM URBAN, Kriminalvårdare, Vargön	1962	97
* BÄCKSTRÖM, BERTH, Åkeriägare, Vänersborg	1946	67
BÄCKSTRÖM, EMIL, Vargön	1976	85
* BÄCKSTRÖM, GUNNAR, Åkeriägare, Vänersborg	1932	67
BÖRRETZEN, JENS, Överläkare, Vänersborg	1938	06
BÖTTIGER, KARL-IVAR, Vänersborg	1932	05
* CARLÉN, BENGT, Vänersborg	1947	83
CARLSTRÖM, ROLAND, Vänersborg	1942	96
CEDER, BENGT-GÖRAN, Frändefors	1945	05
CEDER, BERNT, Telearbetare, Vänersborg	1933	90
CEDERQUIST, PÅR, Kommunjurist, Vänersborg	1944	99
CERBEUS, THOM, Produktionstekniker, Vänersborg	1945	04
CHRISTENSEN, EGON, Konditor, Vänersborg	1923	05
CRANTZ, CURT GÖRAN, Pol.mag, Vänersborg	1958	90
CRONQUIST, TORD, Körsnär, Vänersborg	1927	94
* DAFGÅRD, BENGT, Arbetsl. Vänersborg ständig medlem	1939	50
DAHLBOM, ERIK, Frändefors	1971	99
DAHLBOM, MATS, Kommunjurist, Vänersborg	1964	01
DAHLBOM, STIG, F.d. Lagman, Vänersborg	1928	05
DAHLGREN, EBER, Vänersborg	1926	89
DAHLGREN, LEIF, Banktjänsteman, Vänersborg	1945	85
DAHLGREN, INGVAR, Vargön	1945	08
DAHLLÖF, MATS, Uppsala	1965	67

www.vanersborgssonersgille.se

DANIELSSON, ALLAN, Skolvaktmästare, Vänersborg.....	1937	07
DANIELSSON, THOMAS, Frändefors.....	1948	97
DANIELSSON, WOLLMAR, Vänersborg.....	1933	05
DAREFELT, GÖSTA, Vänersborg.....	1928	00
DAUNIUS, CARL, Överläkare, Vänersborg.....	1935	01
* DAVIDSSON, BENGT, Verkstadsmontör, Vänersborg.....	1957	71
* DAVIDSSON, BILT, Bankkamrer, Vänersborg.....	1938	64
DEHRÉN, JONAS, Frändefors.....	1971	05
DENNISSON, STIG, GÖRAN, Vänersborg.....	1956	05
DRUFVA, ULF, Vänersborg.....	1950	97
DUELL, GÖSTA, Försäljare, Vänersborg.....	1928	01
ECKERWALL, ÅKE, Filipinerna.....	1934	99
EDBERG, PEO, Göteborg.....	1948	01
* EDVARDSSON, GUNNAR, Vänersborg.....	1916	71
EDVARDSSON, GÖRAN, Vänersborg.....	1950	07
EILERTSSON, NILS, Åklagare, Vänersborg.....	1934	02
* EK, CARL-GUSTAF, Teknologie doktor, V Frölunda.....	1958	83
** EK, HARALD, Överstelöjtnant, Varberg.....	1919	44
* EK, LARS-ANDERS, teologie kand., Lidköping.....	1954	83
EKDAHL, PER OLOF, Vänersborg.....	1946	97
* EKHOLM, GÖRAN, Försäljningschef, Vänersborg.....	1935	73
EKHOLM, HÅKAN, Frändefors.....	1951	98
EKHOLM, JOHAN, Vänersborg.....	1963	87
* EKLIND, LARS, Överstelöjtnant, Linköping.....	1957	74
* EKLUND, BO, Lagerchef, Vänersborg.....	1937	80
EKMAN, GUNNAR, F.d. Rektor, Vänersborg, Innehavare av Gillets medalj (2008).....	1928	01
* EKMAN, LARS, Tekniker, Vänersborg.....	1949	74
EKSTEDT, GÖRAN, Vänersborg.....	1949	05
* EKSTEDT, THOMAS, Utvecklingsledare, Råå.....	1951	65
* EKSTRÖM, JOHAN, Vänersborg.....	1943	80
EKVALL, TONY, Vänersborg.....	1971	07
† * ELENSTIG, ELOF, Köpman, Vänersborg.....	1930	75
ELGH, LARS-ERIK, Vänersborg.....	1947	98
ELIASSON, NILS, Vänersborg.....	1931	08
ELMQUIST, JOHN-EVERT, Sjukhusdirektör, Vänersborg.....	1922	89
* ELMQVIST, SÖREN, Museitekniker, Vänersborg.....	1940	75
EMANUELSSON, GÖTE, Vänersborg.....	1956	06
ENGDAHL, KENT, Posttjänsteman, Vargön.....	1953	04
ENGHOLM, CARL, Uppsala.....	1941	04
* ENGLUND, CLAES, Agronom, Lidköping.....	1943	47
ENGLUND, JAKOB, Uddevalla, ständig medlem.....	1981	82
* ENGLUND, MAGNUS, Tandläkare, Uddevalla, ständig medlem.....	1949	49
ENGLUND, NILS-ERIK MAGNUS, Vänersborg, ständig medlem.....	1966	66
* ENGLUND, NILSTURE, Leg. läkare, Vänersborg.....	1939	47
ENGLUND, OSKAR, Lidköping, ständig medlem.....	1983	83
ENGLUND, SAMUEL, Civ.ing. Lidköping, ständig medlem.....	1977	82
ENGLUND, TEODOR, Lidköping, ständig medlem.....	1985	85

ENGSTRÖM, PER-ARNE, Försäljare, Vänersborg.....	1935	85
ENORSON, LARS, Elinstallatör, Vargön.....	1939	90
* ERICSSON, ANDERS, Tandläkare, Vänersborg, ständig medlem	1944	54
* ERICSSON, ANDERS, Ingenjör, Vargön.....	1941	80
ERICSSON, BENGT, Målaremästare, Hamburgsund.....	1930	99
ERICSSON, BOO, Fritidspedagog, Skövde	1939	01
ERIKSSON, BJÖRN, Vänersborg.....	1973	04
ERICSSON, KLEIN, CARL, Vänersborg, ständig medlem.....	2000	05
ERIKSSON, EDDIE, Civ.ing, Träslövsläge.....	1935	05
ERICSON, ERIK, Vänersborg.....	1920	04
ERIKSSON, EVERT, Vänersborg.....	1930	04
ERIKSSON, HENRIK, Järfälla	1964	97
ERIKSSON, HÅKAN, Trollhättan	1956	07
ERIKSSON, INGE, Vänersborg	1946	96
ERIKSSON, JOHN, Kapten, Vänersborg	1929	98
ERIKSSON, JONNY, Vargön	1964	07
ERICSSON, JOHAN F., M.B.A., USA.....	1966	66
* ERICSSON, JOHN-OLOF, Tandläkare, Vänersborg, ständig medlem, ledamot av beredningsnämnden, innehavare av gilletts medalj (2000).....	1939	54
ERIKSSON, KARL-ERIK, Fd Järnvägsexpeditör, Vänersborg	1928	94
ERICSON, LEIF, Viken	1939	01
ERICSON, LENNART, Adjunkt.....	1940	85
ERIKSSON, MATS, Kammaråklagare, Sävedalen.....	1967	99
ERICSSON, MICHAEL, Vänersborg.....	1969	02
ERICSON, PER-OLOF, Vänersborg.....	1945	06
ERIKSSON, RONNY, Vänersborg	1938	88
ERIKSSON, RUNE, Uddevalla	1936	01
ERIKSSON SVEN-INGVAR, Vänersborg, f.d. kommunalråd	1940	92
ERICSON, TOMMY, Urmakare, Vänersborg.....	1946	04
ERIKSSON, ÅKE, Tekniker, Vänersborg.....	1925	98
ERIXON, DOUGLAS, Frändefors, ...	1941	97
ERIXON, LEIF, Frisörmästare, Vänersborg	1929	93
* ERLANDSSON, KURT, Ingenjör, Vänersborg	1925	70
FAGER, JAN, Direktör, Vänersborg	1940	90
FAGERSTRÖM, BO, Helsingborg	1942	04
FAGERSTRÖM, MAGNUS, Landvetter.....	1966	89
FAGERSTRÖM, ÅKE, Musiklärare, Vänersborg	1939	98
FALK, CLAS, Arbetsledare, Vänersborg.....	1970	97
FALK, GÖSTA, Vänersborg	1938	09
* FALK, LEIF, Montör, Vänersborg	1935	83
* FALK, ÅKE, Åkeriägare, Vänersborg	1942	66
* FAST, GUNNAR, Överstelöjtnant, Skövde	1948	83
FASTH, KENTERIC, Vänersborg	1955	05
FASTH, CONNY, Lärare, Partille.....	1948	05
* FASTH, SIXTEN, Fotograf, Vänersborg	1926	74
FERM, ROLAND, Vänersborg	1959	05
FERM, RUNE, Kriminalassistent, Vänersborg.....	1929	84
FILIPSON, GÖRAN, Avdelningschef, Vänersborg.....	1947	94

FILIPSSON, PETER, Officer, Lund	1975	06
FLINK, BENGT, V Frölunda	1936	85
FLOBERG, TOMMY, Skyddsförare, Vänersborg	1961	94
* FOCK, KARL-GÖRAN, Lerum	1953	77
FORSANDER, LARS-ERIK, Bankdirektör, Billdal	1934	84
FORSHALL, LEIF, Spånga	1942	02
FORSELL, OLOF, Ingenjör, Västerås	1937	08
FRANZÉN, INGE, Vänersborg	1933	03
FREDÉN, HÅKAN, Ystad	1937	05
FREDMAN, EGON, Ingenjör, Vänersborg	1929	90
FREDMAN, MARTIN, Polisman, Göteborg	1970	83
FREDMAN, STEFAN, Produktionstekniker, Vänersborg	1964	04
* FREDMAN, SUNE, Verkmästare, Vänersborg	1940	68
* FREDRIKSSON, MATS, Köpman, Göteborg	1922	76
FRIBERG, HANS, Reklamman, Kolbäck	1956	94
* FRIBERG, CARL AXEL, Reservdelman, Uddevalla	1923	69
FRIBERG, SAM, Säljledare, Västra Frölunda	1956	94
FRICK, JAN-OLOF, Leg. Läkare, Ullared	1939	08
FRICK, LARS H, Kommunchef, Borgholm	1948	98
* FRÄNDEGÅRD, BENGT-OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1927	67
* FRÄNDEGÅRD, SVEN AXEL, Byrådirektör, Huskvarna	1922	67
FURBO, MATTIAS, Göteborg	1972	94
FURBO, STURE, Adjunkt, Vänersborg	1944	87
* FÄGER, KENTH, Ingenjör, Vänersborg	1952	60
* FÄLLING, HARRY, Televerksarbetare, Vänersborg	1939	71
GADD, ROLF, Uddevalla	1930	01
GELANG, PELLE, Civilingenjör, Vänersborg	1945	99
GILLBERG, HANS, Vänersborg	1960	05
* GILLBERG, ROLF, Köpman, Vänersborg	1939	77
GILLBERG, ROLF, Värmetekniker, Vänersborg	1936	90
GILLBERG, STEFAN, Vänersborg	1953	08
GRANLUND, KURT, Ekonomichef, Trollhättan	1938	94
GRANLUND, TOMAS, Vänersborg	1964	08
GRANQVIST, KJELL, Vargön	1932	97
GRANQVIST, TORE, Verkstadsägare, Vargön	1948	91
GRANSTRÖM, LARS, Kylmontör, Vänersborg	1963	99
GRAUMANN, GUNNAR, Lund	1933	93
* GRÖNBERG, MATTIAS, Civilingenjör, Bromma	1932	60
GRÖNROS, BERNT, Vänersborg	1963	99
* GULZ, LENNART, Adjunkt, Vänersborg	1939	54
GUSTAFSSON, DAN, Socionom, Vänersborg	1947	02
GUSTAFSSON, DANIEL, Vänersborg	1976	06
* GUSTAFSSON, EVERT, Sjukvårdare, Vänersborg	1937	77
GUSTAVSSON, HÅKAN, Vänersborg	1945	04
GUSTAFSSON, JAN, Musiklärare, Vänersborg	1952	05
GUSTAFSSON, JAN-OLOF, Vänersborg	1947	94
GUSTAVSSON, JOHAN, Civ. ekonom, Vänersborg	1961	99
GUSTAVSSON, KJELL, Vänersborg	1942	04

GUSTAVSSON, LARS-ÅKE, Frändefors	1958	92
* GUSTAFSSON, KENT, Mättningsbiträde, Vänersborg	1944	71
GUSTAVSSON, LENNART, Vargön	1929	99
* GUSTAFSSON, PAUL, Frändefors	1935	66
GUSTAFSSON, ROLAND, Sjukvårdare, Vänersborg	1930	88
GUSTAFSSON, ROLAND, Leg. sjuksköterska, Vänersborg.....	1947	04
GUSTAVSSON, SONNY, Vargön.....	1946	03
** GUSTAFSSON, SUNE, Bagaremästare, Vänersborg.....	1918	55
GUSTAVSSON, YNGVE, Vänersborg	1936	92
GUSTAVSSON, YNGVE, Lindome	1936	05
GUSTAFSSON, ÅKE, Överläkare, Slöinge	1937	90
GÅRDEHALL, LARS, Polisinspektör, Vänersborg.....	1945	97
GÅRDEHALL, PER, Vänersborg	1978	99
GÖSE, CALLE, Vänersborg.....	1936	06
HAGBERG, GILLIS, Kommunalarbetare, Vänersborg.....	1932	96
HAGBERG, SVEN, Personaldirektör, Vänersborg.....	1958	07
* HAGBORG, GÖRAN, Redovisningskonsult, Vänersborg		
ständig medlem. Kassafogde. Innehavare av gilletts medalj (2000)	1941	53
HAGBORG-ASP, JESPER, Vänersborg	1996	05
HAGBORG-ASP, VIKTOR, Vänersborg.....	2000	05
HAGBORG-OLSSON, OSCAR, Mora	1993	05
HAGEMAN, ANDREAS, Vänersborg	1981	06
HAGEMAN, GERHARD, Vänersborg	1940	06
HAGEMAN, NICLAS, Vänersborg.....	1975	06
* HAGLIND, STURE, Gymnastikdirektör, Skövde	1946	68
HAGLUND, KENT, Direktör, Trollhättan	1944	87
HALL, SVEN-ERIK, Vänersborg	1944	94
HALLBERG, LEIF, Vänersborg.....	1948	96
HALLBERG, WILLARD, Typograf, Vänersborg.....	1931	86
HALLBLAD, BJÖRN, Vänersborg	1986	04
HALLBLAD, CARL, Vänersborg	1982	04
HALLBLAD, LARS, Bilplåtslagare, Vänersborg	1959	04
HALLQVIST, ANDERS, Lantmästare, Vänersborg.....	1954	94
* HALLQVIST, ANDERS, Veterinärassistent, Vänersborg	1945	76
HALLQVIST, ERIK, Trollhättan	1973	07
HALLQVIST, GUNNAR, Vargön	1939	05
HALLQVIST, HANS, Vänersborg	1949	07
HALLQVIST, INGVAR, Vänersborg	1954	01
HALLQVIST, JOHAN, Vänersborg	1986	04
HALLQVIST, LARS, St. Levene	1941	08
HALLQVIST, TOMAS, Lab.assistent, Vänersborg.....	1951	84
HAMMARSTEDT, JÖRGEN, Polisass, Sävedalen.....	1966	83
HAMMARSTRÖM, CLAES, Växjö	1935	05
HANSSON, H O, LENNART, Personalman, Vänersborg	1947	96
HANSSON, JAN ERIK, Vänersborg	1950	01
HANSSON, LARS, Vänersborg	1965	92
HANSSON, LENNART, Fastighetsmäklare, Vänersborg.....	1932	84
HANSSON, MIKAEL, Vänersborg.....	1962	06

HANSSON, TOMMY, Musikproducent, Vänersborg.....	1952	04
* HARLITZ, GUNNAR, Sjöing., Vänersborg, ständig medlem	1940	64
HARLITZ, HENRIK, Vänersborg.....	1973	05
* HARLITZ, LENNART, Ingenjör, Tösse	1943	64
HARRING, TORD, Hönö	1940	95
* HASSELHOLM, CURT, Typograf, Vänersborg.....	1929	82
HASELLIND, INGEMAR, Tekniker, Vänersborg	1938	93
* HASSELIND, KAJ, Ingenjör, Vargön.....	1945	76
HASSLUNG, LENNART, Vänersborg.....	1938	85
* HASSLÖF, J-O, RUNE, Kungälv	1929	83
HEDELIN, GUSTAV, Vänersborg	1981	05
HEDELIN, STEN, Arkitekt Vänersborg.....	1950	97
** HEDÉN LASSE, Borås	1934	57
HEDLUND, JOHAN, Ekonomie mag., Göteborg	1970	04
HEDLUND, STIG, Tekniker, Vänersborg.....	1941	95
* HEDQUIST, PER, Byråassistent, Vänersborg, Innehavare av gilletts medalj (2005)	1943	76
HEIDENGÅRDH, KLEIFT, Förvaltare, Frändefors	1949	96
HELLBERG, INGVAR, Vänersborg	1957	92
HELLDÉN, LEIF, Docent, Vänersborg	1937	05
* HELLMAN, ANDERS, Vänersborg.....	1955	73
HELLÅKER, KARL-ERIK, Vänersborg.....	1927	04
HENRICSSON, THORE, Vargön	1938	05
HENRIKSSON, GUNNAR, Rektor, Vänersborg	1943	05
HENRIKSSON, CLAES, Lidingö.....	1973	07
* HENRIKSSON, LARS ERIK, Vänersborg	1957	81
HERENTZ, CHRISTOFFER, Grundskollärare, Vänersborg	1968	94
HERMANSSON, JAN, Teol.dr., Universitetslektor, Lund	1949	91
* HERRMANN, GERHART, Folkskollärare, Lysekil.....	1931	82
* HERTZ, ARNE, Ingenjör, Trollhättan	1939	79
HESSELHOLDT, PÅR-ANDERS, Vänersborg, ständig medlem.....	1962	84
HJALMARSSON, GUNNAR, Aukt. Revisor Vänersborg	1957	97
HJELM, PER, Vänersborg.....	1932	04
* HJELM, STIG, Reprofotograf, Vänersborg, Innehavare av Gillets medalj	1927	76
HOFLING, OSCAR, Vänersborg, ständig medlem.....	1996	96
HOFLING, ERIK, Vänersborg, ständig medlem.....	2000	00
HOLM, JAN OLOF, Vänersborg	1940	04
* HOLM, LARS-ERIK, Vägtekniker, Vargön	1944	82
* HOLMQVIST, EVERT, Vänersborg.....	1937	83
HOLMQVIST, MATS, Vänersborg	1960	06
HOLMQVIST, ROLF, Kurator, Hjärtum	1949	08
* HORSTER, KNUT, Verkmästare, Vänersborg	1920	75
* HURTIG, BENGT MAGNUS, Katrineholm	1953	66
* HURTIG, ERNST-MAGNUS, Elektriker, Vänersborg.....	1923	53
HÅKANSSON, STEN, VD, Vänersborg	1945	92
HÅRD, ÅKE, Malmö.....	1923	01
HÅRD af SEGERSTAD, BJÖRN, Rektor, Vänersborg.....	1954	05
* HÄGNEFORS, ERNST, Överstelöjtnant, Uddevalla	1921	77

HÖGBERG, JERKER, Vänersborg	1951	02
HÖGBERG, LUDVIG, Vänersborg	1925	95
* HÖGBERG, STIG, Ingenjör, Kungsbacka	1944	77
HÖGSTRÖM, STIG, Plåtslagare, Vänersborg	1926	95
* HÖGZELL, LENNART, Företagsekonom, Bromma	1934	61
IDEBERG, ROLF, Doktor, Göteborg	1936	94
INGVALD, BO, Brandman, Vänersborg	1955	01
INGVALD, JONATHAN, Malmö	1982	05
ISACSSON, HENNING, Ingeniör, Vänersborg	1932	97
ISACSSON, JÖRGEN, Banktjänsteman, Vänersborg	1964	97
IVARSSON, KARL INGVAR, Ingenjör, Vänersborg	1941	85
* JACOBSSON, ARNE, Personalkonsulent, Trollhättan	1920	70
* JACOBSSON, GERT, Mättningsförmän, Vänersborg	1939	70
JACOBSSON, MIKAEL, Göteborg	1966	76
* JACOBSSON, ROLF, Redovisningskonsult, Vänersborg	1936	59
JACOBSSON, SVEN, Agronom, Varberg	1933	94
JANSSON, ANDERS, Köpman, Vargön	1940	05
JANSSON, HANS, Vänersborg	1949	08
* JANSON, LARS, Gymnastikdirektör, Falkenberg	1938	66
JANSSON, GUNNAR, Managing direktor, Växjö	1935	01
JANSSON, STIG, Ingenjör, Frändefors	1946	99
* JARHED, GUNNAR, Banktjänsteman, Vänersborg	1947	78
JEGERFALK, BO, Studierektor, Vänersborg	1927	89
JENHALL, EVERT, Ingenjör, Vargön	1938	03
* JENNISCHE, MATS, Agronom, Runhällan, ständig medlem	1941	64
* JENNISCHE, PER, Fil.dr., Uppsala, ständig medlem	1943	64
* JENNISCHE, ÅKE, Socionom, Katrineholm, ständig medlem	1947	64
* JOACHIMSSON, ERLING, Civilingenjör, Torslanda	1950	77
* JOELSSON, LARS, Civilingenjör, Bromma, ständig medlem	1954	76
* JOELSSON, RUNE, Driftsverkm., Vänersborg, ständig medlem	1927	76
JOHANSSON, BENGT, Konstnär, Glommen	1941	98
JOHANSSON, BENGT, Vargön	1945	96
JOHANSSON, BENGT, K.Å, Ambassadör, Stockholm	1937	97
JOHANSSON, BENGT, Vänersborg	1937	03
JOHANSSON, BERNT, Vänersborg	1937	04
JOHANSSON, BJÖRN, Hisings kärre	1963	93
* JOHANSSON, BO, Vargön, ständig medlem	1959	76
JOHANSSON, BO, Förs. tjänsteman, Vänersborg	1939	96
JOHANSSON, CASPER, Vänersborg, ständig medlem	1976	76
JOHANSSON, CONNY, Distriktschef, Vänersborg	1950	94
* JOHANSSON, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1946	66
JOHANSSON, GUNNAR, Vänersborg	1933	98
* JOHANSSON, GÖSTA, Ekonomichef, Vänersborg	1935	83
* JOHANSSON, HELMER, Kommunalarbetare, Vänersborg	1925	82
JOHANSSON, HÅKAN, Vänersborg	1947	92
* JOHANSSON, INGEMAR, Konditor, Vargön	1928	65
JOHANSSON, INGVAR, Kommundirektör, Vänersborg	1937	92
* JOHANSSON, JAN, Åkeriägare, Vänersborg	1937	76

JOHANSSON, JOEL, Vänersborg.....	2003	05
** JOHANSSON, KARL-ERIK, Typograf, Vänersborg	1927	53
JOHANSSON, KARL-GUSTAF, Vänersborg	1937	86
JOHANSSON, KENNETH, Mättningsbiträde, Vänersborg.....	1939	95
JOHANSSON, KENNETH, Vänersborg	1951	07
JOHANSSON, KENT, Vänersborg.....	1955	95
JOHANSSON, KJELL, Vänersborg	1936	05
JOHANSSON, KURT, Köpman, Vänersborg	1944	96
JOHANSSON, KURT, Typograf, Vänersborg.....	1932	06
JOHANSSON, LARS, Byggnadssnickare, Vänersborg	1934	86
JOHANSSON, LARS, Landskrona	1942	08
JOHANSSON, LARS ERIK, Vänersborg	1936	96
JOHANSSON, LARS-ERIK, Vänersborg	1930	99
* JOHANSSON, LEIF, Vänersborg, ständig medlem.....	1962	76
* JOHANSSON, LENNART, Byrådirektör, Vargön.....	1942	82
* JOHANSSON, LENNART, Grävmaskinist, Trollhättan.....	1942	72
JOHANSSON, LENNART, Vargön	1931	05
JOHANSSON, PETER, 1:e Antikvarie, Vänersborg, Andre Älderman.....	1963	89
JOHANSSON, PONTUS, Sjöing, Vänersborg, ständig medlem.....	1973	76
JOHANSSON, RICKARD, Vänersborg	1973	06
JOHANSSON, RALF, Marknadsansvarig, Vänersborg.....	1974	04
JOHANSSON, ROY, Projektledare, Vänersborg, innehavare av Gillets medalj (2008)	1943	97
* JOHANSSON, RUNE, Reservdelsman, Vänersborg.....	1944	76
JOHANSSON, RUNE, Vänersborg	1938	07
JOHANSSON, STEN, Vänersborg	1939	04
JOHANSSON, STIG-ARNE, Vargön.....	1921	03
JOHANSSON, STURE, Vänersborg	1937	99
JOHANSSON, SUNE, Arkitekt, Brottbys	1943	02
* JOHANSSON, SVEN, Telearbetare, Vänersborg	1937	59
JOHANSSON, SVEN, Trafikförman, Vänersborg.....	1926	89
JOHANSSON, SVEN-OLOF, Vänersborg	1950	99
JOHANSSON, SÖREN, Snickare, Vänersborg.....	1940	98
JOHANSSON, TAGE INGVAR, Fotograf, Vänersborg	1932	01
* JOHANSSON, THOMAS, Reservdelsman, Vänersborg.....	1957	76
JOHANSSON, THOMAS, Vänersborg, ...	1969	05
JOHANSSON, TOMMY, Vänersborg.....	1952	99
JOHANSSON, TORE, Vänersborg.....	1951	09
JOHANSSON, ÅKE, Vänersborg.....	1930	03
JOHANSSON, ÅKE, Ingenjör, Vänersborg	1922	05
JOHNSON, ARVID, Vargön	1938	98
JOHNSON, ULF, Vargön	1962	98
JONSSON, BERTIL, Vänersborg	1934	88
JONSSON, BROR, Målare, Vargön.....	1920	91
JONSSON, INGE, Vänersborg	1938	08
JONSSON, LARS, Produktdesigner, Göteborg.....	1960	07
JONSSON, LEIF, Personalchef, Göteborg.....	1952	96
JOSEFSON, FREDRICK, Vargön	1973	85

JOSEFSSON, JOHN, Teletekniker, Vänersborg	1964	98
JOSEFSSON, KENT, Vänersborg	1945	01
JOSEFSSON, LARS OLOF, Vänersborg.....	1939	00
* JOSEFSSON, LENNART, Ekonomisekr, Vänersborg.....	1948	75
JOSEFSSON, STEFAN, Vänersborg	1971	04
JOSEFSSON, TOBIAS, Vänersborg.....	1972	94
* JÄTBY, RUNE, Skorstensfejaremästare, Vänersborg	1931	76
JÄRNEFORS, HANS, Sjuksköt. Vargön	1947	06
* JÄRPLER, LENNART, Vänersborg	1947	83
JÄRPVIK, CURT, Enhetschef, Vänersborg	1946	95
JÄRPVIK, DANIEL, Vänersborg	1977	97
JÖNSSON, BERNT-OLOF, Vänersborg.....	1941	08
JÖNSSON, GUNNAR, Vänersborg.....	1968	88
KAAGE, BENGT, Överläkare, Vänersborg.....	1932	91
CARLSON, BENNY, Gymnasielärare, Vänersborg.....	1951	06
* KARLSSON, BERNY, Nödinge.....	1941	80
CARLSSON, BERNT, F.d. Driftschef, Vänersborg.....	1938	04
* CARLSSON, BERTIL, Annonskons, Vänersborg ständig medlem	1944	47
CARLSSON, DENNIS, Brålanda.....	1948	08
KARLSSON, EDUR, Stigtomtå	1932	97
† CARLSSON, ENAR, Lärare, Vänersborg	1924	99
KARLSSON, ERIK, Sjökapten Vänersborg.....	1932	96
KARLSSON, GÖSTA, Vänersborg	1926	99
KARLSSON, HANS, Vänersborg	1946	05
KARLSSON, HERMAN, Fotograf, Vänersborg	1942	84
CARLSSON, HÅKAN, Vänersborg	1949	04
* CARLSSON, CARL-OTTO, Spedit, Göteborg ständig medlem	1939	47
KARLSSON, BERNDTSSON, KENT, Spanien	1940	97
KARLSSON, BO-GÖRAN	1953	08
KARLSSON, KENT, Kriminalkommissarie, Trollhättan	1944	01
CARLSSON, KENT-MORGAN, Vargön	1959	96
* KARLSSON, KJELL-ANDERS, Typograf, Vänersborg	1958	82
KARLSSON, LARS, ALBERT, Ingenjör, Trollhättan.....	1936	03
KARLSSON, LARS GUNNAR, Hisingsbacka.....	1949	08
KARLSSON, LEIF, Vänersborg	1952	98
* CARLSSON, LENNART, Mölndal ständig medlem	1946	47
KARLSSON, LENNART, Grävmaskinist, Vargön	1955	93
KARLSSON, LENNART, Konditor, Vänersborg	1927	90
KARLSSON, MAGNUS, Vänersborg	1960	07
KARLSSON, MARTIN, Studerande, Vänersborg ständig medlem	1976	87
KARLSSON, PETER, Vänersborg.....	1963	00
KARLSSON, PER AXEL, Verkst.montör, Vänersborg	1925	85
CARLSSON, ROGER, Vargön	1943	96
* CARLSSON, STIG, Smögen.....	1936	77
KARLSSON, SVEN, 1:e postilj., Vänersborg.....	1926	85
KARLSSON, SÖREN, Direktör, Vänersborg.....	1959	98
CARLSSON, THOMAS, Målaremästare, Vänersborg.....	1957	96
KARLSSON, TAGE, Vänersborg	1926	99

* CARLSSON, UNO, Åkeriägare, Vänersborg	1926	67
KIHLSTEN, CLAES-GÖRAN, Banktjänsteman, Vänersborg	1947	93
* KIHLESTRÖM, LARS GÖRAN, Banktjänsteman, Frändefors	1936	65
* KJELLSSON, DAN, Vänersborg	1941	74
KJELLSSON, JOHAN, Vänersborg	1975	97
KJELLSSON, MICHAEL, Vänersborg	1962	95
KJELLSSON, PATRIK, Tekniker, Vänersborg	1971	07
* KJELLSSON, UNO, Direktör, Hälleviksstrand	1944	74
KNUTSSON, ANDERS, Vänersborg	1944	05
KNUTSSON, BO, Pol.mag. Vänersborg	1945	90
KNUTSSON, FREDRIK, Göteborg	1980	01
KNUTSSON, FREDRIK, Vänersborg	1971	08
* KNUTSSON, LEIF, Personaltjänsteman, Arvika	1934	64
KNUTSSON, OVE, Nacka	1934	06
KOPP, INGEMAR, Bohus	1936	07
KORP, OVE, Färgelanda	1940	06
KORITZ PETER, Läkare, Vänersborg	1939	02
KORSE, KARL-GERHARD, Fil.lic., Vänersborg	1934	85
* KORSE, YNGVE, Ingenjör, Vänersborg	1913	74
KRISTENSSON, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1932	99
KYLÉN, SVEN, Vänersborg	1959	06
KÄCK, LENNART, Ekonom, Vargön	1952	04
KÄLLGÅRD, ÅKE, Vänersborg	1939	08
* KÄRVLING, ARNE, Redaktör, Vänersborg	1926	82
KÄRVLING, URBAN, Journalist, Herrljunga	1957	85
† KÖKERITZ, HANS, Kungälv	1936	05
LAND, SVEN-OLOF Direktör, Malmö	1942	09
LANDGREN, HENRIK, Stud. Vänersborg	1987	95
* LARSSON, ALF, Göteborg	1939	77
LARSSON, ALVAR, Direktör, Vänersborg	1943	03
* LARSSON, ANDERS, Spånga ständig medlem	1963	63
LARSSON, ANDERS, Vargön	1969	08
LARSSON, ARNE, Ingenjör	1943	95
* LARSSON, BERTIL, Sjöman, Vänersborg	1942	81
LARSSON, BÖRJE, Grafiker, Vänersborg	1948	95
LARSSON, BJÖRN, Vänersborg	1975	97
LARSSON, CHRISTER, Samhällsbyggnadsschef, Vänersborg	1944	05
LARSSON, DAVID, Vänersborg ständig medlem	1998	98
LARSSON, ERIK, Njurunda	1933	06
** LARSSON, GÖSTA, Civilingenjör, Stockholm ständig medlem	1936	55
* LARSSON, GÖTE, Posttjänsteman, Göteborg	1944	66
LARSSON, INGEMAR, Civ. ing., Vänersborg	1955	96
LARSSON, INGEMAR, Plåtslagare, Huskvarna	1939	89
LARSSON, JAN-OLOF, Åkeriägare, Vänersborg	1946	03
LARSSON, JOHAN, Vänersborg ständig medlem	1966	66
* LARSSON, LARS, Revisor, Hisings-Backa	1943	68
* LARSSON, LARS, Elektriker, Trollhättan	1914	74
LARSSON, LEIF, Vänersborg	1948	96

LARSSON, LEIF, AV-chef, Vänersborg	1947	01
LARSSON, LENNART, Mellerud	1962	07
LARSSON, MARTIN, Trafikinspektör, Vänersborg	1961	05
LARSSON, MATS, Vänersborg	1947	94
LARSSON, MIKAEL, Laboratoriechef, Vänersborg	1959	04
LARSSON, OLA, Verkstadschef, Frändefors	1965	03
LARSSON, PER ARNE, Vänersborg	1953	00
** LARSSON, ROLF, Underinspektör, Skärholmen, ständig medlem	1924	56
LARSSON, S. ANDERS, Vargön	1951	94
** LARSSON, STIG, Direktör, Vänersborg, Hedersledamot Innehavare av gilletts medalj (1990)	1935	57
* LARSSON, SVEN, A, Butiksbiträde, Vänersborg	1929	70
LARSSON, SVEN-ÅKE, Hamnchef, Vänersborg	1947	95
* LARSSON, YNGVE, Montör, Vänersborg	1927	77
* LARSSON, ÅKE, Vänersborg	1944	77
LARSSON, ÖSTEN, Vänersborg	1939	04
LAUDON, ANDERS, F.d. Skolläkare, Vänersborg	1932	01
LEJON, STEFAN, Marknadskoordinator, Vänersborg	1964	08
LEVÁN, OLOF, Ingenjör, Trollhättan	1924	93
LIDÉN, JAN-GUNNAR, Vänersborg	1948	95
LIDHOLM, PETER, Vänersborg	1960	04
* LIND, HÅKAN, Jur.kand., Vänersborg Bisittare i styrelsen	1948	54
LIND, JESPER, Vänersborg	1975	83
* LIND, LARS, Civilingenjör, Lerum	1944	50
* LINDBERG, ANDERS, Bankdirektör, Upplands Väsby	1938	66
* LINDBERG, BENGT ARNE, Verkstadsarbetare, Vargön	1949	66
* LINDBERG, CARL-AXEL, Ingenjör, Onsala	1944	65
* LINDBERG, JAN, INGE, Ingenjör, Smedjebacken	1954	83
LINDBERG, JOAKIM, Vargön	1979	88
LINDBERG, TOMAS, Vänersborg	1949	07
LINDÉN, ARNE, Ingenjör, Halmstad	1939	86
LINDÉN, LARS, Civilingenjör, Vargön ständig medlem	1954	75
LINDÉN, ROLF, Skärholmen, ständig medlem	1927	62
LINDEROTH, LARS, Direktör, Vänersborg	1926	94
LINDGREN, ARVID, Vänersborg	1985	85
* LINDHÉ, RUNE, Representant, Vänersborg	1923	77
LINDQVIST, LARSERIK f.d. Kommunaldirektör, Partille	1925	01
LINDSKOG, HANS, Byråchef, Vänersborg	1940	94
LINDSTEDT, SVANTE, Vänersborg	1943	08
* LINDSTRÖM, LENNART, Rektor, Sandviken	1918	63
LINDVALL, PER, Vänersborg	1946	06
LINNARSSON, JÖRGEN, Ekonomiansvarig, Vänersborg	1948	97
LINNARSSON, LENNART, Vänersborg	1952	98
* LISS, PER ARNE, Brålanda	1940	67
LIVÉN, EJE, f.d förste länsassessor, Vänersborg	1931	96
LJUNG, INGEMAR, Vänersborg	1966	94
LJUNGGREN, LARS GÖRAN, Inspektör, Frändefors	1946	98

LJUNGSTRÖMER, ADAM, Vänersborg.....	1986	01
LJUNGSTRÖMER, ANTON, Vänersborg	1989	01
LJUNGSTRÖMER, ARNE, Glasmästare, Vänersborg	1951	95
LOHEDEN, KARL GUSTAV, Vänersborg	1925	95
LOHM, SÖREN, Kranmaskinist, Vänersborg	1942	93
LUNDBERG, ANDERS, Vänersborg.....	1977	05
LUNDBERG, GUNNAR, Vägmästare, Vänersborg.....	1955	02
LUNDBERG, ROGER, Vänersborg	1945	05
LUNDBORG, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1994	00
* LUNDBORG, BO, Operasångare, Haninge	1932	66
* LUNDBORG, ERIC, Köpman, Vänersborg		
ständig medlem, Gillevärd	1957	66
LUNDBORG, GUSTAV, Studerande, Vänersborg	1987	01
* LUNDBORG, HÅKAN, Ekerö.....	1956	73
* LUNDBORG, JAN, Vänersborg.....	1952	73
LUNDBORG, NIKLAS, Studerande, Vänersborg	1989	00
** LUNDBORG, STEN, Köpman Vänersborg	1925	42
* LUNDBÄCK, BENGT, Dialystekniker, Vänersborg.....	1941	67
LUNDGREN, CHRISTIAN, Vänersborg	1982	07
LUNDGREN, STEN ÅKE, Bilhandlare, Frändefors.....	1954	01
LUNDGREN, ÅKE, Kriminalinspektör, Södertälje.....	1946	88
LUNDH, GUNNAR, Polismästare, Vänersborg.....	1935	94
** LUNDIN, IVAR, Avsynare, Vänersborg		
Innehavare av Gillets medalj (1995)	1919	52
* LUNDIN, JAN, Vänersborg	1936	69
* LUNDIN, PER, Affärsbiträde, Vänersborg.....	1953	55
LUNDQVIST, ULF, Banktjänsteman, Vänersborg	1946	93
LUNDSTRÖM, HERBERT, Länsveterinär, Vänersborg	1936	89
LUNDSTRÖM, MATTIAS, Vänersborg	1968	07
* LUNDVIK, MAGNUSSON, ULF, Tandläkare, Källby	1926	64
LUNNERYD, BJÖRN, fd. godsägare, Vargön.....	1924	06
* LÅNG, BÖRJE, Kurator, Trollhättan.....	1933	76
* LÅNG, KENT, Bankdirektör, Vargön	1940	80
LÅNG, KURT, Regionchef, Vänersborg	1951	06
LÅNG, OWE, VD, Vargön	1963	97
LÅNG, STIG-ARNE, Konsult, Norrköping	1953	85
LÖFGREN, BENGT, Bagerikonditor, Vänersborg	1938	97
LÖFGREN, JERKER, Läkare, Vänersborg	1943	02
LÖFQUIST, GÖRAN, fd. Ekonimichef, Vänersborg	1938	03
LÖNN, PER, Malmö.....	1977	08
LÖVBERG, THORE, fd. chefsåklagare, Vänersborg.....	1925	91
MAC DONALD, HANS, Trollhättan.....	1941	04
MAGNUSSON, ANDERS, Vänersborg	1944	06
MAGNUSSON, BJÖRN, Trafikingenjör, Vänersborg.....	1964	04
* MAGNUSSON, DICK, Vänersborg	1943	72
* MAGNUSSON, NILS, Folkskollärare, Ljungskile.....	1940	65
MAGNUSSON, PER, Bromma	1965	07

* MALCOLM, KARL-ERIC, Redaktör, Vänersborg, Innehavare av Gillets medalj (2006)	1928	80
MALM, GÖTE, Vänersborg	1921	96
MALM, RUNE, Vänersborg	1956	07
MALMBERG, NILS, Studerande, Vänersborg	1990	00
MALMBERG, RUNE, Vänersborg	1943	99
* MARKLUND, BERTIL, Docent, Vänersborg	1945	80
* MELIN, GEORG, Försäljningschef, Vänersborg	1922	70
MELIN, KENT-OVE, Begravningsentr., Vargön	1959	06
MELLQVIST, STIG, Lysekil	1934	07
MOLIN, ELVING, Vänersborg	1942	08
MOLLBERG, THOMAS, Tullinge	1949	06
† * MOLNIT, PER, Arkitekt, Vänersborg	1919	75
MOSSBERG, BERTIL, Uddevalla	1937	85
MOSSBERG, LEIF, Arbetsledare, Vänersborg	1931	90
MUNKBO, LEIF, Dals Rostock	1959	07
MÅRTENSSON, ARNE, Bankdirektör, Djursholm	1951	87
MÅRTENSSON, BERNT, Skövde	1958	95
MÖRK, SVEN-OLOF, Vänersborg	1942	08
NEJDMO, TOMMY, Vänersborg, ständig medlem	1947	05
NIDSJÖ, JAN-ERIC, Vänersborg	1935	99
NIDSJÖ, KENNET, Konstruktör, Vänersborg	1963	04
NIKLASSON, LENNART, Vänersborg	1959	05
NILSSON, BERNT, Vänersborg	1948	99
* NILSSON, BO, Bankkamrer, Hisings-Kärra	1944	83
NILSSON, BO, Vänersborg	1943	08
NILSSON, BÖRJE, Kungsbacka	1946	00
NILSSON, GÖRAN, Vänersborg	1931	02
NILSSON, HANS, Kinna	1923	88
NILSSON, JAN-ERIK, Fordonsmek. Vänersborg	1954	94
NILSSON, LARS, Vänersborg	1946	99
NILSSON, LENNART, Lidingö	1943	92
NILSSON, MATS, Rektor, Vänersborg	1949	04
* NILSSON, PER-AXEL, Överskötare, Vänersborg	1923	78
* NILSSON, PER GÖSTA, Bokbindarmästare, Värnamo	1925	80
NILSSON, PER OLOF, Vänersborg	1961	03
NILSSON, PETER, Kontorist, Vänersborg	1971	97
NILSSON, RAGNAR, Ingenjör, Vargön	1926	89
NILSSON, SÖREN, Vänersborg	1938	98
NILSÉN, PER, Malmö	1967	07
* NISSEN, PETER, 1:e antikvarie, Vänersborg	1947	81
NOAKSSON, LENNART, Vänersborg	1929	02
NORBERG, KENNETH, Vänersborg	1949	09
* NORDGREN, KENT ALLER, Ingenjör, Vänersborg	1937	81
NORDQUIST, HANS, Vänersborg	1925	95
* NORDQVIST, YNGVE, Direktör, V. Frölunda	1930	77
NORLIN, BERNDT-OLOF, Vänersborg	1942	97
NORLIN, STAFFAN, Pilot, Vargön	1973	05

NORRMAN, TOMMY, Posttjänsteman, Vänersborg	1944	90
NYLÉN, TORE, Civilingenjör, Lidköping	1936	89
NYSTRÖM, GUNNAR, Brandsinspektör, Vänersborg	1946	04
** NYSTRÖM, KARL FREDRIK, Ingenjör, Vänersborg	1928	58
NYSTRÖM, ULF, Smältv. arbetare, Vänersborg	1967	95
ODELIUS, CHRISTOFER, Vänersborg.....	1993	05
* ODELIUS, ERIK, Snickare, Vänersborg, ständig medlem	1934	79
* ODELIUS, SVEN ERIK, Vänersborg, ständig medlem.....	1957	79
ODHAMMAR, IVAN, Vänersborg.....	1932	06
OLAUSSEN, GÖRAN, Trollhättan	1938	99
OLSEN, POUL, Frisörmästare, Vänersborg.....	1938	91
OLSSON, Anders, Västerås	1978	07
* OLSSON, BERTIL, Vaktmästare, Vänersborg	1921	60
OLSSON, BJÖRN, Vänersborg	1939	04
OLSSON, BOSSE, Institutionschef, Vänersborg	1948	07
* OLSSON, CHRISTER, V. Montör, Vänersborg.....	1956	83
** OLSSON, FOLKE, Tekniker, Vänersborg	1929	48
OLSSON, GERT, Arkitekt, Vänersborg.....	1933	89
* OLSSON, GUSTAF, Teckn.lärare, Vänersborg ständig medlem	1918	72
* OLSSON, LARS, Vänersborg.....	1935	75
OLSSON, LARS-OLOF, Vänersborg	1949	05
* OLSSON, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1928	78
* OLSSON, ROLF, Företagsekonom, Vänersborg.....	1949	72
* OLSSON, ÅKE, Köpman, Vänersborg.....	1945	83
OLSSON, ÅKE, Bilmekaniker, Vänersborg.....	1933	04
PAJUSI, ARWO, Antikvarie, Söderåkra.....	1965	99
PALM, ARNE, Göteborg	1936	08
* PALM, STIG-LENNART, Ingenjör, Linköping.....	1930	82
* PALMSTRÖM, ALLAN, Lärare, V:a Frölunda ständig medlem	1933	76
PATRIKSSON, ANDERS, Arkitekt, Vargön.....	1960	85
PATRIKSSON, HENRIK, Driftingenjör, Vänersborg.....	1965	85
PATRIKSSON, HÅKAN, Företagskonsult, Vänersborg.....	1946	94
PATRIKSSON, MAGNUS, Rådman, Timmersdala.....	1965	85
* PATRIKSSON, RUNE, Köpman, Vänersborg	1937	65
PAULSSON, JONAS, Vänersborg	1977	09
PAULSSON, ÅKE, Skara	1946	97
PERMVALL, OSKAR, Civilingenjör, Älvsjö	1957	88
PERSSON, HANS OLOF, Vänersborg.....	1974	90
PERSSON, JONNY, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1948	95
PERSSON, KENNET, VD, Vänersborg.....	1962	08
PERSSON, MAGNUS, VD, Vänersborg	1967	05
PERSSON, STIG, Direktör, Vänersborg	1940	04
* PERSSON, SVEN-OLOF, Vänersborg	1925	77
PERSSON, ÅKE, Vänersborg.....	1933	08
* PETERSON, CHRISTER, Kommunalarbetare, Vänersborg	1943	71
* PETERSSON, EDGAR, Vänersborg	1919	80
PETERSON, ERNST, F.d. Finanschef, Vänersborg.....	1931	98
PETERSSON, KARL-ERIK, Bältinge	1935	04

PETERSSON, BJÖRN, Elektriker, Vänersborg	1962	92
* PETERSSON, OLOF, Montör, Vänersborg	1923	77
* PETERSON, SVEN GUNNAR, Polisman, Vänersborg Innehavare av gilletts medalj (1992)	1925	81
PETERSSON, INGEMAR, Vänersborg	1950	99
PETERSON, KARL-AXEL, Västra Frölunda	1940	95
PETERSSON, NILS ÅKE, Vänersborg	1941	94
PETERSSON, TOMMY, Gråstorp	1957	96
POLHEM, BO, Vänersborg	1950	09
PRINS, EDDIE, Frisör, Vänersborg	1971	94
PRINS, SETH, Frisör, Vänersborg	1947	94
** PÅRUD, NILS, Universitetslektor, ständig medlem Innehavare av gilletts medalj (1980), Umeå	1923	52
QUENTZER, BERTIL, Lektor, Vänersborg	1935	98
* RAHM, GUNNAR, Apotekare, Göteborg	1929	66
* RAMNEMYR, BJÖRN, Mätningstekniker, Vänersborg	1943	72
** RANER, LENNART, Köpman, Uddevalla	1919	53
RAPP, ALFRED, Sjukhemsdir., Vänersborg	1943	03
RAPP, CARL, Vargön	1992	05
RAPP, MARCUS, Vargön	1994	05
RAPP, PATRIK, Vargön	1962	00
RAPP, URBAN, Vänersborg	1968	05
REIMERS, GÖSTA, Göteborg	1943	02
ROSENBERG, TORSTEN, Folkskollärare, Trollhättan	1934	04
ROSENGREN, BENGT, Avd. Chef, Vänersborg	1946	05
* ROSENGREN, KARL-ERIK, Ingenjör, Vänersborg	1938	71
* ROSLIN, LENNART, Ingenjör, Ryssby	1945	79
* ROSLIND, LARS-GÖRAN, Opt, Vänersborg ständig medlem	1946	58
* ROSLIND, SVEN-GUNNAR, Opt, Mellerud, ständig medlem	1940	58
* RUDBERG, STIG, Professor, Lund	1920	76
RUDSTRÖM, LARS, Samhällsplanerare, Vänersborg	1957	02
RUSSBERG, BERNDT, Konstnär, Vänersborg	1931	99
RUSSBERG, MIKAEL, Civ. ingenjör, Vallentuna	1969	04
RYBERG, EVERT, Lagerchef, Helsingborg	1940	90
RYBERG, LENNART, Styckmästare, Vänersborg	1932	90
RYDING, SVEN, Vänersborg	1940	04
RÅDBERG, JAN ERIK, f. Vattenrättsingenjör, Uppsala	1910	84
RÅDMARK, THURE, Överläkare, Vänersborg	1952	99
SAEDÉN, ERIK, Hovsångare, Professor, Enebyberg	1924	94
* SAHLIN, PER-ANDERS, Fil.kand. Enskededalen	1945	50
SAHLIN, BO, Kapten, Vänersborg	1938	05
SAHLSTEN, BO, Trollhättan	1950	05
SANDÉN, BJÖRN, Vänersborg	1932	09
SALANDER, HÅKAN, Doktor, Vänersborg	1939	85
SALLANDER, CURT, Vänersborg	1926	98
SALONEN, ARVID, Studerande, Malmö	1980	87
SALONEN, BÖRJE, Örebro	1951	95
SALONEN, EMIL, Stockholm	1977	87

* SALONEN, LARS, Tandläkare, Vänersborg, Bisittare i styrelsen	1948	81
SALONEN, OSKAR, Vänersborg	1987	89
* SAND, NILS OLOF, Köpman, Vargön	1933	76
SANDÄHL, FOLKE, P, Överstelöjtnant, Vänersborg	1929	99
SANDSTRÖM, GERHARD, Officer, Tun.....	1970	80
SCHAGERSTRÖM, ROLAND, F.d. Brandmästare, Vänersborg.....	1936	05
SCHÄRBERG, HENRY, Vänersborg	1936	92
* SCHÖNDELL, BENGT, Produktionschef, Göteborg.....	1923	77
SELIN, LEIF, Direktör, Vänersborg.....	1947	02
* SILJEVALL, VALDO, Ingenjör, Västerlanda	1924	74
SJÖBERG, KJELL, Fastighetsingenjör, Vänersborg	1942	01
SJÖDAHL, PER, Vargön	1955	06
SJÖGREN, BENGT O.T, Göteborg	1932	07
SJÖSTAD, EMIL, Vänersborg	1990	00
* SJÖSTAD, LEIF, Elektriker, Vänersborg	1958	81
* SJÖSTRAND, CHRISTER, Civilingenjör, Göteborg.....	1943	79
SJÖSTRAND, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg	1944	94
SJÖSTRAND, OSKAR, Vänersborg	1973	94
* SJÖSTRÖM, JAN, Köpman, Vänersborg	1930	77
SJÖSTRÖM, ROLF GEORG, Golvläggare, Vänersborg	1926	87
SJÖÖ, INGVAR, Säkerhetschef, Trollhättan	1930	84
* SJÖÖ, LEIF, Direktör, Göteborg.....	1932	76
SKAGERLIND, HANS-RUNE, Vänersborg	1937	08
SKARSJÖ, LENNART, Företagsförmedl., Vänersborg	1945	99
SKOGLUND, ANDERS, Trollhättan.....	1953	83
SKOOGH, ANDREAS, Karlstad.....	1979	95
SKOOGH, EIVIND, Vänersborg	1947	08
* SKOOGH, GUNNAR, Fastighetsmäklare, Vänersborg, Ledamot beredningsnämnden, innehavare av Gillets medalj (2007)	1937	69
SKOOGH, JAN-OLOF, Marknadsutvecklare, Karlstad.....	1952	95
** SKOOGH, LARS-OLOF, Trafikmästare, Vänersborg	1925	58
SKOOGH, LENNART, Sollentuna	1949	92
SKOOGH, MARCUS, Karlstad.....	1983	95
* SKÖLDEBORG, KARL-AXEL, Billackerare, Vänersborg	1927	62
SPJUTH, LENNART, Civilingenjör, Oxelösund	1949	02
STAKE, BENGT OLOF, Vänersborg	1946	03
STALFORS, LEIF, Vänersborg.....	1939	98
* STALFORS, TOMAS, Vänersborg.....	1948	83
STARK, DAN, Vänersborg	1946	02
STENSON, MORGAN, Uddevalla.....	1960	07
* STENSTRÖM, GÖRAN, Pol.mag. Göteborg.....	1939	74
* STENSTRÖM, ROLF, TV-tekniker, Vänersborg	1937	76
STERNER, ANDERS, Instrumentkontrollant, Vänersborg.....	1955	94
* STJERNDAHL, HARALD, Agronom, Vänersborg	1915	81
STORM, GÖRAN, Nol.....	1946	02
STRAND, JAN-OLOF, Banktjänsteman, Vänersborg	1969	99
STRAND, JOHAN, Vänersborg	1967	97
STRAND, LENNART, Behandlingsassistent, Vänersborg	1946	01

STRAND OLLE, Vänersborg	1931	93
* STRANDBERG, BERTIL, Köpman, Uddevalla	1921	75
STRID, BROR, Vänersborg	1944	04
STRIVE, STAFFAN, Sjökapten, Ljungskile.....	1960	85
STRÖM, DAG, Vänersborg	1951	04
* STRÖM, PER, Byggnadsingenjör, Motala	1920	76
* STRÖM, RAGNAR, Civilingenjör, Stockholm.....	1939	82
* STRÖM, SÖREN, Redaktör, Vänersborg	1934	67
STRÖMBERG, REINE, Fastighetschef, Vänersborg	1938	88
STÅHLBERG, PER OLOF, Plåtslagare, Vänersborg.....	1944	95
STÖÖK, ANDERS, Vänersborg	1937	09
SULTAN, JAN, Verkmästare, Vänersborg	1934	84
SUNDBERG, GILBERT, Konditor, Vänersborg	1931	91
SUNDBERG, NIKLAS, Konsult, Vänersborg	1966	04
SUNDEFORS, BILL, Konsult, Vänersborg	1956	98
SUNDEFORS, HARTVIG, Fd Järnvägsexp. Vänersborg	1927	94
* SUNDELIUS, CLAS, Ingenjör, Vänersborg	1936	75
SUNDELIUS, JONAS, Vänersborg.....	1963	04
* SUNNERDAHL, SVEN-OLOF, Reparatör, Vänersborg.....	1938	79
SVANBERG, BERTIL, Vänersborg	1925	04
SVANBERG, GÖSTA, Civilekonom, Vänersborg	1924	84
SVANBERG, HENRIK, Vänersborg	1966	84
SVANBERG, MARTIN, Ingenjör, Trollhättan	1962	84
SVANBERG, ÅKE, Informationschef, Strömstad.....	1943	96
SVANLING, THOMAS, Byggnadstekniker, Vänersborg.....	1958	05
SVENSSON, ALF, Droskägare, Vänersborg	1957	94
* SVENSSON, BENGT, Representant, Vänersborg.....	1932	64
SVENSSON, BERTIL, Brandförman, Vänersborg	1924	93
SVENSSON, CHRISTER, Vänersborg	1943	90
SVENSSON, GÖRAN, Brandman, Vänersborg.....	1956	01
SVENSSON, GÖRAN, Vargön.....	1951	08
SVENSSON, HANS, Vaktmästare, Vänersborg	1957	05
SVENSSON, JOHAN, Civilekonom, Stockholm, ständig medlem	1975	76
SVENSSON, KENT, Vänersborg	1937	04
* SVENSSON, LARS, Civilingenjör, Barsebäck	1950	76
* SVENSSON, LARS-GUNNAR, Vänersborg	1952	80
* SVENSSON, LENNART, Vänersborg.....	1952	80
SVENSSON, PETER, Stockholm, ständig medlem	1972	72
SVENSSON, STEFAN, Driftstekniker, Vänersborg.....	1966	04
SWAHN, JANERIC, Vänersborg	1950	05
SÄVBLOM, DAG, Stockholm	1963	07
SÖDERBLOM, ALVIN, Vänersborg	2003	03
SÖDERBLOM, EMIL, Vänersborg.....	2003	03
* SÖDERBOM, LARS-ÅKE, Målare, Vänersborg.....	1954	81
SÖDERKVIST, GUNNAR, Snickare, Vänersborg.....	1955	92
SÖDERQVIST, NILS-ERIK, Riksdagsman, Brålanda.....	1948	95
SÖDERROS, STEN, Uddevalla.....	1951	04
SÖDERSTRAND, ROGER, Torslanda.....	1964	05

SÖDERSTRÖM, GÖRAN, Fd skogsdirektör, Vänersborg, Innehavare av Gillets medalj (2005)	1916	91
SÖDERSTRÖM, LEIF, Vänersborg	1960	84
* SÖDERSTRÖM, PER ARNE, Kamrer, Vänersborg	1933	66
* SÖDERSTRÖM, STIG, Vänersborg	1940	83
* SÖDERSTRÖM, SVEN, Postmästare, Vänersborg	1933	83
TALLBO, BO, Klubbchef, Nyköping	1952	95
TENGBLAD, SVANTE, Ekonomichef, Vänersborg	1953	87
* THERNQUIST, KJELL, Redovisn.konsult, Vänersborg, Ledamot av beredningsnämnden. Innehavare av Gillets medalj (1990)	1939	50
THORELL, SUNE, Logistiker, Båstad	1955	88
THORNELL, ERLAND, Vänersborg	1943	08
THORSÉN, ROBERT, Vänersborg	1939	08
THORSSON, BRUNO, Rådman, Vänersborg	1941	01
THORVALDSSON, CARLSSON, PER, IT-Tekniker, Brålanda	1962	04
THUNBERG, BO, Biolog, Kil	1952	01
* THUNBERG, SVEN, Kommunalarbetare, Brålanda	1935	79
THUNSTRÖM, SVEN, Marknadschef, Göteborg	1938	01
** TIBBLIN, ARNE, Posttjänsteman, Vänersborg	1925	51
* TIBBLIN, LENNART, Arbetsledare, Lerum	1935	61
* TIDSTRAND, LENNART, Kamrer, Alingsås	1936	76
TIMMERFORS, STIG, Frändefors	1938	03
TOMELIUS, HALVARD, Vänersborg	1921	98
TORNBERG, LARS, Vänersborg	1934	02
TROPP, INGVAR, Skattkärr	1940	01
* TUFVESSON, ALLAN, Vänersborg	1922	83
* TURTELL, LARS, Byggnadsingenjör, Vänersborg	1942	80
TVIKSTA, EVALD, Ödsmål	1935	04
TVIKSTA, INGEMAR, Vänersborg	1933	85
TÖRNER, SVEN-OLOF, Vänersborg	1950	98
ULLDAHL, CONNY, Distributör, Vänersborg	1956	88
* ULLGREN, SIXTEN, Konstruktionschef, Göteborg	1919	75
* ULVEGÄRDE, DAG, Pol.mag. Onsala	1941	69
UTTER, KARL ANDERS, Frändefors	1947	95
WADELL, LEIF, Köpman, Göteborg	1940	01
* WADMAN, DAG, Bankdirektör, Vänersborg	1949	80
WAERN, FREDRIK, Lantmästare, Vargön	1943	89
WAHLIN, BJÖRN, Distr.överläk, Thun Schweiz	1942	85
** WAHLIN, CARL-VIKING, Köpman, Vänersborg, Hedersledamot, Innehavare av Gillets medalj (1989)	1932	51
* WAHLIN, JACOB, Vargön	1960	71
WAHLIN, TORKEL, Docent, Upphärad	1943	85
WALLENBERG, REINHOLD, Posttjänsteman, Vänersborg	1947	98
WALLIN, BJÖRN, Civilingenjör, Vänersborg	1939	94
WALLIN, KENNETH, Målare, Vänersborg	1964	92
* WALLIN, ROLAND, Målare, Vänersborg	1930	82
WALLTIN, HÅKAN, Sportchef, Vänersborg	1968	01
WALLTIN, STENÅKE, O, Redaktör, Vargön	1937	90

WANNERUD, LARS, Vänersborg.....	1924	05
WASSÉN, HANS, Vänersborg	1952	04
WASSÉN, LARS, Vänersborg	1966	04
* WASSENIUS, SVEN, Tandläkare, Vänersborg	1927	77
WEGRAEUS, BJÖRN, Lund	1969	82
* WEGRAEUS, ERIK, Riksantikvarie, Lund	1940	83
WEGRAEUS, FREDRIK, Göteborg	1965	82
** WEINSTOCK, ERLING, Direktör, Sköndal	1916	42
* WEISS, ANDERS, Byrådirektör, Munkedal	1940	66
* WELÉN, PER, Civ. Ingenjör, Vänersborg	1960	73
* WENNBERG, LENNART, Kontrollant, Vänersborg	1951	75
WENNBERG, MATS, Platschef, Vargön	1942	02
* WENNBERG, YNGVE, Telearbetare, Vänersborg.....	1934	79
WENNERBERG, FREDRIK, Vänersborg	1990	04
WENNERBERG, HENRIK, Vänersborg	1948	85
WENNHAGE, PER, Tekn. dr. Älvsjö	1966	80
WERNER, RAYMOND, Vänersborg	1937	05
* WERNER, SVEN, Tekn. Dr, Haverdal	1952	77
WENNLIND, BÖRJE, Vänersborg.....	1937	05
VESSBY, ENAR, Gamleby	1939	05
VESSBY, SVEN-OVE, Reparatör, Frändefors	1944	84
* WESTERBERG, BERTIL, Malmö	1917	76
* WESTERBERG, BO, Ingenjör, Vänersborg.....	1940	76
* WESTERBERG, LARS, Vänersborg	1928	81
* WESTERBERG, PER-OLOF, Chaufför, Vänersborg.....	1923	77
* WESTERLUND, ÅKE, Regionchef, Vänersborg.....	1950	80
* WESTHALL, HÅKAN, Kronofogde, Vänersborg.....	1938	74
* WESTHALL, SVEN, Ingenjör, Vänersborg.....	1945	75
VILGEUS, LARS-GUNNAR, Komminister, Vänersborg.....	1943	01
WIK, INGEMAR, Vänersborg.....	1940	96
* WULF, ERIK, Civilekonom, Lerum.....	1950	63
VÄNERLÖV, INGEMAR, Riksdagsledamot, Vänersborg.....	1944	94
** WÄRNE, ORVAR, Kontorist, Trollhättan.....	1928	53
ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivssekr., Vänersborg, Gilleskrivare	1945	88
ZETTERBERG, CURT, Hamburgsund	1943	01
ZICKERMAN, MAGNUS, Helsingborg	1955	05
* ÅBERG, GERT-OLOF, Byggnadssnickare, Vänersborg	1958	74
* ÅBERG, GUNNAR, Fritidschef, Vänersborg	1930	75
ÅBERG, LENNART, Vänersborg.....	1935	07
* ÅBERG, SVEN OLOF, Tjänsteman, Vänersborg	1923	61
ÅHLUND, BO, Ingenjör, Vänersborg.....	1944	95
ÄNGERMARK, WILHELM, Antikvarie, Uddevalla, ständig medlem.....	1924	85
ÖBORN, LENNART, Verkstadsarbetare, Tullinge.....	1934	95
ÖGREN, EGON, Vänersborg.....	1944	05
ÖHGREN, ANDREAS, Frändefors	1972	01
ÖRTENBLAD, ROLF, Distriktschef, Vargön	1934	93
ÖSTH, BENNY, Verkstadsschef, Vänersborg.....	1941	05

ÖSTERBERG, JAN, Inköpschef, Ljungskile	1937	90
* ÖSTLING, HARRY, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1920	74

Antal medlemmar 1013

* Berättigade till 25-årstecknet

Gillet's Plusgironummer är 32 93 19-8

** Berättigade till 50-årstecknet

För att underlätta arbetet med medlemsförteckningen ombedes gillebröderna att till Gillet anmäla ev. ändring av adress, titel m.m. till

**Vänersborgs Söners Gille
Göran Hagborg, Öxneredsvägen 117 B
462 61 Vänersborg**

epost: Hagborg@tele2.se

Styrelseberättelse 2007

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avge följande berättelse verksamhetsåret 2007, Gillets 102:a.

Gillet har under året samlats till Årsstämma den 3 april och Högtidsstämma den 2 november 2007 med åtföljande gemensamma måltider. Stämmorna har vid båda tillfällena genomförts i närvaro av ett hundratal gillebröder i de trivsamma lokalerna i Lagergrenska Huset.

Vid Årsstämman invaldes Bengt O T Sjögren som ny medlem i Gillet. Efter förhandlingarna gav Håkan Lind och Peter Johansson oss alla en fantastisk resa i tiden över Vänersborgs utveckling från stenåldern, via Brätte, danskarnas härjningar till nuvarande stadens grundande.

Vid Högtidsstämman utdelades Gillets medalj till Arne Andersson, Stig Hjelm och Gunnar Skoogh. Tidigare under våren har Gillets medalj utdelats till Yngve Stenemark, Hjo för dennes medverkan vid katalogiseringen av årsskrifterna. Tecken för 50-årigt medlemskap tilldelades Stig Larsson. Tecken för 25-årigt medlemskap tilldelades Lars Erik Holm, Kjell Anders Karlsson, Ragnar Ström, Nils Gyrulf, Gerhart Herrman, Lennart Johansson, Stig L Palm, Karl-Erik Andersson, Leif Johansson, Jan Olof Björkenstock, Curt Hasselholm, Helmer Johansson, Arne Kärving, Roland Wallin och Håkan Andréén. Mötet avslutades med att Bo Knutsson talade om resandets betydelse för personlig utveckling och presenterade ett antal vänersborgare vilka lyckats som konstnärer och hantverkare.

Den 3 november, Alla Helgons Dag anordnade Gillet för åttonde gången stipendieutdelning ur Elis Ullmans Minnesfond i Vänersborgs kyrka. Stipendier utdelades denna gång till de talangfulla eleverna på Musikhögskolan i Göteborg, trumpetaren Martin Isaksson och organisten Siri Leonardz. Vänersborgs Musikskola tilldelades för tredje gången ett särskilt ungdomsstipendium. I samband med utdelningarna bjöd

www.vanersborgssonersgille.se

stipendiaterna de närvarande att njuta av en pampig underhållning.

Gillet har under året fortsatt med att sätta upp informationsskyltar i staden och dess omgivningar. Idag finns ett 25-tal skyltar på plats och arbetet fortsätter.

Under Kulturnatta den 25 maj hade Gillet öppet hus varvid lokalerna och den unika gårdsmiljön från 1800-talet visades. Vidare skänkte Gillet äldre årsskrifter till besökarna samt bjöd på förfriskningar. Vidare har Gillet medverkat vid Kulturlagrets öppna hus den 21 april och visade delar av våra värdefulla samlingar. Många personer kom till båda aktiviteterna och visade stor uppskattning.

Den 18 november anordnade Gillet en välbesökt och uppskattad trivselkväll med föredrag av radiolegenden Claes Astin. Han kåserade över ”allvar och roligheter i Västergötland” inför omkring 150 personer, vilka på ett hörbart sätt visade sin stora uppskattning över föredraget.

För första gången medverkade Gillet vid flaggparaden den 6 juni med den av kungen tidigare överlämnade fanan.

Under året har medlemmar i styrelsen arbetat med tankarna att bättre informera om de dramatiska dagarna i juni 1676 under Gyldenlövefejden. Genom skyltar och informationstavlor skulle denna händelse bli bättre känd för nu- och framtida vänersborgare. En delegation har även besökt Lund för att där få bättre kunskaper och erfarenheter om hur ett sådant arbete kan genomföras.

Gillet's murgröneboll, ursprungligen skapad av Tage Andersen, har efter många turer nu funnit sin slutliga plats i Järnvägsbackens rondell. Den levande murgrönan har ersatts med metallblad i konstnärligt utförande och med belysning.

Styrelsen har under året haft 11 protokollförda sammanträden. Styrelse, beredningsnämnd och tillsatta arbetsgrupper har dessutom samlats för att bereda olika frågor samt sköta hus och trädgård vid Gillets lokaler.

Inför julen har Gillets julblommor på sedvanligt sätt delats ut. Många redovisningar finns om den stora uppskattning och glädje dessa blommor skänker mottagarna.

Gillet's årsskrift har utkommit med sin 76:e årgång.

Styrelsen har under året bestått av Göran Ahlin, Förste ålderman, Kjell Thernquist, Andre ålderman, Göran Hagborg, Kassafogde, John- Olov Ericsson, Gillevård, Christer Zetterberg, Gilleskrivare, Gunnar Skoogh och Lars Salonen, Bisittare.

Vänersborg i mars 2008

Göran Ahlin

Kjell Thernquist

John- Olov Ericsson

Göran Hagborg

Gunnar Skoogh

Lars Salonen

Christer Zetterberg

Styrelseberättelse 2008

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avge följande berättelse verksamhetsåret 2008, Gillets 103:e.

Gillet har under året samlats till Årsstämma den 15 april och Högtidsstämma den 31 oktober 2008 med åtföljande gemensamma måltider. Stämmorna har vid båda tillfällena genomförts i närvaro av ett hundratal gillebröder i de trivsamma lokalerna i Lagergrenska Huset.

Vid Årsstämman invaldes 13 nya medlemmar enligt stämmans föredragningslista. Efter förhandlingarna gav gillebrodern Göran Boman, försäljningschef vid Systembolaget, information om bolaget, dess uppdrag, syfte och inköpsrutiner. Föredraget avslutades med flera frågor, vilket tyder på att ämnet var av stort intresse för gillebröderna.

Vid Högtidsstämman utdelades Gillets medalj till Gunnar Ekman och Roy Johansson. Även vår Förste Älderman Göran Ahlin erhöll Gillets medalj för hans mångåriga arbete för Gillet. Tecken för 50-åriga respektive 25-åriga medlemskap tilldelades 3 respektive 26 medlemmar. Den stora läktaren vid Isstadion totalförstördes av brand under vintern och medförde bland annat stora materiella skador. Till följd av detta beslutade stämman att skänka 5 000 kronor till Blåsuts Bandyklubb. Mötet avslutades med att Stefan Leijon engagerat och med personliga reflektioner informerade om den påbörjade Arena Vänersborg.

Den 1 november, Alla Helgons Dag anordnade Gillet för nionde gången utdelning av musikstipendier ur Elis Ullmans Minnesfond i Vänersborgs kyrka, denna gång till Svetla Tsvetkova på orgel och till Jonas Larsson, med trumpet som specialitet. Konserten och stipendieutdelningen samordnas numera med kommunens musikvecka och med deltagande av Vänersborgs Musikskola. Konserten har för varje år utvecklats med fler åhörare och större innehåll.

Gillet har under året fortsatt med att sätta upp informationsskyltar i staden och dess omgivningar. Styrelsen har vidare tagit upp frågan om utökad medverkan i informationsfrågor. Utredning pågår om ett engagemang i en större informationsplats vid Skräcklan, vilken beskriver innanhavet Vänerns flora och fauna och landskapsbilden.

Den kanske största händelsen i kommunen under året var den spektakulära stölden av Fridastatyn vid Skräcklan. Händelsen var ett slag rätt i kommuninvånarnas hjärtan. Som vårdare av stadens konstnärliga utsmyckning beslutade Gillet att utlysa en hittelön på 50 000 kronor till den som kunde ge upplysningar om statyns återställande. Efter några veckor på rymmen och efter oklara informationsvägar återfanns Frida utan att hittelönen behövde betalas ut. Utplaceringen åtföljdes av stora festligheter med kaffe, musik, tal och fanfarer.

Den 2 september genomfördes Gillemästerskapet i golf. Det var 26 bröder som deltog i år och segrare denna gång blev Anders Lundberg.

Under hösten medverkade styrelsen i ttela med en bra presentation av Gillets verksamhet och historia. De var mest stolta över alla bidragen till stadens försköning och för den utveckling Gillet haft under mer än 100 år till att nu omfatta mer än 1000 medlemmar.

Styrelsen har under året haft 10 protokollförda sammanträden. Styrelse, beredningsnämnd och tillsatta arbetsgrupper har dessutom samlats för att bereda olika frågor samt sköta hus och trädgård vid Gillets lokaler.

Inför julen har Gillets julblommor på sedvanligt sätt delats ut. Många redovisningar finns om den stora uppskattning och glädje dessa blommor skänker mottagarna.

Gillet's årsskrift har utkommit med sin 77:e årgång.

Styrelsen har under året bestått av Göran Ahlin, Förste ålderman, Peter Johansson, Andre ålderman, Göran Hagborg, Kassafogde, Eric Lundborg, Gillevärd, Christer Zetterberg, Gilleskrivare, Håkan Lind och Lars Salonen, Bisittare.

Vänersborg i mars 2009

Göran Ahlin

Peter Johansson

Eric Lundborg

Göran Hagborg

Håkan Lind

Lars Salonen

Christer Zetterberg

Årsbokslut 2008

Resultaträkning

Intäkter

Medlemsavgifter	141 400:-
Ränteintäkter Gillet.....	5 838:-
Ränteintäkter Fonder.....	17 425:-
Övriga intäkter	150:-

Kostnader

Kostn årsskrift.....	77 656:-
Annonsintäkter.....	/- -30 000:-
Nettokostnad årsskrift	47 656:-
Lokalkostnader.....	30 984:-
Telefon, porto	27 237:-
Sammanträdeskostnader	5 923:-
Skyltar	1 978:-
Uppvaktningar.....	12 719:-
Annonsering.....	11 350:-
Övriga kostnader	9 104:-
Skatter	11 400:-
Årets vinst.....	6 462:-

Summa 164 813:-

Summa..... 164 813:-

Balansräkning 2008 12 31

Tillgångar

Kassa bank, postgiro	187 392:-
Fonder.....	779 850:-
Inventarier	45 000:-
Interima fordringar.....	500:-

1 012 742:-

Skulder, Eget kapital

Diverse skulder	17 637:-
Eget kapital Fonder	618 940:-
Eget kapital Gillet	369 703:-
Årets vinst	6 462:-

1 012 742:-

GRANSKNINGSBERÄTTELSE

Undertecknade, som utsetts att granska Vänersborgs Söners Gilles räkenskaper och förvaltning för år 2008, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av Gillets samt dess fonders räkenskaper och styrelsens berättelse samt i övrigt företagit de granskningsåtgärder vi ansett nödvändiga. Någon anledning till anmärkning föreligger inte beträffande de till oss överlämnade handlingarna, bokföringen, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande Gillets förvaltning.

Med anledning härav tillstyrker vi full ansvarsfrihet för den tid granskningen avser.

Vänersborg den 14 mars 2009

Kent Lång
Granskningsman

Lars Berg
Granskningsman

www.vanersborgssonersgille.se

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 2009

Styrelse

AHLIN, GÖRAN, Ingenjör, Förste Älderman 2006 (1990)
JOHANSSON, PETER, 1:e Antikvarie, Andre Älderman 2008
ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivssekretere, Gilleskrivare 2003 (2002)
HAGBORG, GÖRAN, Redov.konsult, Kassafogde 1993 (1980)
LUNDBORG, ERIC, Köpman, Gillevård, 2008 (2006)
SALONEN, LARS, Tandläkare, Bisittare, 2006
LIND, HÅKAN, Jur.kand, Bisittare, 2008 (2003)
BOMAN, GÖRAN, Regionchef, Ersättare 2008
BERNLING, JOAKIM, Advokat. Ersättare 2008

Beredningsnämnd

GILLESKRIVAREN
LUNDBORG, ERIC, Köpman
ERICSSON, JOHN-OLOF, Tandläkare
SKOOGH, GUNNAR, Fastighetsmäklare
ALFREDSSON, LARS, Administrativ chef
THERNQUIST, KJELL, Konsult

Årsskriftnämnd

ANDRE ÄLDERMANNEN
LARSSON, STIG, Direktör
THERNQUIST, KJELL, Konsult
MALCOLM, KARL-ERIK, Redaktör
CARLÉN, BENGT, Journalist
ANDERSEN, HASSE, Speciallärare
AHLIN, GÖRAN, Ingenjör
KNUTSSON, BO, Pol mag.
BERNLING, JOAKIM, Advokat

Granskningsmän

LÅNG, KENT, Bankdirektör
BERG, LARS, Affärsutvecklingschef
SVENSSON, LENNART, Intendent, ersättare

GILLETS ÄLDERMÄN

Stadskassören Ferdinand Hallberg	1905-1920
Direktören Edwin Andersson	1921-1935
f.d Fältläkaren Karl Gustaf Cedergren	1936-1941
Borgmästaren Bertel Hallberg	1942-1953
Landskamreraren Gunnar Hjorth	1954-1964
Länspolismästaren Erik Sahlin	1965-1973
Kamreraren Olov Jansson	1974-1979
Fd. Disponenten Sven Lind	1980-1990
Direktören Stig Larsson	1991-2005
Ingenjören Göran Ahlin	2006-

Gilletts styrelse leddes till 1933 av en ordförande. Detta år infördes beteckningen Förste Älderman samtidigt som styrelsens övriga ledamöter fingo sina nuvarande titlar

www.vanersborgssonersgille.se

MEDLEMSINFORMATION

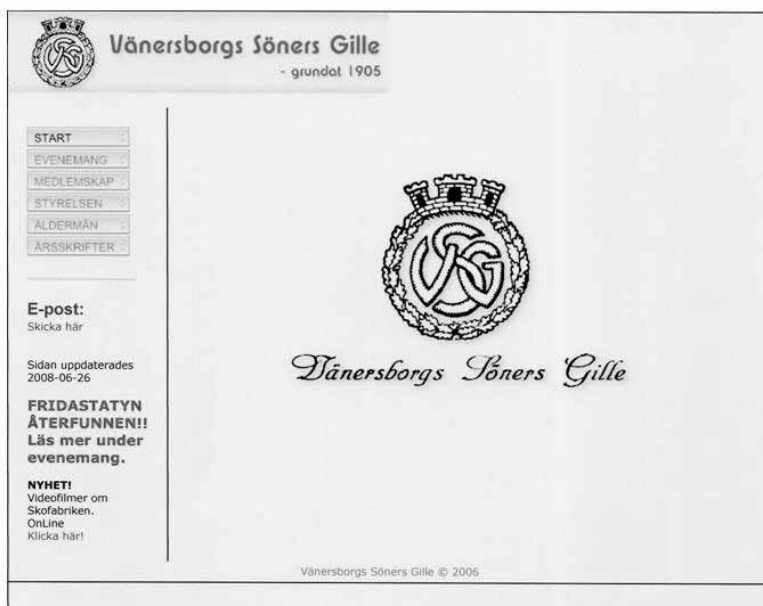
Gilletts hemsida

Vänersborgs Söners Gille har naturligtvis en egen hemsida på det s.k nätet. Vi försöker efter bästa förmåga att hålla den uppdaterad och aktuell. Du loggar in på Internadressen: www.vanersborgssonersgille.se och hamnar på vår start sida, där Du finner de senaste nyheterna och flikar som leder till vidare information. Du kan ex. läsa samtliga årsskrifter sedan 1932.

Genom att klicka på fliken ”Medlemskap” kan Du enkelt anmäla nya medlemmar genom att fylla i formuläret och sända det via e-post direkt till Gillet.

Medlemsförteckningen

Den medlemsförteckning som Du finner i årsskriften är inte till alla stycken helt korrekt vad avser titlar, bostadsort mm. Vi uppskattar om Du meddelar oss eventuella felaktigheter antingen via e-post: hagborg@tele2.se eller genom ett telefonsamtal till Göran Hagborg 0521-17705 eller brevledes till adress: Vänersborgs Söners Gille, Göran Hagborg, Öxneredsvägen 117 B, 462 61 Vänersborg.

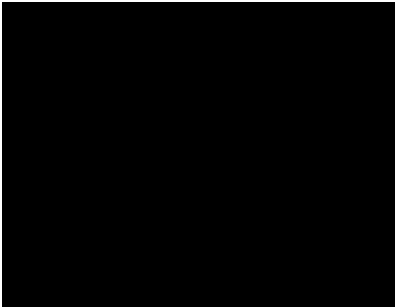

www.vanersborgssonersgille.se

Vänersborgs Söners Gilles styrelse 2009

*Bakre raden fr. vänster Christer Zetterberg, Håkan Lind, Eric Lundborg, Lars Salonen.
Främre raden fr. vänster Peter Johansson, Göran Ahlin, Göran Hagborg*

Nordea Köpmansgatan 6, Vänersborg • 0771-22 44 88 vanersborg.3049@nordea.se • www.nordea.se	Sp Contract AB Stig Persson Nygatan 90, 462 32 Vänersborg Tel. 0521-610 90, Fax 0521-622 77 Mobil 070-586 10 90 E-mail: stig.persson@spcontract.se www.spcontract.se
Ståhlbergs Plåtslageri Tenggrenstorpsvägen 17 462 56 Vänersborg Tel. 0521-194 16 Fax 0521-642 45	PRINS <i>frisersalong</i> <i>Kungsgatan 17, Vänersborg Tel. 0521-668 95</i>
	Skiffer • Skiffer för utom- och inomhusbruk • Köksbänkar i granit • Marmor SKIFFERFORUM VÄNERSBORG Industrigatan 2, Vänersborg • 0521-71 12 13 www.skifferforum.se
SCHENKER Stinnes Logistics <i>DISTRIKT VÄNERSBORG 0521-26 05 00</i>	VÄNERSBORGS MÅLERI Verkstaden Sundsgatan 37 Tel. 71 12 25, Fax 71 12 36

ALAB
FASTIGHETER
0521-25 56 00

**AB TENGGRENSTORPS
TEGEL**

Vänersborg
Tel. 71 10 11, 165 50

Swedbank

www.swedbank.se

Fredmans
BILSERVICE

Tel. 0521-622 22
Tenggrenstorpsvägen 15
Vänersborg

Kronogatan 42
Vänersborg
Tel. 0521-107 97
Fax 0521-107 24
Mobil 0708-37 35 37

Kalas boden

Nyttigare Godare Roligare

Kungsgatan 21, 462 33 VÄNERSBORG
Telefon 0521-154 45, fax 0521-101 68

Rör-Anders
VVS &
ENERGI AB
VÄNERSBORG • TROLLHÄTTAN

Skyttegatan 12, Vänersborg
0521-657 00
Butik 0521-657 00

  BLENNERMARKS **SCANIA**

BLENNERMARKS!

TROLLHÄTTAN
0520-48 92 00

blixt BEGRAVNINGSBYRÅ Vänersborg 0521-71 11 63 Trollhättan 0520-160 02	VÄNERSBORG EN MÖTESPLATS I VÄSTRA GÖTALAND
VÄNERSBORGS BOSTÄDER 0521 - 260 260	www.intersport.se INTERSPORT® <i>100% SPORT I 2 PLAN</i> Kungsgatan 7 • Tel 0521-190 06 Vänersborg
SVENSK HANDEL VÄNERSBORG	ALMHAGES Lövvägen 4 Telefon Vargön 0521-22 07 00
Lundborgs HERREKIPERING EDSGATAN 14 VÄNERSBORG TEL 104 14	LARS HANSSON BIL AB — Vänersborg — PEUGEOT • center Östra vägen 12, Vänersborg - 0521-68 887 www.larshanssonbil.se

www.vanersborgssonersgille.se

<i>Vi finns, om du behöver oss</i> Vi kan hjälpa dig med bland annat begravning, gravsten, jundik och försäkringar. Du är varmt välkommen in på vårt kontor. Vi gör även hembesök och har jour dygnet runt. Edsgatan 22, Vänersborg, tel. 0521-611 60 www.fonus.se FONUS	VASSBOTTENS BIL KIA MOTORS Östra vägen 28, VÄNERSBORG tel. 0521-192 22
0521-57 57 20	MÄKLARHUSET – <i>Johansson & Kling AB</i> – Hamngatan 9 i VÄNERSBORG telefon 0521-680 85 www.maklarhuset.se
Knutssons <i>Antik- och Konsthandel AB</i> Bo Knutsson Kungsgatan 3, Vänersborg 0521-660 77	MALMSTRÖMS ur • guld • vänersborg <i>Din Guldbutik i Trestad</i> Edsgatan 21 Vänersborg Tel. 0521 - 106 95
interflora® <i>Thernquist Blomsterhandel</i> Edsgatan 16, 462 21 Vänersborg Telefon 0521-100 63, 622 20	Handelsbanken –En riktig bank– Edsgatan 27, Box 116, 462 22 Vänersborg Tel 0521-28 28 00, fax 0521-646 76 www.handelsbanken.se/vanersborg

VÄNERSBORGS MUSEUM

– Det museihistoriska museet –

Telefon: 0521-600 62, 26 41 00

www.vanersborgsmuseum.se

VÄNERSBORGS SVETS & MEK. VERKSTAD AB

Verkstad och Kontor
Regementsgatan 36
Postadress Box 256
462 23 VÄNERSBORG

Telefon 0521-620 20
MBS nr 0047-406 25
MOBIL 010-237 27 73, 237 39 17

mediatryck

Magnetvägen 10
TROLLHÄTTAN

0520-47 99 50

ttela

Det finns alltid något att längta till

ICA KVANTUM Vänernsborg

ircon EFFICIENT INFRARED
PAPER DRYING

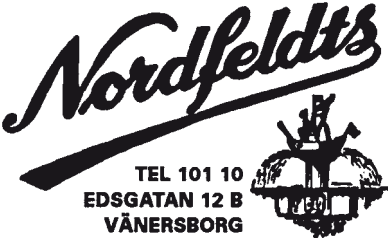
Box 59, 462 21 VÄNERSBORG
Tel. 0521-27 69 70

Vänernshamn 0521-678 95

www.vanersborgssonersgille.se

TEL 101 10 EDSGATAN 12 B VÄNERSBORG	Nordiska Skorstensprodukter AB 0521-65 999
SJÖSTADS SVARVARGATAN 4, VÄNERSBORG TEL 0521-120 00	VÄNERSBORGS Mäklarna Sundsgatan 25 – Vänersborg 0521 - 128 00
Vallgatan 21, VÄNERSBORG Tel. 0521-27 30 00	NYA SKOR Sundsgatan 9 Tel. 170 30
Yngves Onsjö Företagsby, Vänersborg Tel. 0521-665 00	Svetsargatan 5, Torpa ind.område Tel. 0521-666 66 Telefax 651 30

Digital Butikerna Lundins Sundsgatan 21, Vänersborg Tel. 105 43	Bokia Vänersborg, Uddevalla, Överby Kungsgatan 5, Box 88, 462 21 Vänersborg Telefon 0521-28 28 40. Telefax 0521-28 28 41
Lotta SPARKÖP Skyttegatan 3 – Vänersborg Tel. 0521-613 50, 172 16	<i>Nisses Hemlagade Senap</i> Box 2056, 462 02 VÄNERSBORG SVERIGE, Tel. 0521-123 90
RESTAURANG KOPPAR Grillen Sundsgatan 11 B Box 140 462 22 Vänersborg <i>Källarm. Gerhard Hagemann</i>	<i>Love me tänder...</i> Team SALONEN Modern munvård inom PRAKTIKERTJÄNST Edsgatan 23 • tel 0521-71 18 88
BRANDT www.brandtbil.se	OCTAGON HUSVAGNSHUSET Trestad Center – Vänersborg 0521-25 53 30

www.vanersborgssonersgille.se

AFFÄRSJURIDIK • FAMILJERÄTT SKADESTÄND • BROTTMÅL • KONKURSER FÖRSÄKRINGSÄRENDEN • FASTIGHETSÄKT HYRES- O ARRENDERÄTT • BOUTREDNINGAR TRAFIKRÄTT ALLMÄN RÄTTSHÄLP • RÄTTSSKYDD A D V O K A T E R N A BERNLING • BOBERG • CEDER BOX 12 • KUNGSGATAN 9 • 462 21 VÄNERSBORG TEL 0521-66200 • TELEFAX 0521-66229	 Edsgatan 20 462 33 Vänersborg 0521-668 30
  Forsane Brunnservice FRÄNDEFORS Tel. 0521-405 11 Mobiltfn 070-590 36 87, 010-287 36 87	– Säljande samarbete på 190 orter – Svensk Fastighetsförmedling Edsgatan 6 VÄNERSBORG Tel. 0521-655 50 ENDA FRISTÅENDE RIKSOMFATTANDE MÄKLARFÖRETAG
MOBILBANKEN www.mobilbanken.se Mobiluppläsning, Reparationer Köper, Byter & Säljer Edsgatan 27 Vänersborg • Tel. 0521-173 00	

Gillebroder

Vi vill ha ett foto av Dig !

Om Du inte redan tidigare skickat in ett foto
ber vi Dig göra det nu.

Här ser vi 2009 års Gillemästare Bo Olsson på Gillets gård på Kronogatan stolt visande det tjugiga vandringspriset.

GILLEMÄSTERSKAP I GOLF 2009

Tävlingen om titeln årets Gillemästare 2009 gick av stapeln tisdagen den 25 augusti på Onsjö Golfbana. Inte mindre än 34 gillebröder hade hörsammat inbjuden, vilket är rekord i antal startande. De flesta hade dessutom tagit tillfället i akt att njuta av krögarens lunchmeny med stekt fläsk, raggmunkar och lingon. Ett drygt 10-tal av deltagarna var tillresta från andra orter och igenkänningsfaktorn var hög och de glada tillropen många. Vädret var för en gång skull denna dag ganska hyggligt. Vi hade en lagom blandning av lite sol och lite regndroppar. Onsjö Golfbana var i mycket gott skick trots det ibland miserabla vädret i sommar. Vi har ju haft en del riktiga skyfall. Bank personalen skall ha en stor eloge för att man ändå har klarat att hålla banan i så gott skick. Tävlingen genomfördes med början klockan 13.00 och de sist startande hålade ut på 18:e greenen ca klockan 19.00. Vissa av deltagarna var riktigt glada efter bra spel och goda resultat medan andra tröstade sig med: ”Ja, vi hade i alla fall tur med vädret!”.

TELEFONLISTA STYRELSEN

Göran Ahlin..... 0521-63868
Peter Johansson 0521-15229
Göran Hagborg..... 0521-17705
Christer Zetterberg 0521-19739
Eric Lundborg 0521-15011
Lars Salonen..... 0521-66288
Håkan Lind..... 0521-63959

Gillets hemsida: www.vanersborgssonersgille.se

Gillets plusgironummer: 32 93 19 – 8

Gillets adress: Kronogatan 22-24, 462 30 Vänersborg